

BÁNYÁSZATI ÉS KOHÁSZATI LAPOK

Kohászat

Különszám az Öntészeti Szakosztály
megalakulásának 60. évfordulójára

145. évfolyam/különszám

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület lapja.

Alapította Péch Antal 1868-ban.

TARTALOM

1. Bevezető
2. A hazai öntvénygyártás
2002–2012 között
8. Az Öntészeti Szakosztály
hatodik évtizede (2002–2012)
17. Az Öntészeti Szakosztály
fontosabb eseményei
2002–2012 között
29. Az Öntészeti Szakosztályt
érintő egyéb fontos események
2002–2012 között
31. A szakmai képzés–oktatás
2002–2012 között
39. Szaklapunk rövid története,
szerkesztők, rovatvezetők
2002–2012 között
42. Magyar öntészeti kiadványok,
új öntészeti szakirodalom
2002–2012 között
44. Az Öntödei Múzeum főbb
eseményei a szakosztály
működésének hatodik
évtizedében
57. Az Öntészeti Szakosztály
tagsága nemzetközi szakmai
szervezetekben
60. Utószó

60 ÉVES AZ OMBKE ÖNTÉSZETI SZAKOSZTÁLYA

A különszám és az ünnepi megemlékezés támogatói

Alba Metall 1991 Kft.
Dr. Bakó Károly tiszteleti tag
Csefém Kft.
Csepel Metall Vasöntöde Kft.
FémAlk Zrt.
Foundex Kft.
K+K–Vas Kft.
L-Duplex Pivó Kft.
M+M Mintakészítő Kft.
Magyar Öntészeti Szövetség
MMKM Öntödei Múzeuma
Nemak Győr Kft.
Nehézfémöntöde Zrt.
OMBKE
P-Metál Kft.
RDX–Redex Kft.
Salker Kft.
TP Technoplus Kft.
Dr. Vörös Árpád tiszteleti tag

• **Szerkesztőség:** 1051 Budapest, Október 6. utca 7., III. em. • **Telefon:** 06-1-201-7337 •
• **Levél cím:** 1371 Budapest, Pf. 433, e-mail: bkl.kohaszat@gmail.com •
• **Felelős szerkesztő:** Balázs Tamás •

• **A szerkesztőség tagjai:** dr. Buzáné dr. Dénes Margit, dr. Klug Ottó, dr. Kórodi István, dr. Lengyelne Kiss Katalin,
Schudich Anna, Szende György, dr. Takács István, dr. Tardy Pál, dr. Török Tamás •

• **Kiadó:** Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület • **Felelős kiadó:** dr. Nagy Lajos •
• **Nyomja:** Press+Print Kft. 2340 Kiskunlacháza, Gábor Áron u. 2/a • **HU ISSN 0005-5670** •

Belső tájékoztatásra, kereskedelmi forgalomba nem kerül. • A közölt cikkek fordítása, utánnnyomása, sokszorosítása és
adatrendszerekben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet. •

Internet cím: www.ombkenet.hu/bkl/kohaszat.html

1. Bevezető

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 120 évre visszanyúló történetén belül az öntészetrel és az Öntészeti Szakosztály tevékenységével kapcsolatban 2002-ben már készült egy „50 éves az OMBKE Öntészeti Szakosztálya” c. könyv, amelyben az akkori szerkesztőbizottság tagjai összefoglaló módon rögzítették a szakosztály 1952-ben történt megalakulásától eltelt fél évszázadának legfontosabb eseményeit, adatait.

A hatvanadik évforduló most alkalmat ad arra, hogy a szakosztály vezetősége a tagokból szervezett szerkesztői kör segítségével az elmúlt tíz év jelentősebb eseményeit, tárgyi és személyi adatait összefoglalja, az utódok számára rögzítse.

Jelen „kiegészítő” kiadvány az OMBKE Bányászati és Kohászati Lapok Kohászat című szakfolyóiratának különszámaként jelenik meg, így támogatva azt az igényt, hogy a szaklapjaink legyenek szakmáink és egyesületünk történetének történelmi hűségű megőrzői.

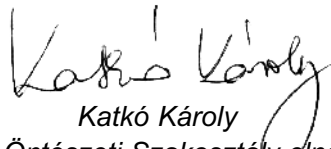
A szakosztály tagsága és vezetősége tisztelettel adózik azon elődök és kortársak előtt, akik dolgoztak azért, hogy a szakosztály és tagjai tartalmas és magas szakmai színvonalú életet élhessenek. Csak így őrizhető meg szakmánk kultúrája, kapcsolatrendszere, szellemisége, így erősödik összetartásunk és tagjaink szakmai barátsága, és így lehetünk mi, hazai öntészek megbecsült tagjai hazánknak és a nemzetközi öntész társadalomnak.

Köszönet illeti a szerkesztőket, azok segítőit és minden lelkes tagot, akik munkájukkal így biztosítják a jövőben is múltunk tárgyyszerű áttekinthetőségét, jó alapot teremtve ezáltal a jövő évtizedek történetének majdani megőrkítéséhez.

Ajánlom jelen kiadványunk olvasóinak figyelmébe – az első 50 év történetét tartalmazó könyvön túl – az utolsó tíz év eseményeinek áttekintését is, hiszen e gazdag „történelem”, a múlt tapasztalatainak felhasználása erőt és hitet ad követőink munkájához, az egyesületen belül és kívül kivívott megbecsülésünk megtartásához, erősítéséhez.

Az Öntészeti Szakosztály vezetőségének felkérésére *dr. Bakó Károly, dr. Dúl Jenő, dr. Fegyverneki György, dr. Hatala Pál, Katkó Károly, dr. Lengyel Károly, dr. Lengyelné Kiss Katalin, dr. Sohajda József és dr. Vörös Árpád* vett részt a szerkesztőbizottság munkájában.

Budapest, 2012. szeptember 15.

Katkó Károly
az Öntészeti Szakosztály elnöke

■ Az Öntészeti Szakosztály által 2002-ben alapított Öntészeti Szakosztályért-érem elő- és hátoldala

2. A hazai öntvénygyártás 2002–2012 között

Az Öntészeti Szakosztály története, munkája mindenkor szorosan kapcsolódott az öntődékben dolgozó szakemberek, az öntődei vállalkozások és az azokat tömörítő szakmai szövetség, a Magyar Öntészeti Szövetség tevékenységéhez. Úgy gondoljuk, a kiadvány nem lenne teljes, ha nem tekintenénk át az öntődék működési feltételeinek, a versenyképességüket meghatározó tényezőknél és teljesítményüknek az alakulását.

2.1. A termelési adatok alakulása termékfajtánként

A magyar öntőipar termelési adatait 1950 óta jegyzi fel a szakma, ennek elemzését vegyük első lépésként (1. ábra).

A diagramból látható, hogy az '50–'80-as évek öntészetére is jellemző „vas és acél országa” hangzatos státusz a '80-as évek végére, a '90-es évek elejére elillant, az iparág a rendszerváltozás idején szinte megszűnt, a termelt öntvény mennyiség hatodára zsugorodott.

A rendszerváltozást megelőző és az azt követő évek termelési adatait mutatja a 2. ábra.

Az OMBKE Öntészeti Szakosztálya alapításának 60. évfordulóján értelem szerűen a 2002–2012. közötti évek adataira irányul a kiemelt figyelem (3. ábra).

A 2012-es év adatai mindenütt a várható adatokat jelentik.

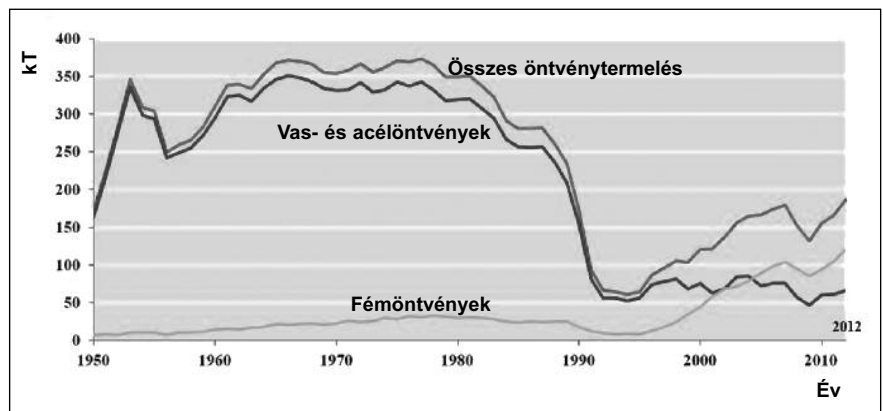
Az egyes anyagfajták szerinti csoportosítások részletes adatait további ábrák segítségével mutatjuk be (4-9. ábra).

2.2. A vasalapú és a nemvasfém öntvények mennyiségi arányának alakulása 2002–2012 között

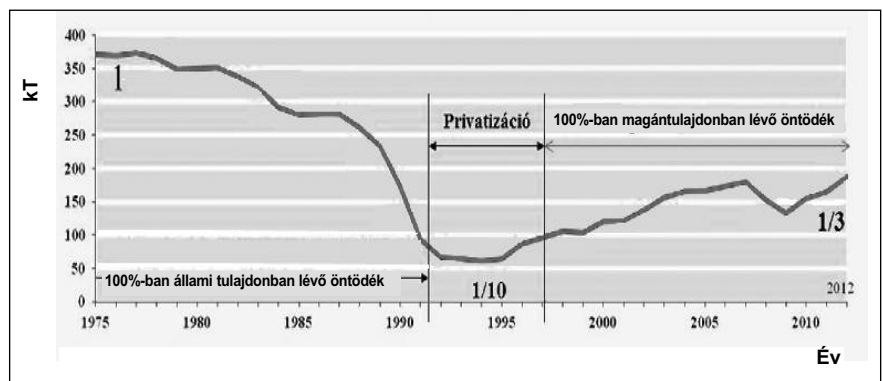
Az öntvények általános és ipari

célú felhasználása, ennek megfelelően az erősen exportirányultságú hazai öntészetel szembeni vevői elvárások a vizsgált tízéves időszakban jelentősen megváltoztatták öntvénygyártásunk anyagfajta szerinti arányait.

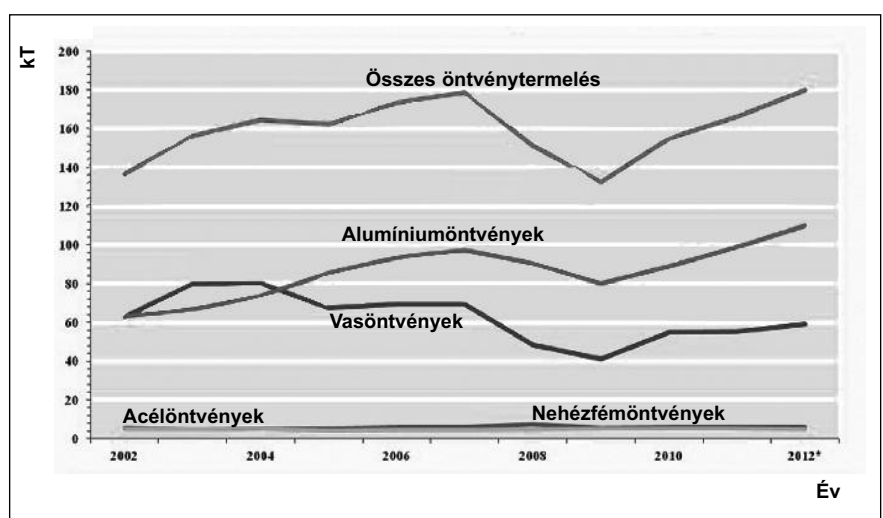
Míg 2002-ben a vas- és acél-öntvények részaránya a hazai öntvénytermelésben – a statisztikai adatok elemzése alapján – 50%-os mértékű volt, addig ez az arány 2012-re 36%-ra csökkent, vagyis a nemvasfém öntvények

■ 1. ábra. A hazai öntvénytermelés alakulása 1950–2012 között

■ 2. ábra. A rendszerváltozás hatása a magyarországi öntvénytermelésre

■ 3. ábra. Magyarország öntvénytermelése (2002–2012)

aránya tíz év alatt 50%-ról 64%-ra nőtt. Az arányváltozás az alumíniumöntvények esetében a legjelentősebb ebben az időszakban: 2002-ben ez a mutató a fenti összehasonlításban 43,3% volt, míg 2012-ben 61,1%, az arány változásának mértéke a 41%-ot is meghaladja.

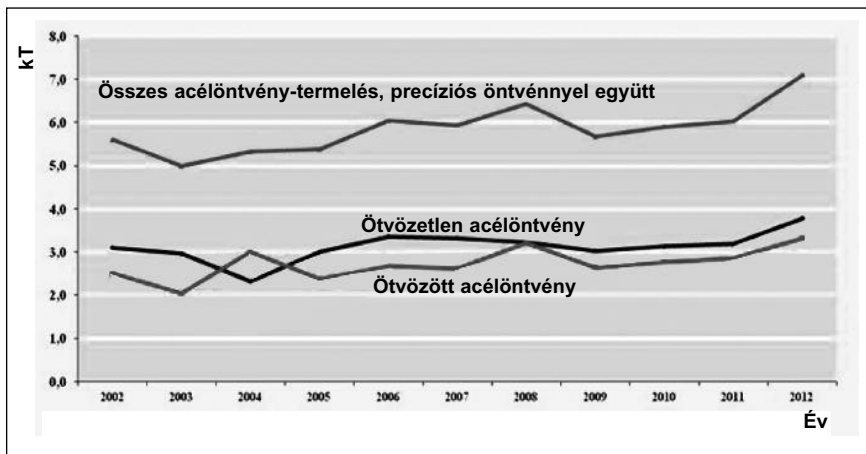
A tendenciák ismeretében várható, hogy a jövőben a vasalapú öntvény-nemvasfém öntvény arány értéke még mindig a nemvasfém-, ezen belül is az alumínium öntvények javára változik (az autóipari beszállítók az előrejelzések alapján változatlanul növekvő termelést prognosztizálnak a következő 5–10 évben) annak ellenére, hogy napjainkban megkezdődött több jelentős vas- és acélöntvénygyártó kapacitás bővítése is egyes meghatározó vasöntődéknél (Wescast Zrt., Busch Hungária Kft.), de ezek hatása jelenleg még nem ismert.

2.3. A hazai öntödék számának alakulása – megszűnt öntödék, új öntödék

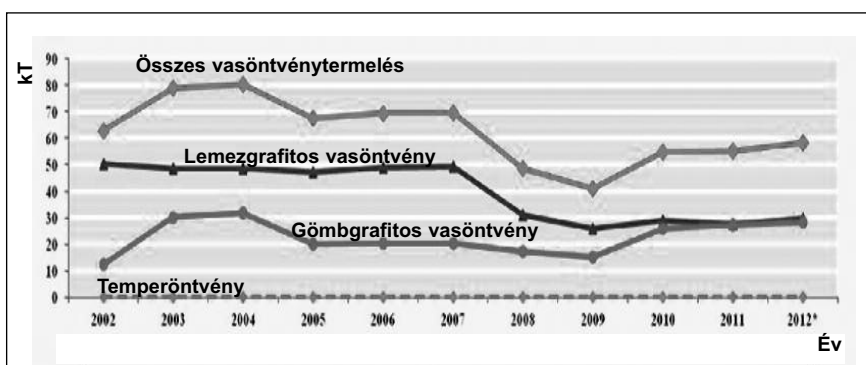
Az ismeretek bővítése érdekében a Magyar Öntészeti Szövetség adatai alapján 2002-ben és 2011-ben is áttekintettük és rögzítettük a hazánkban működő öntödék számát.

A statisztika szerint 2002–2003-ban mintegy 165 jelentősebb, működő öntöde volt Magyarországon. Megszűnések, összevonások, egyesítések eredményeként 2011–2012-re már csak mintegy 130 öntöde maradt. Fontos megjegyezni, hogy az öntödék számának csökkenése ellenére az iparág jelentősen növelte tonnában mért teljesítményét, lásd az 1. ábra adatait.

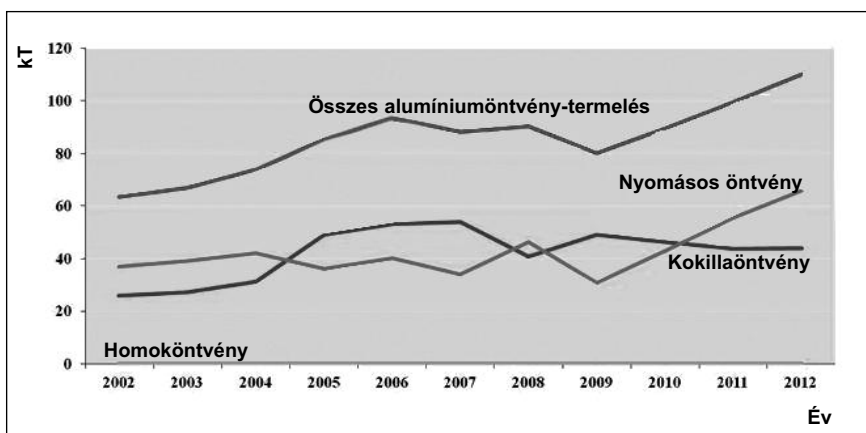
Jelentősebb, megszűnt hazai öntödék és öntödei háttérpari cégek 2002–2012 között:
2002 FEMÉH Kft., METALKO

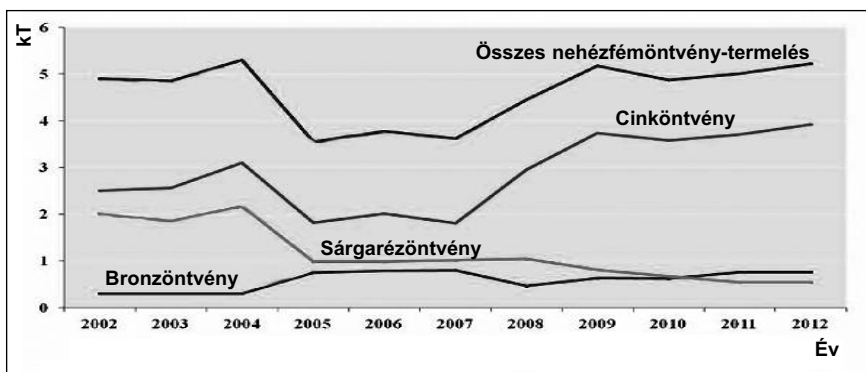
■ 4. ábra. Magyarország acélöntvény-termelése (2002–2012)

■ 5. ábra. Magyarország vasöntvénytermelése (2002–2012)

■ 6. ábra. Magyarország alumíniumöntvény-termelése (2002–2012)

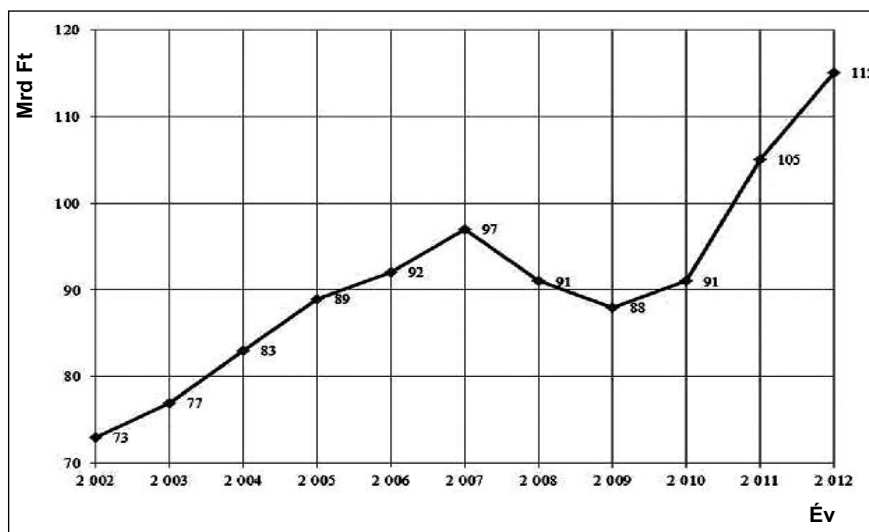

■ 7. ábra. Magyarország nehézfém-öntvénytermelése (2002–2012)

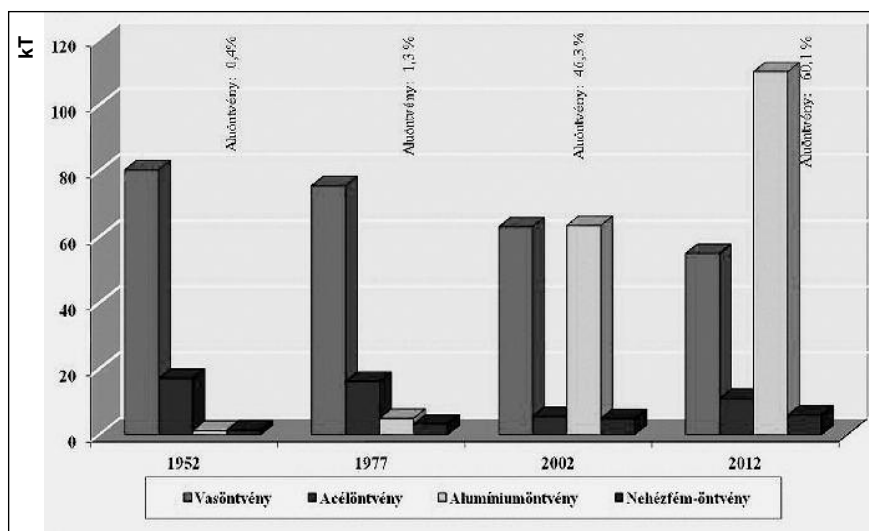
- Kft., Europhönix Kft.;
- 2004 Gyöngyösi Öntöde Kft., ÖFAG Kft., Pásztói Öntöde Kft.;
- 2005 Borsodi Metall Öntöde Kft., Ganz Öntöde Kft.;
- 2006 MAL-MWK Kft., Vasöntöde Kft.;
- 2007 Tungsram-Schröder Kft., Csepeli Cinköntő Kft.;
- 2008 WEGA Kft., ADA-CAST Kft., FERRO Öntöde Kft., Fritsch és Lánya Kft.;
- 2009 ALUGYULA Kft., Csepeli Precíziós Öntöde Kft., HEAT CASTING Kft.;
- 2010 Nova Hungária Kft., Diósgyőri Öntöde Kft., MI-INVEST Kft.;
- 2011 Jászberényi Acélöntöde Kft., SUOFTEC Kft.;
- 2012 ALU-Rock Kft., Borbás és Tóth Kft.

A vizsgált időszakban természetesen új öntödék és háttérpári társaságok is alakultak. Az alább felsoroltak a jelentősebbek, azokat nem említjük, amelyek a vizsgált időszakban jöttek létre, de meg is szűntek:

- Busch Hungária Kft. (Győr);
- SICTA Gyártó, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (Alsószolca);
- ALZINK Öntvénygyártó Kft. (Eger);
- Csepel Metall Vasöntöde Kft. (Budapest);
- Hoffer Acélöntő és Szolgáltató Kft. (Budapest);
- L-Duplex Pívó Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (Enese);
- QUALIFORM Alumíniumipari termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. (Apc);
- Wamsler SE Háztartástechnikai Európai Rt. (Salgótarján);
- Gibbs-Hungary Die Casting Ipari Termelő Kft. (Rétság);
- STEVI-CAST Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (Miskolc);
- CSEFÉM Csepeli Szerszámkészítő Kft. (Budapest).

■ 8. ábra. A MÖSZ-tagvállalat öntödék nettó árbevételének alakulása 2002–2012 között

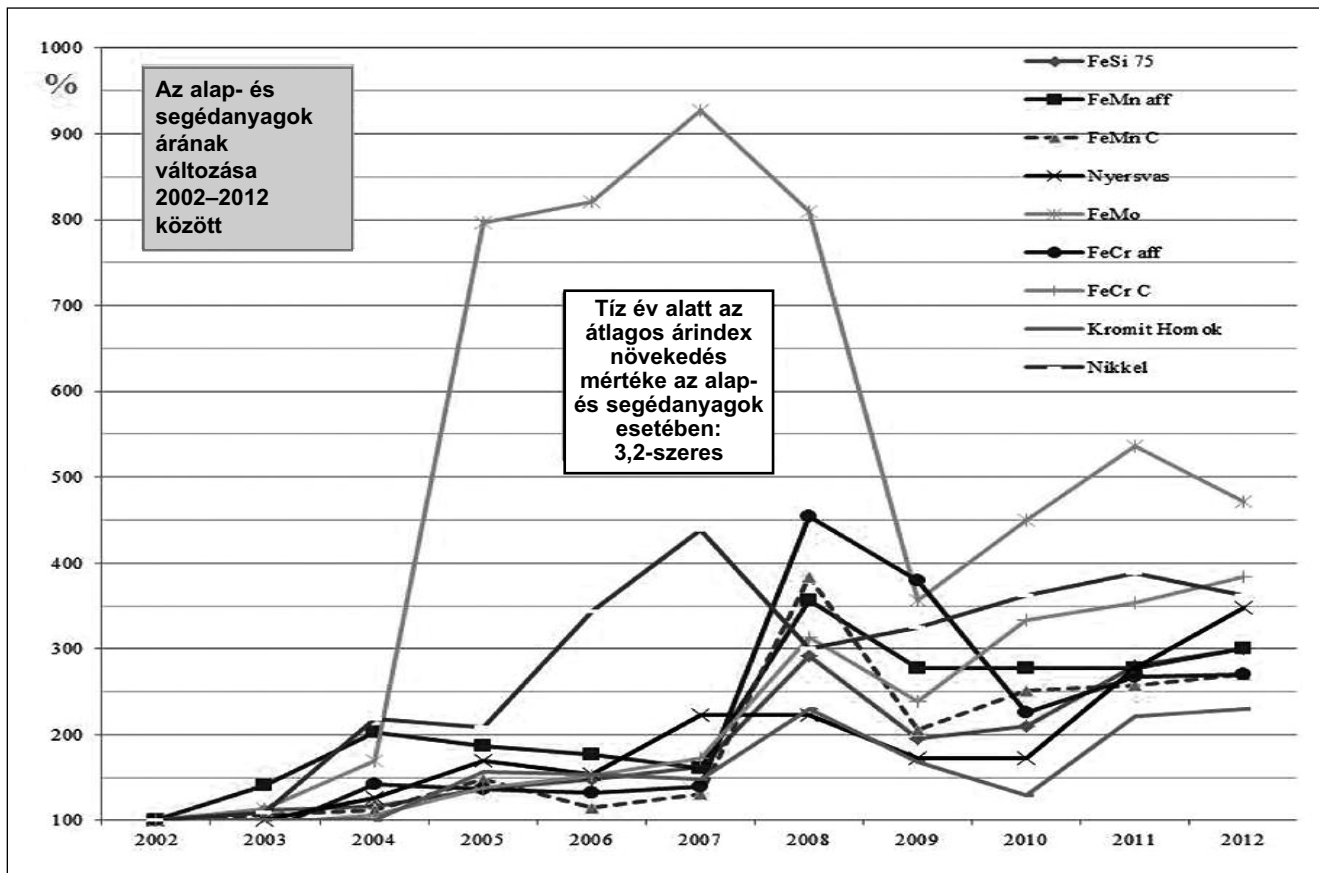
■ 9. ábra. A hazai öntvénygyártás termékszerkezetének változása

2.4. Az öntödék versenyképességének alakulása, alap- és segédanyag-, energiaárak, devizaszorók

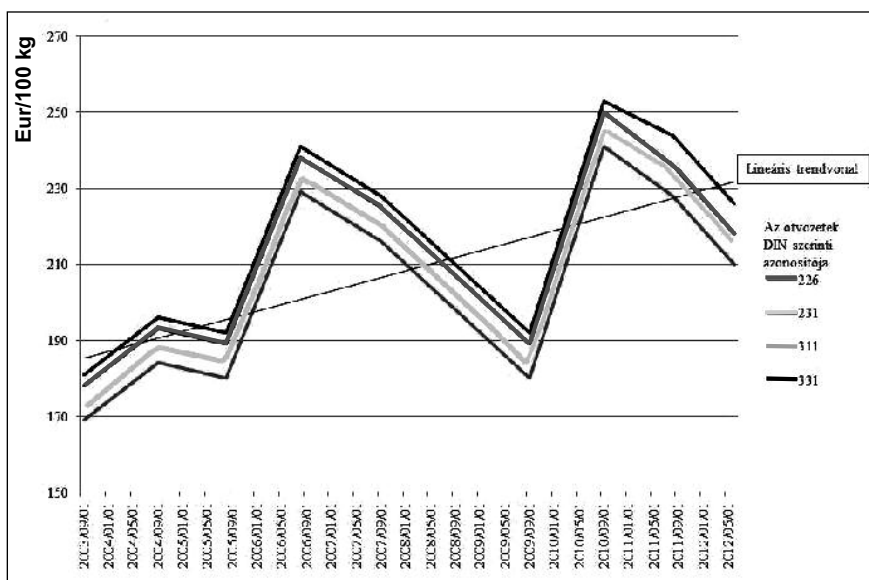
Az elmúlt tíz évben az öntészeti szakágazat sem kerülte el azt az általános tendenciát, hogy az alap- és segédanyagárak hektikusan és tartósan változnak – persze emelkednek! – ezen belül egyes ötvözőanyagok ára a fokozatosan kimerülő források miatt hirtelen és többszörösére is növekedhet. Vannak igen vészjósló előrejelzések pl. a ritkaföldfémek jövőbeni elérhetőségével kapcsolatban is. E kérdéskör globális rendezéséhez a nemzetközi politi-

ka szereplői már a legmagasabb szinten avatkoznak be. Korábban kevésbé fontos és megbecsült országok kerülnek a legmagasabb szintű figyelem és különleges bánásmód keretei közé, pl. az USA elnöke, Németország kancellárja is lépéseket tett több fejlődő afrikai és közép-ázsiai ország megkülönböztetett figyelmének, barátságának megszerzéséért a stratégiai fontosságúnak tartott anyagok hosszú távú hozzáféréseinek biztosítására.

Nem véletlen ez a figyelem, mert ahogy a 10–11. ábrán is látható, tíz év alatt az alap- és segédanyagok átlagos árindexének növekedése 3,2-szeres volt.

■ 10. ábra. Az alap- és segédanyagok árindexének változása 2002–2012 között

■ 11. ábra. Az öntészeti alumíniumötvözetek árának változása 2003–2012 között

A 12. a–c ábrán a földgáz és a villamosenergia árának változását százalékosan, az üzemanyagok árát nominálisan mutatjuk be. Megjegyzendő, hogy a földgáz és a villamosenergia árát a szabadpiaci kereskedés 2008–2009-es bevezetése óta csak becsléssel

lehet meghatározni, mert a vállalatok így kialakított szerződéses árai a dolog természeténél fogva nem publikusak.

Az egyes öntödék gazdálkodásának eredményét – részben az alap- és segédanyagok jelentős importhányada, részben a szállí-

tások irányultsága miatt – a devizaárfolyamok alapvetően befolyásolják. A 13. ábrán a számunkra legfontosabb deviza, az euró árfolyamának változását mutatjuk be.

2.5. A MÖSZ-tag öntödék működési feltételeinek alakulása 2002–2012 között

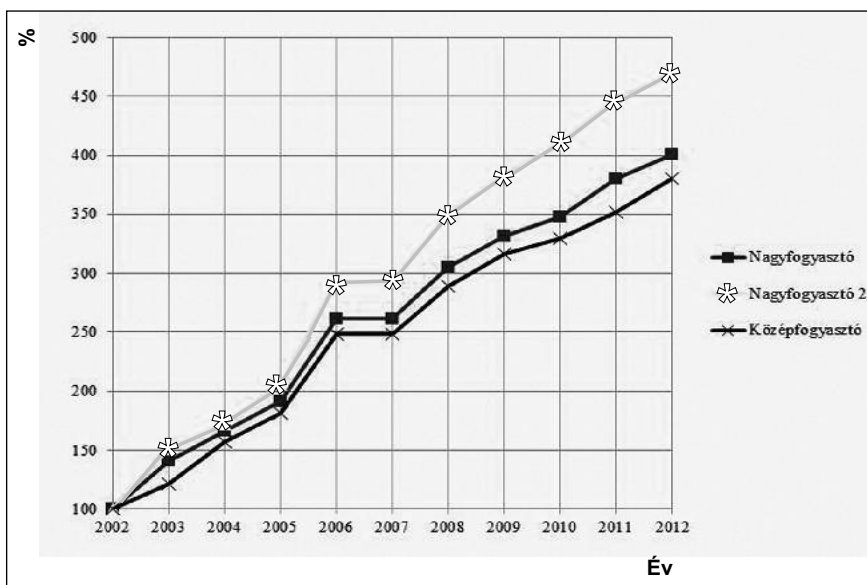
Az európai öntészetben tapasztalt tendenciáknak megfelelően a 2002–2006 közötti időszak viszonylag nyugodt, kiszámítható, évről évre növekvő eladások mellett folytatott öntvénytermeléssel és gazdálkodással volt jellemezhető. A hazai betétanyagok (nyersvas, koks, öntvénytöredék és acélhulladék) árának 2006–2007-ben bekövetkezett emelkedése 2008 végén megállt, sőt 2009-ben mondhatni stagnált. Az általános gazdasági krízis 2008-ban már érezhető volt, az év elejétől úgy a hazai, mint a nyugat-európai járműipar, gépipar, építőipar és villa-

mosenergia-ipar termelését visszafogták.

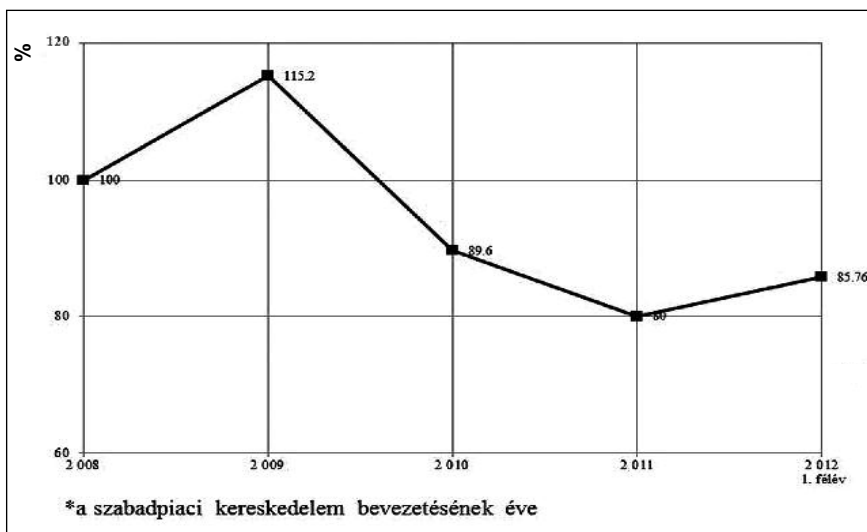
Ez a körülmény 2009. II-III. negyedévében – bár egyre inkább már enyhülő mértékben – éreztette hatását. A 2009. évi hazai öntőipari teljesítmény tovább romlott, még a 2008. évi teljesítménytől is elmaradt (2008-ban összesen 151 E tonna, 2009-ben összesen csak mintegy 132 E tonna volt a tényleges teljesítmény). 2009-ben azoknak az öntődéknek javult a helyzete, amelyek a megújuló energiát előállító/hasznosító iparban, illetve a vasúti járműipari öntvénygyártásban vettek részt. 2010-ben e két területen 2009-hez képest összességében mintegy 10%-os növekedést értek el.

Ekkor az exportáló öntődéknél az export értékesítésében realizált euró magasnak mondható akkori forintárfolyama miatt a csökkenő eladások mellett is képződött szerény nyereség, ami azonban az év során veszteségforrássá változott a jelentős és hirtelen árfolyamromlás miatt. Ezekben az években a társaságoknál jellemző volt a létszámcsökkenés, általános volt a 32–36 óra/hét foglalkoztatási időtartam, öntés gyakran csak hetente egyszer-kétszer volt, de olyankor 10 órás napi munkavégzés mellett.

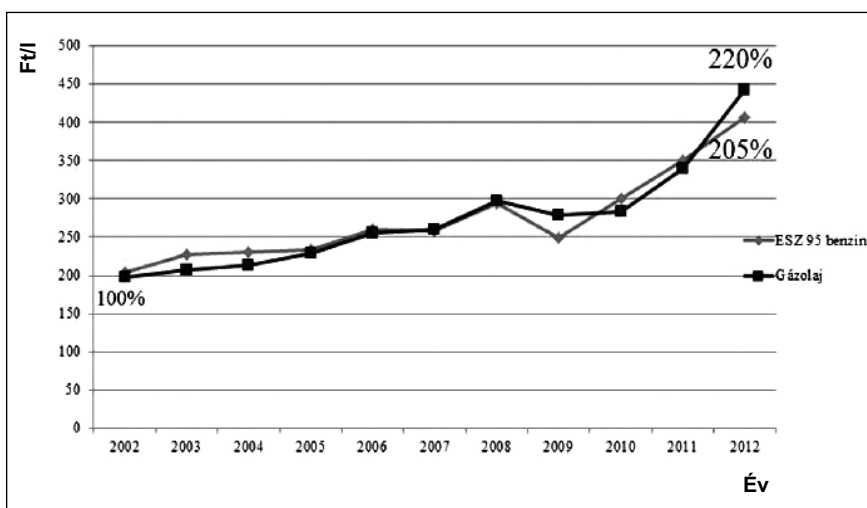
Külön terhet jelentettek még a visszaesés miatt a lekötött áramkontingensek ki nem használt mennyiségére fizetett „fedezet nélküli” díjak is. Tovább rontotta a helyzetet az is, hogy az év során az öntődei beszállítók, költségeik emelkedésére hivatkozva, folyamatosan áremelést jeleztek, ugyanakkor viszont az öntődéknek, vevőik megtartása érdekében, árengedményeket kellett adniuk. Számos társaság működtetése ekkor már korábbi tartalékaik felélése mellett történt, így az általános stratégiai cél, érthetően, a termelő öntődék többségénél a túlélés volt. Az európai öntészetben meg-

■ 12.a ábra. A földgáz árának százalékos változása 2002–2012 között (Nagyfogyasztó: 100–500 m³/h, nagyfogyasztó 2: >500 m³/h, középfogyasztó: 20–100 m³/h)

■ 12.b ábra. A villamosenergia árának százalékos változása 2008*–2012 között
*a szabadpiaci kereskedelem bevezetésének éve

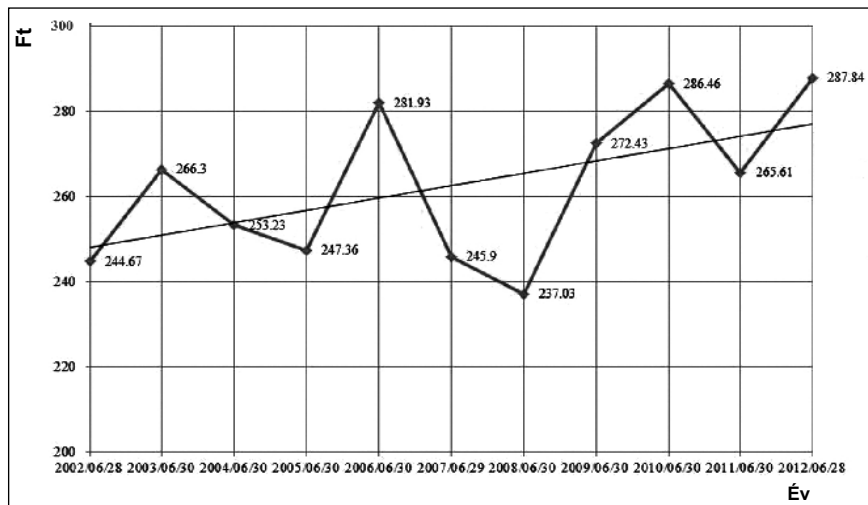

■ 12.c ábra. A gépjármű-üzemanyagárak változása 2002–2012 között

határozó szerepet betöltő német, francia, olasz, lengyel öntödék egyetértettek abban, hogy a 2007-es termelési/értékesítési szintet 2011 után 2012–2013-ban sem biztos, hogy el fogják érni.

2010 után 2011-ben már összegezve elmondható volt, hogy a hazai fémöntödék – alapvetően a nyomásos alumíniumöntödék – szinte kivétel nélkül telített rendelésállománnyal dolgoztak, több hónapra előre lefedett, csaknem teljes kapacitás mellett, aminek eredményeként ennek az öntészeti szakterületnek a teljesítménye 2011-ben mintegy 20–25%-kal meghaladta a 2010. évi értékeket. A vas- és acélöntödék helyzete általában szintén javult, de a javulás mértéke még elmaradt a kívánatostól. Vannak még mindig nehéz helyzetben lévő, elégtelen rendelésállománnyal küzdő társaságok is. A vas- és acélöntödék havi teljesítménye az év első három negyedévében 15–20%-kal meghaladta az elmúlt évi termelést, de még mindig csak 65–75%-os kapacitáskihasználás mellett dolgoztak ezek az öntödék. E szakterület öntödei egyébként 2011-ben mintegy 10–15%-kal teljesítettek többet a 2010. évinél. A színesfémöntödék és a homokformázással működő alumíniumöntödék 2010-hez képest 2011-ben csak szerény mértékű növekedés mellett működtek.

A hazai öntőipar 2007. évi összes teljesítménye mintegy 180 000 t, míg 2008-ban alig több mint 150 000 t, 2009-ben 132 000 t, 2010-ben 155 000 t, míg a 2011-ben mintegy 166 000 t volt. Az öntödék működési feltételeinek alakulása 2011–2012-ben sem volt jobb az előző évinél, mivel a meghatározó alapanyagárak 2011-ben növekedtek. A földgáz ára 25–28%-kal emelkedett, a villamosenergia ára stagnált, a bérek átlagban 5,0–5,5%-kal emelkedtek, az üzemanyagok ára az év során 13–14%-kal

■ 13. ábra. Az EUR–HUF árfolyam változása 2002–2012 között

Év	2002	2012*
	Arány, %	Arány, %
CAEF (20)*	100	100
Magyarország	0,72 165 hazai öntöde	0,74 130 hazai öntöde

* A 20 CAEF ország: A, B, CZ, DK, SF, FIN, F, D, H, I, NL, N, PL, P, E, SLO, CH, S, TR, UK.

Magyarország a CAEF megfigyelői státuszú tagja 1999 óta, rendes tagja 2001 óta.

■ 14. ábra. A magyar öntvénytermelés alakulása 2002–2012 között

nőtt, míg a szolgáltatások árának növekedési indexe csaknem 10%-os volt (mindezek mellett a hivatalos infláció mértéke az 5% körül mozgott...).

2.6. Mi jellemzi a magyar öntészetet napjainkban?

Végül néhány számadattal szeretnénk érzékeltetni, hogy mivel is jellemezhető az az iparág, amely az életünkben sokszor már nélkülözhetetlen, gyakran más technológiával elő sem állítható termékeket, öntvényeket biztosít közvetlen felhasználásra vagy más termékekbe, alkatrészként beépítve:

- a világ öntvénytermelése mintegy 100 M t évente;
- hazánkban az öntészet mintegy másfélszáz vállalkozása napjainkban is csaknem 7000 embert

közvetlenül, mintegy 20 000 embert közvetetten foglalkoztat;

- a hazai öntészet 2012. évi teljesítménye várhatóan 165 ezer tonna öntvény lesz;
- az öntészet 2012. évi nettó árbevétele reményeink szerint meghaladja a 115 Mrd Ft-ot;
- a hazánkban gyártott öntvények mintegy 85%-át külföldi piacokon értékesítjük.

Elmondhatjuk, hogy bárhová nézünk, az öntészet, az öntvény mint termék, beépített alkatrész, jelen van mindennapi életünkben, Végül egy ábrán szeretnénk bemutatni (14. ábra) a magyar öntvénytermelésnek az utóbbi évtizedben bekövetkezett stabilitását, növekvő részesedését a CAEF (Európai Öntészeti Szövetség) tagországok adatainak tükrében.

3. Az Öntészeti Szakosztály hatodik évtizede (2002–2012)

Az OMBKE Öntészeti Szakosztálya alapításának 60. évfordulóját ünnepli 2012-ben. 2002-ben, az alapítás 50 éves évfordulója alkalmából a szakosztály vezetősége összeállította és kiadta az „50 éves az OMBKE Öntészeti Szakosztálya” című könyvet, amelyben átfogóan, rendszerezetten, témacsoportok szerint összefoglalták a szakosztály addigi történetét.

A 60. évforduló alkalmat ad arra, hogy a mostani vezetőség a tagokból szervezett szerkesztőbizottság segítségével – az „50 éves...” könyv folytatásaként – elkészítse az elmúlt tíz év jelentősebb eseményeit, tárgyi és személyi adatait összefoglaló anyagot, ahhoz hasonló tartalmi és szerkezeti összeállításban, lehetőségét adva így az utókornak egy könyvben való megjelenítésre, mondjuk a 100. évforduló alkalmából...

A hatodik évtized összegyűjtött anyagát a szakosztály vezetősége az egyesület lapja, a BKL Kohászat különszámaként jeleníti meg, támogatva azt az igényt, hogy szaklapjaink legyenek szak-

máink történelmi hűségű megőrzői.

Ahhoz, hogy értékelni tudjuk a tíz év eseményeit, érdemes először röviden összefoglalni az öntödei ipar, az egyesület és a szakosztály helyzetét az ezredfordulón.

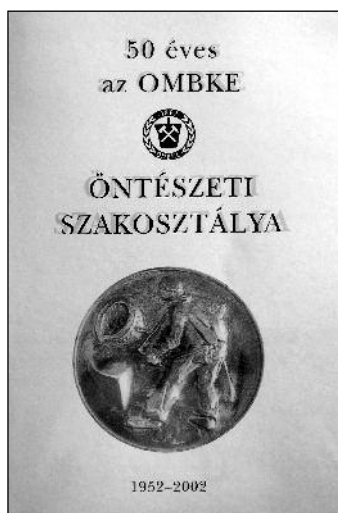
Az 1990-es rendszerváltást követően hazánkban jelentősen visszaesett többek között a gépgyártás, a járműgyártás (benne az autóbusz- és a vasútjármű-gyártás), valamint az építőipar termelése. Így ezen meghatározó iparágak kohászati termékigénye is drasztikusan csökkent. Ennek következtében nehéz helyzetbe kerültek a kohászati-öntészeti tevékenységet folytató cégek, vállalkozások is.

A teljesség igénye nélkül: megszűnt a Ganz-MÁVAG öntészeti tevékenysége (vas-, acél- és alumíniumöntészet), felszámolták a Soroksári Vasöntödét ill. annak jogutódját, megszűnt Sopronban a temperöntvény-gyártás. Jelentősen csökkent a Rába Magyar Vagon- és Gépgyár, a Csepel Autógyár, az IKARUS, a SZIM Szerszámgépgyárak és a Csepel

Művek öntvényigénye. Ebből eredően értelemszerűen csökkent a cégekhez, vállalkozásokhoz köthető és az Öntészeti Szakosztályhoz tartozó helyi szervezetek és szakcsoportok száma is: megszűnt a soproni, a győri, a kecskeméti, a kisvárdai, az öntödei vállalati, a Ganz-MÁVAG-beli, a soroksári, az egri és a salgótarjáni helyi szervezet.

Az ezredfordulóra lassan javult a helyzet, a magyar öntőiparban lényegében megtörtént a tulajdonosi, szerkezeti átalakulás, lényegesen megváltozott a hazai öntvénytermelés mennyiségi és minőségi kínálata. Csökkent a vasalapú öntvények, nőtt az alumínium-, azon belül is legnagyobb mértékben a nyomásos alumíniumöntvények gyártása. Ennek megfelelően alakult a magyarországi öntödék száma is, számos öntöde megszűnt, sok régi megerősödött, sok új jött létre. Viszont tény az is, hogy a ma működő és fejlődő öntödei vállalkozások nem elhanyagolható része nem magyar tulajdonba került.

Az elmúlt évtized szinte minden

■ A félévszázados jubileumra kiadott könyv borítója és az ünnepi megemlékezés elnöksége (2002)

egyik évének megvolt a maga problémája is a hazai öntészetben. Szigorodtak a környezetvédelmi szabályok, dömpingáron szállítottak „keleti” öntvényeket a hazai és az európai piacokra, az alapanyaghiány miatt jelentős áremelkedések következtek be, a forint árfolyama, a hazai és a nemzetközi gazdasági környezet sokszor kiszámíthatatlanul változott, s gyakran módosult a vállalkozások működését befolyásoló törvényi háttér is.

Ilyen folyamatosan változó, állandó nehézségeket szülő gazdasági környezetben kellett az Öntészeti Szakosztálynak, mint szakmai-társadalmi szervezetnek is léteznie, a meglévő kapcsolatokat tovább kellett építenie, új kapcsolatokat kellett kiépítenie.

A szakosztálynak a szakmai, szervezeti munkájában is állandóan meg kellett újulnia, az új kihívásokat felismerve, azokat figyelembe véve kellett dolgoznia.

Ugyanakkor örömmel tapasztalható, hogy a működő és fejlődő vállalkozások egyre jobban felismerik azt a tényt, miszerint a saját tevékenységüket erősíti, segíti az OMBKE és vele az Öntészeti Szakosztály a maga sajátos eszközeivel, hagyományaival és lehetőségeivel. Szükség van az egyesület, a szakosztály tevékenységére, a szerteágazó öntészeti szakmát művelő vagy épenséggel onnan kiszoruló szakemberek összefogására.

Ebben a fejezetben ezért az események teljes körű felsorolása nélkül összegezzük a szakosztály 2002–2012 közötti időszakára vonatkozó általános érvényű adatokat, összefüggéseket. Az időrend szerinti eseményeket a 4. fejezet tartalmazza.

3.1. Az évtized rövid áttekintése egyesületi szempontból

Az Országos Magyar Bányászati

és Kohászati Egyesületet jeles elődeink 1892. június 27-én alapították a történelmi Magyarország területén levő Selmecebányán. Az egyesületnek alapításakor 543 személyi és 36 intézményi tagja volt.

Az I. világháborút követően, bár az ország elvesztette bányászatának és kohászatának jelentős részét, a tagság létszáma 730 főre növekedett. 1945 után, a szocialista iparfejlesztéssel párhuzamosan a tagság létszáma rohamosan nőtt, és 1986-ban elérte az eddigi legnagyobbat, a 8823 főt. Az 1990-es rendszerváltást követő visszafejlesztések és privatizációk következtében mára a taglétszám jelentősen lecsökkent.

2002-ben öt szakosztály és az egyetemi osztály működött, mintegy 4000 fős tagsággal. 2012 elején az Egyesület létszáma sajnos alig haladja meg a 3000 főt, de az öt szakosztály és az egyetemi osztály mellett egy területi osztály is működik.

Az Öntészeti Szakosztályt az OMBKE választmányában 2000–2004 között három fő, azt követően két fő képviseli, a mindenkori szakosztályelnök és szakosztálytitkár.

Lényeges változás volt az egyesület életében, hogy 1999-ben közhasznú szervezetté alakult.

3.2. Az évtized szakosztályi történései

A szakosztály fennállásának hatodik évtizedében is gazdag programot bonyolított. Igyekszünk minden lényegest sorra venni tevékenységünk teljes körű bemutatásához.

Szervezeti élet, tevékenységek

Kijelenthetjük, mindegyik megválasztott szakosztály-vezetőség az alapszabály szellemében működött. A helyi szervezetek és szakcsoportok közreműködésével

szervezte rendezvényeit, összejöveteleit, s gondoskodott arról, hogy a választmány által szervezett rendezvényeken is megfelelő szakosztályi részvétel legyen. A választott vezetőségek mindenkor képviselték az öntészet szakmai érdekeit, segítették a kohászat társadalmi megbecsülésének erősítését, támogatták a kohászati szakképzés és szakoktatás fejlesztését.

Taglétszám

Az elmúlt évtizedben, az előző időszakokhoz hasonlóan, folytatódott a szakosztály létszámának szerencsére lassuló csökkenése. 2010-ben ugyan volt egy szerény növekedés, de ez nem ellensúlyozza az egyesület egészére is jellemző változást. Mindeközben a tagság átlagéletkora folyamatosan nőtt, de nálunk még nem következett be az, ami egyesületi szinten, a nyugdíjasok létszáma 2011-ben még nem érte el az 50%-ot.

Az adott időszakra eső ciklusok minden szakosztály vezetősége egyik legfontosabb feladatának tartotta a tagmegújító, tagszervező tevékenységet, különös tekintettel az új, fiatal tagok felvételére. Minden évben legalább egyszer, a helyi szervezetek bevonásával, áttekintettük a taglétszám alakulását, tervet dolgoztunk ki lehetséges új tagok felkutatására és felvételére. Erőfeszítéseink ellenére utánpótlásunkat szinte kizárólag az egyetemen végzettek jelentették. Röviden a tévyszámok: 2001. december 31-én 423 fő volt a taglétszámunk, ami 2011. december 31-ére sajnos 298 főre csökkent. Az okok nem ismeretlenek, csökkenő hazai öntvényigény, csökkenő öntészeti tevékenység, a szakirányú felsőfokú végzettségűek csökkenő száma, azaz az új tagok felvételi lehetőségének csökkenése s az egyre idősödő tagság.

Tagdíjfizetés

Az egyesülethez tartozás egyik fontos ismérve, hogy a tagság milyen arányban fizeti az esedékes tagdíjat.

2002-ben az éves rendes tagdíj 3600 Ft/fő volt, míg 2012-ben ez már 9600 Ft/fő. Természetesen a nyugdíjasok és a felsőfokú oktatásban részt vevő tagtársaink ennek jelentősen kisebb hányadát fizették. A tagdíjfizetési morál átlagos, egyesületi és szakosztályi szinten is rendszerint 90% feletti, de 2011-ben ez az arány 97%-os, eddig soha nem tapasztaltan magas volt. Az Öntészeti Szakosztály tagdíjfizetése nagyjából megfelelt az egyesületi szintű befizetéseknek.

Fontos tudni, hogy az OMBKE alapszabálya szerint minden tagdíjat fizető egyesületi tag alanyi jogon, ingyen kapja a Bányászati és Kohászati Lapok (BKL) száma-ait. Azt is tudni kell, hogy választmányi döntés alapján a helyi szervezetek a befizetett éves tagdíj 30%-át tevékenységük, rendezvényeik finanszírozására fordítják.

3.3. A szakosztály-vezetőség és az ügyvezetés tevékenysége

A 2002–2012 közötti időszakban négy választott szakosztály-vezetőség követte egymást és szervezte a szakosztályi életet.

2000–2004 között *dr. Sohajda József* elnök, *dr. Palásti Károly* alelnök, *Katkó Károly* titkár és *Kővágó Zoltán* titkárhelyettes vezetésével 15 fős vezetőség irányította a munkát, akik az alapszabály szerint kiegészültek a helyi szervezeti és szakcsoport elnökökkel és titkárokkal, további 29 fővel.

2004 és 2007 között *dr. Sohajda József* elnök, *dr. Hatala Pál* alelnök, *Katkó Károly* titkár és *Sándor Balázs* titkárhelyettes vezetésével, 15 fő választott kép-

■ A leköszönő és az új szakosztály-vezetőség tagjai a csepeli Árvay csárda kertjében (2007)

viselővel, valamint 20 fő helyi szervezeti és szakcsoport elnökkel, titkárral működött a Szakosztály.

2007–2010 között a Szakosztály elnöke *dr. Sándor József*, alelnöke *dr. Hatala Pál*, *Katkó Károly* és *Pordán Zsigmond*, titkára *Pivarcsi Szabolcs* (fél évig), majd *Szalai Attila*, titkárhelyettese pedig *Sándor Balázs* és *Svidró Péter* volt. Munkájukat 19 választott képviselő, valamint 18 helyi szervezeti és szakcsoport elnök és titkár segítette.

2010-től a Szakosztály elnöke *Katkó Károly*, alelnöke *dr. Hatala Pál*, *Szombatfalvy Rudolf* és *dr. Takács Nándor*, titkára *dr. Fegyverneki György*, titkárhelyettese *dr. Lukács Sándor* és *Szombatfalvy Anna*. Munkájukat 16 választott képviselő, valamint 19 helyi szervezeti és szakcsoport elnök és titkár segítte.

A 2000-ben megválasztott szakosztály-vezetőség fogalmazta meg, hogy a lehetőségekhez képest rendszeresen segíti a helyi szervezeteket és a szakcsoportokat anyagiakkal, lehetőséget teremtve ezzel arra, hogy évente legalább két összejövetelt tudjanak tartani. Ők döntöttek arról is a megelőző évek tapasztalata alapján, hogy ezentúl két évente szervezik meg a Magyar Öntészeti

Szövetséggel közösen a Magyar Öntőnapokat mint nagyrendezvényt, mégpedig az Egyesület által ugyancsak két évente rendezendő Bányász–Kohász–Erdész Találkozók közötti években. Ők voltak azok is, akik felvállalták, hogy minden év februárjában Bányász–Öntész Bált szervezzenek a Bányászati Szakosztály borsodi helyi szervezetével közösen. A bál neve 2010-től Bányász–Kohász–OMBKE Bál.

A tízéves ciklus valamennyi szakosztály-vezetősége kiemelten fontosnak tartotta, hogy a szakosztály tagsága részt vegyen további egyesületi rendezvényeken is, így a Bányász–Kohász–Erdész Találkozókon, a tavaszi Bányászati, Kohászati és Földtani Konferenciákon, melyeket az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) szervez, a soros OMBKE küldöttgyűléseken, a májusi budapesti Hungexpo Szakmai Napokon, a szeptemberi selmeci Szalamander-felvonulásokon és a decemberi Szent Borbála-ünnepségeken.

A szakosztály vezetősége ebben az időszakban minden évben négy, összesen 38 vezetőségi ülést tartott. Volt vezetőségi ülés Mosonmagyaróváron a Polgármesteri Hivatal vendégeként és a

Kühne Zrt.-nél, Kupon a Ferro Öntöde Kft.-nél, Szegeden a Szegedi Öntöde Kft.-nél kétszer is, a Miskolci Egyetemen, összekötve az Egyetemi Osztály szakmai napján való részvétellel, Tatabányán a P-Metál Kft. vendégeként, Diósgyőrben a Diósgyőri Öntöde Kft., Apcon az Alu-Block Kft. vendégeként (ahol ekkor ünnepelték a helyi szervezet alapításának 40. évfordulóját), Győrben a NEMAK Kft.-nél és legutóbb *dr. Bakó Károly* tiszteleti tag vendégeként a Somlón.

A szakosztály választott vagy delegált tagjai az OMBKE Választmánya mellett működő állandó vagy eseti bizottságok munkájában is részt vettek az alábbiak szerint:

Alapszabály bizottság:

dr. Havasi László, *dr. Hatala Pál*, jelenleg *dr. Takács Nándor*;

Érembizottság:

Lantos István, *Dózsa Sarolta*, jelenleg *Éger László*;

Környezetvédelmi és hulladékhasznosítási bizottság:

Szombatfalvy Rudolf társelnök;

Ellenőrző bizottság:

Dózsa Sarolta, jelenleg *Szombatfalvy Rudolf* elnök;

Nemzetközi kapcsolatok és határon túli magyarok bizottsága:

dr. Takács Nándor, *dr. Vörös Árpád* elnök. 2007-ben a bizottság megszűnt;

Etikai bizottság:

Pornói Sándor, jelenleg *dr. Bakó Károly* elnök;

Jogi- és érdekvédelmi bizottság:

Jagicza István. 2004-ben a bizottság megszűnt;

Iparpolitikai bizottság:

Pordán Zsigmond, jelenleg *dr. Pintér Richárd*;

Oktatási bizottság:

dr. Lengyel Károly elnök, jelenleg *dr. Lukács Sándor*;

Ifjúsági bizottság:

Sándor Balázs, jelenleg *dr. Lukács Sándor* elnök;

Történeti bizottság:

Mikus Károlyné, *dr. Lengyelné Kiss Katalin*, *Ónodiné Kozma Erzsébet*, *Bán Attila*, jelenleg: *Karancz Ernő*;

Fenntartható fejlődés bizottsága:

jelenleg *dr. Sohajda József*;

Tiszteleti tagok és szeniorok tanácsa:

dr. Pilissy Lajos.

3.4. Helyi szervezetek, szakcsoportok

2002-ben szakosztályunkban nyolc helyi szervezet (az Apci, a Budapesti, a Csepeli, a Diósgyőri, a Mosonmagyaróvári, az Orosházi, a Székesfehérvári és a Sátoraljaújhelyi) és két szakcsoport (a Mintakészítő és az Öntésztörténeti és Múzeumi) működött, közülük a Mosonmagyaróvári helyi szervezet ún. vegyes regionális szervezetként. Az öntészek mel-

A továbbiakban helyi szervezeteink és szakcsoportjaink megválasztott elnökeit és titkárait soroljuk fel:

Apci helyi szervezet:	elnök:	<i>Demeter Lajos</i>	2000–
	titkár:	<i>Rigó Róbert</i>	2000–
Budapesti helyi szervezet:	elnök:	<i>Csire István</i>	2000–2004
		<i>Dr. Ládai Balázs</i>	2004–2010
		<i>Szalai Attila</i>	2010–
	titkár:	<i>Kővágó Zoltán</i>	2002–2007
		<i>Szalai Attila</i>	2007–2010
		<i>Dr. Lukács Sándor</i>	2010–
Csepeli helyi szervezet:	elnök:	<i>Pintér Zoltán</i>	2000–2004
		<i>Éger László</i>	2004–2007
		<i>Vida Zoltán</i>	2007–2010
		<i>Fodor Krisztina</i>	2010–
	titkár:	<i>Éger László</i>	2000–2004
		<i>Vida Zoltán</i>	2004–2007
		<i>Fodor Krisztina</i>	2007–2010
		<i>Berecz Tamás (vasas)</i>	2010–
		<i>Laczi Sándor (fémcs)</i>	2010–
Diósgyőri helyi szervezet:	elnök:	<i>Sipos István</i>	2000–2010
		<i>Majkut Albert</i>	2010–
	titkár:	<i>Dr. Simon Sándorné</i>	2000–2004
		<i>Csehil György</i>	2004–2007
		<i>Farkas Gábor</i>	2004–2010
		<i>Székács Zoltán</i>	2010–

lett a helyi szervezet tagjai fémkohászok voltak. 2010. március 19-i tisztújításukkor 2007-ben elhunyt tiszteleti tagunk emlékére felvették a „Ferencz István Észak-dunántúli Regionális Kohász Szervezet” nevet.

Elmondható, hogy a rendszerváltozást követő évtizedhez viszonyítva ezekben az években egyik legnagyobb eredményünk az volt, hogy egy kivétellel sikerült megőrizni, életben tartani a helyi szervezeteket és szakcsoportokat. 2007-ben személyi változás, valamint a támogató Alföldi Kohászati és Gépipari Rt. gazdasági nehézségei miatt egyedül az Orosházi helyi szervezet szűnt meg. Az elmúlt évtizedről az is elmondható, hogy szinte mindegyik helyi szervezet és szakcsoport éves, írásban lefektetett program szerint tevékenykedett.

Mosonmagyaróvári helyi szervezet:	elnök:	<i>Ferencz István</i>	2000–2007
		<i>Pivarcsi László</i>	2007–
	titkár:	<i>Tóth Károly</i>	2000–
Orosházi helyi szervezet:	elnök:	<i>Sztvorecz Judit</i>	2000–2004
		<i>Silye Angéla</i>	2004–2007
	titkár:	<i>Sovány György</i>	2000–2004
		<i>Hajdú András</i>	2004–2007
Sátoraljaújhelyi helyi szervezet:	elnök:	<i>Szabó Richárd</i>	2000–
	titkár:	<i>Magyar Zoltán</i>	2000–2004
		<i>Csehi Tibor</i>	2004–2007
		<i>Varga László</i>	2007–2010
		<i>Csóke Péter</i>	2010–
Székesfehérvári helyi szervezet:	elnök:	Dr. Palásti Károly	2000–
	titkár:	<i>Szarka István</i>	2000–2004
			2007–2010
		<i>Lados Mónika</i>	2004–2007
		<i>Horváth Anita</i>	2010–
Mintakészítő szakcsoport:	elnök:	<i>Poteczin Imre</i>	2000–
	titkár:	<i>Buzgó Béla</i>	2000–
Öntészettörténeti és Múzeumi szakcsoport:	elnök:	<i>Szántai Lajos</i>	2000–2004
		Ó.né Kozma Erzsébet	2004–2010
		Karancz Ernő	2010–
	titkár:	Mikus Károlyné	2000–2010
		Bán Attila	2010–

3.5. Szakosztályi kapcsolatok

Kapcsolat az OMBKE titkárságával

A szakosztály szűkebb vezetősége (ügyvezetése) folyamatosan, szinte 2–3 hetes gyakorisággal megfordul az egyesület központjában a rendezvények, kirándulások, szakmai napok szervezésekor, a taglétszám ellenőrzésekor és az évvárás feladatainak megbeszélésekor.

Fontos megemlíteni, hogy az alapszabály szerint biztosított létszámban veszünk részt a választmányi üléseken, és megjelenünk a társszakosztályok tudomásunkra jutott rendezvényein is.

Kapcsolat a Magyar Öntészeti Szövetséggel

Az Öntészeti Szakosztály egyik legfontosabb segítője, támogatója a Magyar Öntészeti Szövetség (MÖSZ). Ennek a kapcsolatnak szervezeti kereteit az 1999. december 8-án aláírt együttműködési szerződésben fogalmazták meg az érintett felek: legfontosabb feladatként vállalták a szervezetek vezetői az egymás tevékenységének kölcsönös segítségét, támogatását, közös rendezvények szervezését, egymás dolgairól, feladatairól a tájékoztatást, egymás vezetőségi ülésein a kölcsönös részvételt, az öntészet szakmai érdekeinek feltárását, széles körű ismertetését, a szakmai oktatás-

sal és képzéssel kapcsolatos feladatok összehangolását, együttes végzését.

Ez a kapcsolat a kezdetektől szoros volt, és jelenleg is jól működik. Elmondhatjuk, hogy az immár több mint 12 éve aláírt és működő szerződés alapján egyeztetett tevékenység komoly és biztos segítséget nyújt szakosztályunknak. Nem elhanyagolandó tény, hogy a MÖSZ-ben a tagvállalatok és társaságok vezetői, vezető munkatársai szinte teljes létszámban egyesületi tagok is.

A két évente tartott Magyar Öntőnapokat Szakosztályunk a MÖSZ-szel közösen, tagvállalatainak hathatós segítségével egyre eredményesebben szervezi. A rendezvénysorozatról bővebben a 4. fejezetben olvashatunk.

Kapcsolat az Öntödei Múzeummal

Legyen vagy változzon bármikor és bármire is a neve, a Szakosztály tagjainak az Öntödei Múzeum a szakma szentélye marad. Szakmánk emlékeinek, hagyományainak őrzőjeként, megmaradt emlékhelyeként, sok-sok rendezvény, kiállítás helyszínéül mindig is féltett otthonunknak tekintettük.

Az elmúlt tíz évben, kérésre vagy kéretlenül is, szinte felsorolhatatlan alkalommal és módon segítette a szakosztály és tagsága a múzeum saját és szakmánkkal kapcsolatos rendezvényeinek szervezését, kiállításainak megvalósítását egyesületi tagként, szakosztályként, kétkezi munkával és lehetőség szerint anyagiakkal egyaránt.

A múzeumban tartottuk szakosztályunk alapításának 50. és most a 60. évfordulójára szervezett emlékülésünket és kiállításunkat, de az elmúlt évtized 38 szakosztályvezetőségi ülése közül 21-nek is a múzeum volt a helyszíne. A Budapesti helyi szer-

vezet és az Öntészettörténeti és Múzeumi szakcsoport, ha nem ki-rándulást szerveztek, szinte minden összeövetelüket itt tartották.

A szakosztály otthonává lett a múzeum. Ehhez természetesen partnerként kellett a múzeum vezetője és kollektívája. Szívünkhez való közelsége és fontossága, és nem utolsósorban a bekövetkezett változások miatt az Öntödei Múzeumban történt események felsorolására külön fejezetet szenteltünk (lásd a 9. fejezetet).

Kapcsolat a fiatalokkal

Az egyesület és a szakosztály jövője szempontjából is rendkívül fontos, hogy az egyetemről, főiskoláról kikerülő és az öntödei szakmában munkát vállaló fiatalokat meg tudjuk nyerni tagjainkká. Ez a mindenkor szakosztály-vezetőségnek egyik legfontosabb és állandóan visszatérő feladata: bevonni őket a szakosztály és a helyi szervezetek munkájába, s a rendezvényeken, szakmai napokon számukra szereplési lehetőségeket biztosítani.

Az elmúlt tisztújítások során minden alkalommal tudatosan kerültek a vezetőségbe olyan fiatalok, akiknek megvoltak a kapcsolataik az egyetemistákkal és főiskolásokkal. A 2004-es választás során pedig ismét megalakult a választmány mellett működő Ifjúsági Bizottság, ahová szakosztályunk vezetősége is delegált tagot. A 2010-es ciklustól pedig a bizottság vezetője szakosztályunk vezetőségének tagja.

Szinte minden szakosztályi rendezvényen kiemelten foglalkoztunk az öntészeti cégeknél dolgozó, valamint az Egyetem Öntészeti Tanszékén és a Dunaújvárosi Főiskolán tanuló fiatalokkal. Minden évben volt kapcsolatunk a valetáló egyetemistákkal és főiskolásokkal, anyagilag is támogattuk őket, sőt a szakosztály évről-évre rendezvényeire többször is meg-

hívást kaptak. Az ún. nagyrendezvényeinken minden esetben bevontuk őket a szervezésbe, így lehetőséget kaptak a szakosztály tagjaival és az öntészeti vállalkozások vezetőivel való ismerkedésre.

Fiatal szakembereink az elmúlt tíz év alatt részt vettek mind az öt öntőnap szakmai és társasági programjainak szervezésében és lebonyolításában, sőt minden alkalommal volt diák- és doktoranduszszekció, ahol előadásaikkal szerepelhettek. A már említett lil-lafüredi bálon is találkozhattunk velük, minden alkalommal tudtak ún. egyetemista asztaltársaságot szervezni. Az 50 éves a szakosztály ünnepi rendezvényre külön 12 fős egyetemista csapatot hívtunk meg. A szakosztályi fiatalok 2002-ben szervezett erdélyi körutazását anyagilag is támogattuk.

A Közép-európai Öntészeti Kezdeményezésen (MEGI) belül szakosztályunk javaslatára ifjúsági tagozat jött létre, s 2005-ben újra megalakult a szakosztály Ifjúsági Bizottsága is. 2005 júliusában, augusztusában tagjai hozták rendbe a selmecbányai professzorsírok közül Péch Antal sírkertjét. Tagjai közül többen részt vettek 2006-ban a Miskolci Egyetem Anyagtudományi Szakmai Napján, ahol előadásokat is tartottak. Említést érdemel a Múzeumok éjszakáján való többszöri szervezői részvételük és szereplésük az Öntödei Múzeumban. 2007. április végén a szakosztály budapesti helyi titkárának szervezésében tartották meg Bodajkon a XVIII. Selmeci Diáknapokat. Örömmel tapasztalta azt is a vezetőség, hogy a 2007-es, de főleg a 2010-es választásokon sok fiatal került be a helyi szervezetek és a szakosztály vezetőségébe.

A fiatal szakemberekkel való foglalkozás kézzelfogható eredménye, hogy a 2009-es és a 2011-es magyar öntőnapokon fel-

tűnően sok fiatal vett részt, és tartott szakmailag is magas szintű előadást. A 2009-es tapolcai öntőnapokon hangzott el a MÖSZ elnökének, dr. Sohajda Józsefnek az a megállapítása, hogy szakosztályunkban jó úton halad a nemzedékváltás.

Összegezve elmondható, hogy ebben az évtizedben 49 új fiatal taggal bővült a szakosztály, 32 új fiatal került be a szakosztály és a helyi szervezetek vezetőségébe, kialakult a 30–40 évesekből egy 25–30 fős olyan mag, amelyik át tudja venni idősebb kollégáinktól a szakosztály munkáját, vezetését, az egyesületi stafétabotot.

3.6. A szakosztály gazdasági helyzete, támogatóink

A polgári életben nélkülözhetetlen önszerveződéseknek, szakmai szervezeteknek, egyesületeknek a létezéséhez, tevékenységük fenntartásához anyagi feltételekre is szükség van.

Az OMBKE az 1997–98. évi, az egyesületekre vonatkozó törvényi előírások szerint 1999-től nonprofit, bejegyzett közhasznú szervezetként előírt pénzügyi gazdálkodási keretek között, jogilag is elfogadott alapszabállyal működik. Ez a feltétel természetesen nem új, minden szakosztályra vonatkozik, eddig is be kellett tartani az előírt gazdálkodási feltételeket, kereteket.

Az alapszabály 14. § (3) pontja szerint az egyesületen belül a szakosztályok önállóan gazdálkodnak a költségtervben részükre elkülönített és a választmány által jóváhagyott saját bevételükkel. Ez azt jelenti, hogy a szakosztályoknak mindenkor elő kell teremniük a működésükhöz, a lapok kiadásához, a szakosztályi szintű rendezvények költségeinek fedezéséhez, a helyi szervezetek és szakcsoportok támogatásához szükséges anyagi eszközöket.

Joggal mondhatták az öntészeti szakosztályi vezetőségek az évenkénti beszámolók számszaki adatai alapján, hogy az Egyesület gazdasági-szervezeti keretein belül, az alapszabály adta lehetőségeket kihasználva, a szakosztály gazdálkodása kiegyensúlyozott, körültekintő és eredményes volt az elmúlt évtizedben, minden évet pozitív eredménnyel zárta a szakosztály. A tagdíjbevételekből, a két évente rendezett öntőnapok és az évente rendezett Bányász-Öntész (ma már OMBKE-bál) eredményeiből, valamint a pártoló és támogató vállalatok jelentős anyagi segítségével sikerült az évente tervezett szakosztályi gazdálkodás alapjait megteremteni.

A szakosztály vezetősége az elmúlt évtized minden jelentős rendezvényét az Egyesület keretein belül, nem elhanyagolható hányadukat a MÖSZ-szel közösen rendezte, minden esetben pozitív gazdasági eredménnyel. Ebből adódóan az alapszabály és a választmány által előírt és meghatározott pénzügyi kereteken belül, évenkénti rendszerességgel, jelentős anyagi támogatást juttattunk vissza a helyi szervezeteknek, szakcsoportoknak. Nincs olyan helyi szervezet és szakcsoport, amelyik ne részesült volna támogatásban.

Biztosak vagyunk abban, hogy az Öntészeti Szakosztály nem tudott volna ennyi színvonalas rendezvényt szervezni és lebonyolítani támogatói, szponzorai segítségével nélkül. Ezért az évtizedről szóló beszámolóban név szerint is szerepelnie kell azoknak a cégeknek, vállalkozásoknak, amelyek jelentős mértékben, összességében mintegy 25 M Ft-tal támogattak bennünket. Az anyagi támogatáson túl köszönjük azt az erkölcsi támogatást is, melyet mind az Öntészeti Szakosztály vezetősége, mind a helyi szervezetek maguk mögött tud-

■ Évzáró vezetőségi ülés az Öntödei Múzeumban. Dr. Fegyverneki György titkár, Katkó Károly elnök és dr. Lengyel Károly főtitkár (2011)

hattak. A szakosztályi munkát támogató vállalkozások:

ABM Kuprál Kft.
 Adacast Könnyűfémöntöde Kft.
 Alba-Metall 1991 Kft.
 Alföldi Kohászati és Gépipari Rt.
 Alu-Block Kft.
 Ba & Co Bt.
 Casting Kft.
 Csefém Kft.
 Csepel Metall Vasöntöde Kft.
 Diósgyőri Öntöde Kft.
 Fémalk Zrt.
 Filt-Mix Kft.
 Kludi Szerelvények Kft.
 L-Duplex-Pívó Kft.
 K.+ K.-Vas Kft.
 Magyar Öntészeti Szövetség
 Mofém Kft.
 Motim Zrt.
 Nehézfémöntöde Rt.
 Nemak Győr Kft.
 Nemes Kft.
 Patina Öntöde Kft.
 Pyroven Kft.
 P-Metál Kft.
 Prec-Cast Kft.
 RDX-Redex Kft.
 Salker Kft.
 Szegedi Öntöde Kft.
 TP Technoplus Kft.
 UBP Csepel Vasöntöde Kft.
 A fenti cégek, vállalkozások közül a legtöbbet adók elismerésé-
 ként, az Öntészeti Szakosztály

előterjesztése alapján az OMBKE pártoló tagjaként OMBKE-plakett kitüntetésben részesült:

2004-ben a Fémalk Rt. és dr. Sándor József vezérigazgató;

2005-ben a TP Technoplus Kft. és dr. Lengyel Károly ügyvezető igazgató;

2008-ban az RDX-Redex Kft. és dr. Vörösné dr. Faragó Elza ügyvezető igazgató;

2010-ben a Magyar Öntészeti Szövetség, dr. Sohajda József elnök és dr. Hatala Pál ügyvezető főtitkár;

2012-ben a Nemak Győr Kft. és David Toth ügyvezető igazgató.

3.7. Helyi szervezetek és szakcsoportok 2002–2012 között

Helyi szervezetek létrejöttük évével

1954 Mosonmagyaróvári helyi szervezet
 – 1995-től közös szervezet a fémkohászokkal,
 – 2010-től „Ferencz István Észak-dunántúli Kohász Regionális Helyi Szervezet”
 1958 Csepeli helyi szervezet
 1969 Apci helyi szervezet
 1971 Székesfehérvári helyi szervezet

1972	Sátoraljaúj helyi szervezet	Dr. Takács Nándor	2011	zZS	Török Róbert	2010
		Fodor Krisztina	2012	WA	Tokár Monika	2010
1990	Diósgyőri helyi szervezet	Dr. Sohajda József	2012	zZS	Tóth Judit	2010
1994	Budapesti helyi szervezet				Hertelendi Ákos	2011
1998	Orosházi helyi szervezet (megszűnt 2008-ban)	Rövidítések:			Berecz Tamás	2011

Szakcsoportok

1952	Mintakészítő
1973	Öntésztörténeti és műzeumi

3.8. 2002-2012 között kitüntetett öntész szakemberek

Tiszteleti tag

Lantos István	2002
Dr. Vörös Árpád	2003
Dr. Sándor József	2005
Dr. Bakó Károly	2006

Szent Borbála-érem

Dr. Bakó Károly	2002
Dr. Macher Frigyes	2003
Dr. Pilissy Lajos	2004
Dr. Lengyel Károly	2005
Dr. Vörös Árpád	2005
Dr. Sándor József	2006
Dr. Sohajda József	2006
Kovács László	2007
Katkó Károly	2008
Szombatfalvy Rudolf	2009
Dr. Hatala Pál	2010
Dr. Lengyelné Kiss Katalin	2011
Dr. Takács Nándor	2012

OMBKE-émlékérem

Dr. Sándor József	2002	KA
Katkó Károly	2002	SV
Dr. Sohajda József	2002	KA
Poteczin Imre	2003	KA
Demeter Lajos	2004	SzZs
Kővágó Zoltán	2004	zZS
Csire István	2005	DM
Szombatfalvy Rudolf	2006	KA
Dr. Lengyel Károly	2007	KA
Katkó Károly	2007	zZS
Vida Zoltán	2007	zZS
Dr. Ládai Balázs	2008	zZS
Dr. Hatala Pál	2009	zZS
Dr. Lengyelné Kiss Katalin	2009	MS
Pivarcsi László	2010	zZS

Dr. Takács Nándor	2011	zZS
Fodor Krisztina	2012	WA
Dr. Sohajda József	2012	zZS

Rövidítések:
DM: Debreczeni Márton-émlékérem;

KA: Kerpely Antal-émlékérem;
MS: Mikovinyi Sámuel-émlékérem;

SV: Sóltz Vilmos-émlékérem;
SzZs: Szentkirályi Zsigmond-émlékérem;

zZS: z. Zorkóczy Samu-émlékérem;

WA: Wahlner Aladár-émlékérem

OMBKE-émlékplakett

Dr. Simon Sándorné	2002
Stokker Kálmán	2003
Szarka István	2004
Vida Zoltán	2004
Huszics György	2005
Katkó Károly	2005
Dr. Lukács Sándor	2006
Sándor Balázs	2006
Dózsa Sarolta	2006
Éger László	2007
Tóth Károly	2007
Sipos István	2008
Dr. Fegyverneki György	2009
Szombatfalvy Anna	2010
Szabó Gábor	2011
Dobóczki István	2012
Demeter Lajos	2012

OMBKE-oklevél

Sztvórecz Judit	2003
Csehil György	2004
Fodor Krisztina	2004
Galambos Sándor	2004
Laki József	2005
Molnár Dániel	2005
Püspöki Erzsébet	2005
Szabó Gábor	2005
Laci Sándor	2006
Sőregi Csaba	2006
Stán Györgyné	2006
Szombatfalvy Anna	2006
Rigó Róbert	2007
Svidró Péter	2007
Szalai Attila	2008
Farkas Gábor	2009
Bán Attila	2010

Az Egyesülethez való hűséget évről évre a küldöttgyűlésen átadott Sóltz Vilmos-émlékéremmel ismeri el a Választmány.

Sóltz Vilmos-émlékérem

60 éves egyesületi tagságért

Bánky Gyula	2007
Dr. Pilissy Lajos	2008
Görög Márton	2009
Imre János	2009
Gál Zoltán	2010
Györgyey Illés	2010
Dr. Kálmán Sándor	2010
Dr. Kovács Dezső	2010
Kovács László	2010
Buzánszky Albin	2011
Gremesperger Mihály	2011
Theobald János	2011
Szilágyi Imre	2012

Sóltz Vilmos-émlékérem

50 éves egyesületi tagságért

Szilágyi Imre	2002
Weingartner Pál	2002
Karancz Ernő	2003
Szj Zoltán	2003
Belicza Ádám	2005
Tarján Béla	2005
Baráz András	2007
Fábián Béla	2007
Gallai Lajos	2008
Mikus Károly	2008
Dr. Szili Sándor	2008
Dr. Vörös Árpád	2008
Dr. Vörösné dr. Faragó Elza	2008
Bene Imre	2009
Vitányi Pál	2009
Rajczy András	2010
Szende György	2010
Grünwalszky Károly	2011
Imre Gyula	2011
Sebők Mihály	2011
Vida Zoltán	2011
Árkovits Elemér	2012

Sóltz Vilmos-émlékérem**40 éves egyesületi tagságért**

Árkovits Elemér	2002
Schlanger András	2002
id. Virág Ferenc	2002
Wodelák Béla	2002
Csire István	2003
Solymosi Tibor	2003
Mühl Nándor	2003
Dr. Bakó Károly	2004
Göbolyös Károly	2004
Stokker Kálmán	2004
Szegvári József	2005
Villányi István	2005
Dr. Bokor Ferenc	2006
Megyei József	2006
Dr. Tóth Antal	2006
Dr. Dudás Gyula	2007
Mikus Károlyné	2007
Dr. Polgár László	2007
Sipos István	2007
Fogarasi Béla	2008
Dr. Kovács Tibor	2008
Rózsa Jenő	2008
Szombatfalvy Rudolf	2008
ifj. Virág Ferenc	2008
Bodolai József	2009
Csehil György	2009
Lathwesen László	2009
Szegedi-Maszák Tibor	2009
Tóth Andrásné	2009
Zombori György	2009
Dr. Ládai Balázs	2010
Dr. Lengyel Károly	2010
Szatmári Elek	2010
Vígh József	2010
Czomba Imre	2010
Balog András	2011
Hollósi Béla	2011
Dr. Hatala Pál	2011
Jagicza István	2011
Huszics György	2011
Pencz Péter	2011
Dr. Lengyelné Kiss Katalin	2011
Tóth László	2011
Solt Péter	2011
Katkó Károly	2012
Kuczogi Gyula	2012
Mattyasovszky Miklós	2012
Dr. Sándor József	2012
Szablyár Péter	2012

„OMBKE Öntészeti Szakosztályért” sorszámozott érem

1. Dr. Pilissy Lajos	2002
2. Dr. Vörös Árpád	2002
3. Horváth László	2002
4. Szombatfalvy Rudolf	2002
5. Szilágyi Imre	2002
6. Csire István	2003
7. Dr. Lengyel Károly	2003
8. Buzgó Béla	2003
9. Pintér Zoltán	2004
10. Buzánszky Albin	2004
11. Tamás Tivadar	2004
12. Dr. Lengyelné Kiss Katalin	2005
13. Dr. Takács Nándor	2005
14. Pornói Sándor	2005
15. Ferencz István	2006
16. Dr. Jónás Pál	2006
17. Éger László	2006
18. Dr. Hatala Pál	2007
19. Péterfalvi Jenő	2007
20. Dr. Sohajda József	2007
21. Pivarcsi László	2008
22. Dr. Halász István (posztumusz)	2008
23. Mikus Károlyné	2008
24. Apci helyi szervezet	2009
25. Katkó Károly	2009
26. Szende György	2009
27. Dózsa Sarolta	2010
28. Fogarasi Béla	2011
29. Tóth Károly	2011
30. Sipos István	2012
31. Bán Attila	2012
32. Csukásné Kővári Etelka	2012

**3.9. Elhunyt tagtársaink
2002–2012 között**

Árva László, okl. km.
Bakos János, vasöntő, géplakatos
Balog András, kohász technikus
Benyovszky Móricz, okl. gm., tiszteleti tag

Cseh Miklós, okl. km.
Deák Attila, okl. km.
Dolezsán Ferenc, öntőtechnikus
Fábián Béla, okl. km.
Ferencz István, okl. km., tiszteleti tag
Frick Ottó, gépipari technikus
Gallai Lajos, okl. km.
Gombár János, okl. kohász üm.
Dr. Gönczy Ilona, jogász
Dr. Halász István, okl. km.
Dr. Havasi László, okl. km.
Horváth László, okl. km., tiszteleti tag
Dr. Horváth Ferenc, okl. km.
Jánossy Kázmér, okl. km.
Kálmán Béla, okl. km.
Lantos István, okl. km., tiszteleti tag
Dr. Macher Frigyes, okl. km., tiszteleti tag
Máté György okl. gm.
Megyei József, okl. km.
Mészáros István, okl. km.
Mészáros József, munkavédelmi vezető
Mórocz Lajos, vasöntő
Murányi János, okl. km.
Nagy Tamás, okl. villamosmérnök
Nemes Sándor, mintakészítő szakmunkás
Dr. Nándori Gyula, okl. km., tiszteleti tag
Nyizsnányászkó Tibor, okl. km.
Óvári László, okl. km.
Pataki Ferenc, okl. km.
Dr. Polgár László, okl. km.
Rózsa Jenő, okl. km., okl. vill. mérnök
Schmidt Ottó, okl. km.
Dr. Szabó Lajos, okl. km.
Szy Géza, okl. km.
Tarján Béla, okl. km.
Tatár Sándor, jogász
Tibiássy Béla, okl. km.
Vajda Pál, okl. km.
id. Virág Ferenc, öntőtechnikus
Weingartner Pál, okl. kohász üm.
Wodelák Béla, okl. km.

 KK-FGy

4. Az Öntészeti Szakosztály fontosabb eseményei 2002–2012 között

Ezt a fejezetet a szakosztály, a helyi szervezetek és a szakcsoportok éves beszámolóí alapján állítottuk össze.

2002

Február 16., Lillafüred

V. Öntő és I. Öntő–Bányász Bál a Bányászati Szakosztály Borsodi helyi szervezetével közösen; 298 résztvevő, ebből 138-an szakosztályunk tagjai és hozzátartozói voltak.

Március 7., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés. Fő tárgykörök: a 2002. évi rendezvényprogram és az „50 éves az Öntészeti Szakosztály” megemlékezés előkészületei.

Április 27., Salgótarján

A szakosztály küldöttei részt vettek az OMBKE 91. küldöttgyűlésén.

Április 28., Selmecbánya

„Az öntöttvas dicsérete” című kiállítás megnyitója. Szponzor többek között a MÖSZ és az Öntészeti Szakosztály.

Május 8., Budapest

„Alumíniumöntészeti Szakmai Nap”. Szervező többek között a MÖSZ és az Öntészeti Szakosztály. Hét előadás, 85 résztvevő.

Május 24–26., Sopron

III. Bányász–Kohász–Erdész Találkozó. A szakosztályt 31 fő képviselte.

Május 29., Budapest

„Magyar bányászat és kohászat az EU-csatlakozás előtt” szakmai nap a Hungexpon, szervezője az OMBKE. A szakosztály részéről dr. Sándor József, a MÖSZ elnöke tartott előadást „Az öntészet mint a kohászati iparág dinamikusan fejlődő területe” címmel. A szakosztályból 15 fő vett részt a rendezvényen.

Június 7., Mosonmagyaróvár
Szakosztály-vezetőségi ülés.

Június 7–8., Mosonmagyaróvár

„IX. Mosonmagyaróvári Szakmai Nap” Dunaszigeten, négy előadás, este szakestély. Szervezte a helyi szervezet, a szakosztály és a MÖSZ. Közel 100 fős részvétel, fogadás a Polgármesteri Hivatalban, látogatás az Agráregyetemen.

Szeptember 13., Selmecbánya

Szalamander-ünnepség és felvonulás 45 fős szakosztályi részvétellel. A 240 éve alapított Akadémián, a megalakulás eredeti helyszínén ünnepi egyesületi ülés három előadással.

Szeptember 19., Budapest

„50 éves az Öntészeti Szakosztály” ünnepi emlékülés az Öntödei Múzeumban a társszakosztályok képviselőinek részvételével. 179 résztvevő, három reprezentatív előadás az Öntészeti Szakosztály történetéről, az öntészet helyzetéről és a szakmai felsőoktatás történetéről. Megjelent az „50 éves az OMBKE Öntészeti Szakosztálya. 1952–2002” című, 145 oldal terjedelmű kiadvány. A múzeum által rendezett kiállításon 12, fotóval teli tabló és négy vitrin emlékeztetett a szakosztály elmúlt 50 évére. Az évfordulóra a szakosz-

tály vezetősége „OMBKE Öntészeti Szakosztályért” elnevezéssel érmet alapított, melynek számos példányait évente legfeljebb három fő kaphatja meg. Az ünnepi emlékülésen Alapítói Oklevél kitüntetésben részesült 23 kollégánk, akik jelen voltak a szakosztály megalakulásánál.

Október 15., Miskolc

„Öntészeti kutatások 2002” szakmai nap a MAB székházban három előadással, a szakosztály, a MÖSZ és a Miskolci Egyetem Öntészeti Tanszékének szervezésében. A 75 éves dr. Nándori Gyula professor emeritus köszöntése.

Október 20–24., Gyeongju (Koreai Köztársaság)

Szakosztályunk tíz tagja vett részt a 65. öntészeti világkongresszuson, melyen előadással is szerepeltek: Bakó K. – Sztvorecz J. – Lengyel K.: Néhány javaslat az öntödei szakemberek iskolarendszeren kívüli képzéséhez

November 21., Budapest

„Környezetvédelmi Szakmai Nap” az OMBKE tanácstermében a MÖSZ és az Öntészeti Szakosztály szervezésében, két előadással, 28 résztvevővel.

■ Megemlékezés Péch Antal sírjánál Selmecbányán (2003)

November 27–28., Hévíz

Magyar elnök, dr. Bakó Károly vezette MEGI-ülés 27 hazai és külföldi szakember részvételével. Szervező a MÖSZ és az Öntészeti Szakosztály.

December 9., Budapest

Évzáró szakosztály-vezetőségi ülés az Öntödei Múzeumban.

2003

Február 8., Lillafüred

VI. Öntő- és II. Öntő-Bányász Bál a Bányászati Szakosztály Borsodi helyi szervezetével közösen rendezve, 159 fős szakosztályi részvétellel.

Február 27., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés az Öntödei Múzeumban. A 2003. évi munkaprogram megvitatása és elfogadása.

Március 17., Budapest

„Környezetvédelmi és Hulladékhasznosítási Szakmai Nap” a MÖSZ-szel közös szervezésben, 38 fős részvétellel, szépszámú MÖSZ tagvállalat jelenlétével.

Április 9., Budapest

„Kupolóavató ünnepség” az Öntödei Múzeum kupolókemencéinek és környezetének sikeres felújítására. Közel 200 fős rendezvény az Öntödei Múzeum szervezésében, a szakosztály támogatásával.

Május 15., Kup

Szakosztály-vezetőségi ülés a Ferro Öntöde Kup Kft. vendégeként. A MÖSZ és az Öntészeti Szakosztály kapcsolatának áttekintése.

Május 19., Pécs

Részvétel az OMBKE 92. küldöttgyűlésén.

Május 27., Budapest

„A magyar bányászat és kohászat az EU-csatlakozás küszöbén” címmel OMBKE által szervezett konferencia a Hungexpon. Szakosztályunk részéről dr. Bokodi Béla, a Prec-Cast Kft. ügyvezető igazgatója tartott előadást a beszállító vállalkozások jövőjével

■ Dr. Nándori Gyula professzor hitelesíti a szakestély házirendjét a 17. Magyar Öntőnapokon Lillafüreden (2003)

kapcsolatban. 20 tagunk vett részt a rendezvényen.

Június 6–7., Mosonmagyaróvár
„X. Mosonmagyaróvári Szakmai Nap” 90 fős részvétellel, három szakmai előadással, szakestélylyel. A rendezvény szervezői a helyi szervezet, a szakosztály és a MÖSZ voltak.

Június 12–14., Budapest

„4. harangtörténeti ankét” az Öntödei Múzeumban, szervező a múzeum kollektívája. A szakosztály öt nyugdíjas kollégának befizette a részvételi díját. Sikeres nemzetközi rendezvény, támogató többek között a szakosztály volt.

Június 16–21., Düsseldorf

A WFO Technical Forum rendezvénye és a GIFA-NEWCAST-METEC-THERMPROCESS szakkiállítás.

A magyar kiállítók és résztvevők kiutazását a MÖSZ szervezte.

Szeptember 12–14., Selmecbánya
Részvétel a Szalamander-ünnepségen. Szervezője az OMBKE volt, a szakosztályt 36 tag képviselte.

Október 5–7., Lillafüred

A szakosztály nagyrendezvénye, a „17. Magyar Öntőnapok” 218 résztvevővel, nyolc kiállítóval, közel 50 előadással, külön diákszekcióval, két kerekasztal-megbeszéléssel, szakestélylyel. A külföldi résztvevők 11 országból jöttek. Szakmai kirándulás a Prec-Cast Kft. nyomásos alumíniumöntődjébe Sátoraljaújhelyre, valamint a Miskolci Egyetemre, a Kohászati Múzeumba és az Őskohóhoz.

Október 16., Budapest

„Régi tüzek parazsa – vasalótör-

■ A szakosztály új vezetősége (2004)

téneti kiállítás” az Öntödei Múzeumban, szervező a múzeum kollektívája. A megnyitón közel 150 fő vett részt, a szakosztályt 40 fő képviselte. A rendezvényt támogatta a szakosztály.

November 8., Budapest

„30 éves az Öntészettörténeti és Múzeumi Szakcsoport” címmel Mikus Károlyné előadása az Öntödei Múzeumban a szakcsoport történetéről. A programot a szakosztály támogatásával a szakcsoport szervezte.

December 4., Budapest

Szent Borbála-ünnepség a Gazdasági és Kereskedelmi Minisztériumban a Magyar Bányászati Szövetség és az OMBKE szervezésében, a Bányásznapi tiszteletére. A rendezvényen részt vett Göncz Árpád, volt köztársasági elnök is.

December 9., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés. Beszámoló a 2003. évi tevékenységről és a 17. Magyar Öntőnapok eseményeiről.

2004

Február 7., Lillafüred

VII. Öntő- és III. Öntő-Bányász Bál a Bányászati Szakosztály Borsodi helyi szervezetével közös rendezésben, 137 szakosztályi résztvevővel.

Február 19., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés az Öntödei Múzeumban a 2004. évi munkaterv, a BKL helyzete, valamint a 2004. évi egyesületi tisztújítás előkészítése napirenddel.

Február 1–29., különböző helyszínek

A szakosztály nyolc helyi szervezetének és két szakcsoportjának tisztújító vezetőségválasztása.

Március 26., Békéscsaba

Kibővített MÖSZ elnökségi ülés „Az öntészeti szakmák képzési helyzete” fő napirenddel, szakosztályunk képviselőivel.

Április 29., Budapest

Szakosztályi tisztújító küldöttgyűlés.

■ Dr. Nándori Gyula professzor ravatalánál a szakosztály vezetői állnak díszőrséget (2005)

Május 14–16., Miskolc

Bányász–Kohász–Erdész Találkozó, amelyen szakosztályunkat 34 fő képviselte.

Május 15., Miskolc

Az OMBKE 93. tisztújító küldöttgyűlése a Miskolci Egyetem aulájában, 14 szakosztályi küldöttel.

Május 20., Budapest

„A magyar bányászat és kohászat kihívásai” szakmai nap a Hungexpon, ahol a szakosztály részéről dr. Lengyel Károly tartott előadást „A felnőttképzés feladatai a bányászatban és a kohászatban” címmel.

Május 18–21., Brno

10. FOND-EX nemzetközi öntészeti szakvásár. A MÖSZ szervezésében tagtársaink közül mintegy 30 fő vett részt az eseményen, köztük fiatalok is.

Május 20–21., Brno

MEGI vezetőségi ülés. A hét kelet-közép-európai országot tömörítő regionális öntészeti szakmai szervezetben szakosztályunk kezdeményezésére ifjúsági tagozat alakult.

Június 4–5., Mosonmagyaróvár

XI. Mosonmagyaróvári Szakmai Nap mintegy 80 fős részvétellel, három szakmai előadással, gyárlátogatással, szakestéllyel, bányász kollégák jelenlétével.

Szeptember 6–10., Isztambul

66. öntészeti világkongresszus hét magyar résztvevővel. Ezzel egyidőben volt a CAEF „Gömbgrafitos öntöttvas” munkabizottság ülése is.

Szeptember 10–11., Selmecbánya

Részvétel a Szalamander-ünnepségen, 32 fővel. Szervező az OMBKE. A magyar kollégák mintegy 400-an voltak. Külön kiemelkedett a Dunaújvárosi Főiskola csapata, részvételükért választmányi dicséretben részesültek.

Szeptember 23., Szeged

Szakosztály-vezetőségi ülés a Szegedi Öntöde Kft.-ben, megbeszélés a pártoló tagvállalatokkal kapcsolatos helyzetről.

November 5., Miskolc

Részvétel az OMBKE Fémkohászati Szakosztálya által szervezett V. Fémkohászati Szakmai Napon, melyen fémöntészeti tárgykörben dr. Sándor József vezérigazgató (FémAlk Zrt.) tartott előadást.

December 2., Budapest

Évzáró szakosztály-vezetőségi ülés az Öntödei Múzeumban. Beszámoló a 2004. évi tevékenységről és a 18. Magyar Öntőnapok előkészítésének helyzetéről.

December 3., Budapest

Szent Borbála-ünnepség a Gazdasági és Kereskedelmi Minisz-

■ Balekkeresztelés a balatonfüredi öntőnap szakestélyen (2005)

tériumban. *Dr. Pilissy Lajos*, szakosztályunk tagja, Szent Borbála-érem kitüntetést kapott.

December 7., Budapest

Részvétel *Kiszely Gyula* emléktáblájának avatásán az Öntödei Múzeumban. A szervezők az OMM Öntödei Múzeum és a Ganz Ábrahám Öntészettörténeti és Múzeumi Alapítvány voltak.

2005

Január 21., Sopron

E napon temettük *dr. Nándori Gyula* professzorunkat, az Öntészeti Tanszék alapítóját, az öntészek szeretett, nagyrabecsült tagját a soproni evangélikus temető ravatalozójából. A szakosztály tagjai közül sokan személyesen is elkísérték utolsó útjára. A ravatalnál szakosztályunk és az egyesület tisztségviselői, a Miskolci Egyetem képviselői álltak díszőrséget. A szakma nevében *dr. Sándor József*, a MÖSZ elnöke, a Miskolci Egyetem részéről *dr. Tóth Levente* egyetemi docens búcsúzott az elhunyttól. A temetést követő, az Erdészeti Múzeumban megtartott gyászszakestély szervezésében szakosztályunk az Öntészeti Tanszékkel együttműködve vett részt.

Február 5., Lillafüred

IV. Bányász–Öntész Bál 278 fő részvételével, melyből 148 fő volt

szakosztályi tag vagy hozzátartozója.

Február 11., Kassa

Részvétel a Szlovák Műszaki Múzeumban az Öntödei Múzeum „Régi tüzek parazsa” vasalókiállításának megnyitóján, melyet az Öntészeti Szakosztály is támogatott.

Március 9–10., Düsseldorf

16 fő részvétele az 5. Nemzetközi Nyomásos Öntészeti Kongresszuson, melyre a kiutazást a szakosztály a Magyar Öntészeti Szövetséggel közösen szervezte.

Március 18–19., Krakkó

Részvétel a MEGI vezetőségi ülésén.

Március 31., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés, a 2005. évi szakosztályi munkaprogram elfogadása.

Április 18–22., St. Louis

Az Öntészeti Szakosztály 11 tagja vett részt a WFO Technical Forumon és a Castexpo'05 kiállításon. A Szakosztály képviseltette magát a WFO közgyűlésén.

Május 8., Pozsony

Részvétel a pozsonyi Közlekedési Múzeumban az OMM Öntödei Múzeum vasalókiállításának megnyitóján, melyet az Öntészeti Szakosztály is támogatott.

Május 11., Temesvár

Részvétel az OMM Öntödei Múzeum által rendezett „Az öntöttvas

dicsérete” kiállítás megnyitóján. A kiállítást az Öntészeti Szakosztály titkára nyitotta meg.

Május 20., Dunaújváros

Küldötteink részt vettek az OMBKE 94. küldöttgyűlésén.

Május 25., Ráckeve

Részvétel a Magyar Öntészeti Szövetség tisztújító közgyűlésén.

Május 26., Budapest

Részvétel az INDUSTRIA (Hungexpo) kiállítás keretein belül szervezett „Környezetvédelem és hulladékgazdálkodás a bányászatban és a kohászatban” szakmai konferencián, ahol *Szombatfalvy Rudolf* „Környezetbarát öntödei segédanyagok” címmel tartott előadást. Az Öntészeti Szakosztályból nyolc fő vett részt a rendezvényen.

Június 3–4., Mosonmagyaróvár

Részvétel a XII. Mosonmagyaróvári Szakmai Napon, melyet a helyi szervezet rendezett. Mintegy 80 fő (öntészek, fémkohászok, bányászok) vett részt a szakmai előadásokkal, kirándulással, szakszélessel lebonyolított rendezvényen.

Június 9., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés, ahol a 18. Magyar Öntőnapok előkészületeiről, valamint az OMBKE választmánya mellett működő bizottságok munkájáról tartottunk megbeszélést.

Június 23–26., Budapest

5. harangtörténeti anket az Öntödei Múzeumban az Öntészeti és a Fémkohászati Szakosztály jelentős anyagi és erkölcsi támogatásával.

Szeptember 9., Selmecebánya

Minden eddiginél többen, közel ötszázán vettünk részt a Szalamander-ünnepségen. Az ünnepséget megelőzően szakosztályunk fiataljai, *Sándor Balázs* titkárhelyettes vezetésével, rendbe hozták *Péché Antal* selmecebányai sírját.

Szeptember 19., Budapest

Kerítés- és felvonóavatás az Öntödei Múzeumban a szakosztály

■ A VIII. Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencia résztvevőinek egy csoportja Benedek Elek múzeumnak berendezett nagybaconi szülőházánál (2006)

és a háttérpar cégeinek támogatásával.

Október 9–11., Balatonfüred

18. Magyar Öntőnapok a szakosztály és a MÖSZ közös szervezésében. A résztvevők száma 196 fő volt, a szakosztály pártoló tagvállalataitól 30 fő, nem pártoló tagvállalattól 75 fő, nem egyesületi tagként 64 fő fizetett részvételi díjat. A szakmai rendezvényt 10 ország 27 szakembere tette nemzetközivé. A szervezésben 14 egyetemista segédkezett Miskolcra és Dunaújvárosból, részvételi díjukat a Színesfémkohászat '90 Alapítvány fedezte. A rendezvényen három plenáris, 42 szakmai

és 15 információs előadás hangzott el. Most is volt külön diák- és doktorandusz szekció. 11 szakmai kiállítóból hat volt külföldi. Három poszterelőadás és egy kerekasztal-megbeszélés (témája a pályázati lehetőségek, pályázati praktikák volt) színesítette a programot. Gyárlátogatásokat Győrbe, a Hydro Aluminium Győr Kft. kokillaöntődjébe, Oroszlányba, a Wescast Hungary Autóipari Zrt. vasöntődjébe és Inotára, a MAL-MWK Kft. alumíniumöntődjébe szerveztünk.

November 10., Miskolc

Az Egyetemi Osztály Jubileumi Szakmai Napja az egyetemen. Ezen alkalomból felavattuk dr.

Verő József professzor adományokból újraöntetett mellszobrát és a róla elnevezett könyvtárat, köszöntöttük az 50 éves egyetemi szervezetet, és vitafórum volt a bányász–kohász felsőoktatás helyzetéről. Szakosztályunk 19 fővel képviseltette magát. Ezt követően vezetőségi ülést tartottunk, ahol beszámoltunk a 18. Magyar Öntőnapokról.

December 2., Budapest

Szent Borbála-ünnepség a Gazdasági és Kereskedelmi Minisztériumban. Az Öntészeti Szakosztály tagjai közül dr. Vörös Árpád és dr. Lengyel Károly kapott Szent Borbála-érem kitüntetést. A rendezvényen megjelent Göncz Árpád egykori köztársasági elnök is.

December 9–11., Szekszárd

Részvétel a MÖSZ elnökségi ülésén. A szakosztályt meghívottként az elnök képviselte.

December 13., Budapest

Évzáró szakosztály-vezetőségi ülés az Öntödei Múzeumban, beszámoló a 2005. évi tevékenységről.

2006

Február 11., Lillafüred

V. Bányász–Öntész Bál 256 fő részvételével, melyből 136 fő az Öntészeti Szakosztály tagja és családtagja volt.

Március 1., Budapest

A Magyar Öntészeti Szövetséggel

■ Fialat szakemberek Nándori professzor szobra körül az avatást követően (2006)

■ Miskolci egyetemisták és oktatóik a GIFA-NEWCAST öntészeti szakkiállításon (2007)

■ A Nándori-szobor és alkotója, Kutas László szobrászművész (kis kép), és az avatás résztvevői (2007)

közösen szervezett Környezetvédelmi Szakmai Nap az egyesület tanácstermében.

Március 8., Budapest

Szaksztály-vezetőségi ülés, a 2006. évi munkaprogram elfogadása.

Március 10., Salgótarján

Részvétel „Az öntöttvas dicsérete” című kiállítás megnyitóján, melyet a salgótarjáni kohászati vállalatok és az Öntészeti Szaksztály támogatásával az OMM Öntödei Múzeuma rendezett.

Április 6–9., Sepsiszentgyörgy

Részvétel az EMT által szervezett VIII. Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencián. Az utóbbi évek legnagyobb létszámú egyesületi rendezvénye volt számos szaksztályi résztvevővel.

Április 24–28., Hannover

Szaksztályunkból 12 fő vett részt a Hannoveri Vásáron és az annak

keretében megrendezett öntészeti kiállításon. A kiutazást a MÖSZ szervezte.

Május 18., Budapest

Az INDUSTRIA kiállítás keretében „Bányászatunk és kohászatunk a változó világban” címmel egyesületi szakmai konferenciát tartottunk, melyen dr. Bakó Károly „Öntvénygyártás a változó világban” című előadása hangzott el. Szaksztályunkból hét fő vett részt a szakmai napon.

Május 19., Miskolc

Dr. Nándori Gyula emlékkiállításának megnyitója a Miskolci Egyetem Selmeci Műemlék-könyvtárának előterében. A professzorunk életútját bemutató kiállítás felépítéséhez szaksztályunk tagjai jelentős anyagi támogatással járultak hozzá. Szaksztályunkból 35 fő vett részt a megnyitón.

■ A Kerpely- és Jakóby-szobrok koszorúzására megjelentek csoportja az Öntödei Múzeum udvarán (2007)

Május 24., Ráckeve

Részvétel a Magyar Öntészeti Szövetség tisztújító közgyűlésén.

Május 27., Eger

Az Öntészeti Szaksztály küldöttei részt vettek az OMBKE 95. küldöttgyűlésén.

Május 26–28., Eger

A szaksztály részéről 36 fő vett részt az V. Bányász–Kohász–Erdész Találkozóon.

Június 2–3., Mosonmagyaróvár

Részvétel a XIII. Mosonmagyaróvári Szakmai Nap rendezvényein. Rendező a szaksztály helyi szervezete.

Június 5–10., Harrogate (Anglia)

Szaksztályunk tagjai közül tizenketten vettek részt a 67. öntészeti világkongresszuson. A poszter-előadások között szerepelt dr. Bakó Károly–dr. Lengyel Károly: Ovotrain on-line virtuális szakmai oktatóprogram c. előadása is.

Június 22., Budapest

Az új „Ganz-kiállítás” megnyitója az Öntödei Múzeumban. A kiállítás szervezésében és anyagi támogatásában szaksztályunk tagjai is részt vállaltak.

Szeptember 8., Selmecebánya

Részvétel az OMBKE szervezte Szalamander-ünnepségen és felvonuláson.

Szeptember 14–16., Portorož

Részvétel a Szlovén Öntőnapokon és a MEGI ez alkalommal rendezett éves vezetőségi ülésén.

Szeptember 27., Budapest

Részvétel a Magyar Öntészeti Szövetséggel közösen szervezett Öntészeti Szakmai Napon (OMBKE tanácsterem, 30 résztvevő). Két külföldi és három magyar előadás hangzott el.

Október 13., Budapest

Az Öntészeti Szakosztály és a Magyar Öntészeti Szövetség tagvállalatai és tagjai adakozásából az OMM Öntödei Múzeum közreműködésével felállítottuk dr. Nándori Gyula mellszobrát a múzeum kertjében található hírességek panteonjában. Az ünnepségen több százan, a múzeumkertet megtöltve vettek részt Nándori professzor tisztelői. A szoboravató beszédet dr. *Sohajda József*, az Öntészeti Szakosztály elnöke tartotta. A rendezvény részeként emlékkiállítás nyílt dr. Nándori Gyula életéről, munkásságáról.

Október 25., Tatabánya

Szakosztály-vezetőségi ülés Tatabányán a P-Metál Kft. meghívására. Napirenden szerepelt a taglétszám alakulása, a tagdíjfizetés és a pártoló és jogi tagdíjak fizetésének helyzete, valamint a Bányászati Múzeum megtekintése.

December 4., Budapest

Szent Borbála-ünnepség a Gazdasági és Kereskedelmi Minisztériumban. Az Öntészeti Szakosztály tagjai közül dr. Sándor József és dr. *Sohajda József* kapott Szent Borbála-érem kitüntetést.

2007

Február 17., Lillafüred

Részvétel a VI. Bányász–Öntész Bálon. 253 fő volt jelen, melyből 141 fő volt a szakosztály tagja, ill. családtagja.

Március 6., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés az Öntödei Múzeumban. Beszámoló a helyi szervezetekben történt tisztújításokról.

Március 29.–április 1., Buziásfürdő

IX. Bányászati, Kohászati és Föld-

■ A magyar küldöttség tagjai a Taj Mahal előtt (2008)

tani Konferencia. Szakosztályunk tagjai három előadást tartottak és egy poszterelőadással szerepeltek.

Április 25., Budapest

Tisztújító szakosztályi küldöttgyűlés Csepelen. Beszámoló a 2004–2007 közötti tevékenységről. Új vezetőség választása.

Május 18., Szolnok

Részvétel a OMBKE 96. tisztújító küldöttgyűlésén. Az Öntészeti Szakosztályt 14 küldött képviselte.

Május 23., Ráckeve

Részvétel a Magyar Öntészeti Szövetség tisztújító közgyűlésén.

Június 1–2., Mosonmagyaróvár

Részvétel a XIV. Mosonmagyaróvári Szakmai Nap rendezvényein, melynek szervezője a szakosztály helyi szervezete volt.

Június 7–9., Budapest

Részvétel a 6. harangtörténeti anekdóton a szakosztály segítő szervezésével és anyagi támogatásával. Öt nyugdíjas tagtársunk részvételi díjának befizetése.

Június 12–16., Düsseldorf

Részvétel a Magyar Öntészeti Szövetség szervezésében a GIFA–NEWCAST öntészeti szakkiállításán és WFO Technical Forumon.

Június 28., Budapest

Részvétel az Öntödei Múzeum felújított műemléki berendezéseit bemutató kiállítás megnyitóján. A

kivitelezést öntödeink és tagtársaink anyagiakkal és társadalmi munkával segítették.

Július 22., Budapest

Részvétel és szervezés a *Kerpely Antal* halálának 100. és *Jakóby László* halálának 50. évfordulója tiszteletére az Öntödei Múzeumban tartott koszorúzáson és megemlékezésen a Vaskohászati és a Fémkohászati Szakosztállyal közösen.

Szeptember 7–8., Selmecebánya

Részvétel a Szalamander-ünnepségen, amelyen az OMBKE, köztük szakosztályunk, csaknem 200 tagja vonult fel.

Szeptember 21–22., Miskolc–Újmassa

Részvétel a Kerpely Antal-emlékév miskolci és az I. Fazola-nap újmassai rendezvényein.

Október 14–16., Lillafüred

19. Magyar Öntőnapok, közös szervezésben a Magyar Öntészeti Szövetséggel. A rendezvényen 212 résztvevő volt, ebből 84 fő a szakosztályt pártoló tagvállalatoktól, míg nem egyesületi tag 76 fő volt. A szakmai rendezvényt hat ország 21 szakembere tette nemzetközivé. A szervezésben, lebonyolításban kilenc miskolci egyetemista és öt dunaújvárosi főiskolás segített, szervezői munkájuk

kért cserébe ingyenesen vehettek részt minden programon. Elhangzott három plenáris, 31 szakmai, kilenc diák- és doktorandusz, valamint 12 információs és három poszterelőadás. A kilenc szakmai kiállítóból 4 külföldi volt. Egy kerekasztal-megbeszélést is tartottunk „A környezetvédelmi moratóriumok lényege és a hazai öntödék feladatai” címmel. Szakmai kirándulást Apcra a Qualiform Zrt.-be, az ADACast Könnyűfém-öntöde Kft.-be és az Alu-Block Kft.-be szerveztünk. A Miskolci Egyetemen dr. Nándori Gyula professzor születésének 80. évfordulója alkalmából, az Öntőnapok részeként, emlékülést tartottunk, majd felavattuk mellszobrát az Öntészeti Tanszék előterében. A rendezvényt 18 vállalkozás támogatta.

Október 25., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés a 19. Magyar Öntőnapokról és az Egyesület választmánya mellett működő bizottságok munkájáról szóló beszámolókkal.

November 29., Budapest

Részvétel és szervezés – anyagi támogatás mellett – a *Mechwart András* halálának 100. évfordulójára, az Öntödei Múzeumban rendezett emlékkiállítás megnyitóján és Mechwart-ligeti szobrának koszorúzásán.

December 4., Eger

Szent Borbála-napi megemlékezés és ünnepség. Az Öntészeti Szakosztály részéről *Kovács László* tiszteleti tagunk kapott Szent Borbála-érem kitüntetést.

December 13., Budapest

Évzáró szakosztály-vezetőségi ülés az Öntödei Múzeumban.

2008

Február 2., Lillafüred

VII. Bányász–Öntész Bál. Hagymányosan a Bányászati Szakosztály Borsodi helyi szervezetével közösen rendeztük, mintegy 160 fő részvételével, melyből 97-en az Öntészeti Szakosztály tagjai és hozzátartozói voltak.

Február 7–10., Chennai

Részvétel Indiában a 68. Öntészeti Világkongresszuson, melyen a hazai öntészetet a szakosztály 11 tagja képviselte. *Dr. Bakó Károly* társszerzője volt *Tuula Höökkel* és *Tuomo Tiainen*-nel együtt a Fémöntészeti technológiai ismeretek e-learning portálja c. előadásnak.

Április 1., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés, amelyen elfogadtuk a szakosztály 2008. évi munkaprogramját.

Április 3–6., Nagyszeben

Részvétel a X. Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencián.

Szakosztályunk tagjai négy előadást tartottak a kohászati és a tudománytörténeti szekcióban.

Április 21–25., Hannover

Részvétel a Hannoveri Vásáron. A Magyar Öntészeti Szövetség szervezésében számos hazai cég és vállalati szakember, közöttük egyesületi tag vett részt a vásáron.

Április 24., Budapest

Az Öntészeti Szakosztály támogatásával és anyagi segítségével megvalósított „Öntöttvas csipkescsodák” című kiállítás megnyitója az Öntödei Múzeumban.

Május 13–16., Brno

A Magyar Öntészeti Szövetség által és egyéni szervezésben több cég és szakosztályi tag részt vett a FOND-EX 2008 öntészeti szakkiállításon és vásáron.

Május 28., Ráckeve

Részvétel a Magyar Öntészeti Szövetség tisztújító közgyűlésén. A közgyűlés új elnökséget és dr. *Sohajda József* személyében új elnököt választott.

Június 5., Opatija

A Magyar Öntészeti Szövetség szervezésében részvétel a horvát nemzetközi öntőkonferencián.

Június 6., Mosonmagyaróvár

Szakosztály-vezetőségi ülés a szakosztály helyi szervezete és a Kühne Zrt. vendégeként. A gyárlátogatás során az autóbusz-karosszéria gyártási folyamatát tanulmányozták a vezetőség tagjai.

Június 6–7., Mosonmagyaróvár

Részvétel a XIV. Mosonmagyaróvári Szakmai Napok rendezvényein. Szervezője a helyi szervezet. Csaknem 80 fő vett részt a rendezvényen, köztük fémkohászok és bányászok is.

Június 13–14., Székesfehérvár

V. Bányász–Kohász–Erdész Találkozó. Szakosztályunkat 39 tag képviselte, s két tagtársunk a szervezőbizottság munkájában is részt vett.

Június 14., Székesfehérvár

97. OMBKE küldöttgyűlés.

■ Vidám társaság a Szalamander-felvonulás után egy selmeci kiskocsmában (2008)

Június 19., Budapest

Az Öntödei Múzeum Fémöntészeti emlékeink c. kiállítását, melyet dr. Bakó Károly tiszteleti tagunk nyitott meg, szakosztályunk anyagiakkal támogatta.

Szeptember 12–13., Selmecbánya

Részvétel a Szalamander-ünnepségen. Szervező az OMBKE volt.

Szeptember 23., Miskolc–Diósgyőr

Szakosztály-vezetőségi ülés a Diósgyőr Öntöde Kft. és a helyi szervezet meghívására. Gyárlátogatás, majd az egykori Diósgyőri Gépgyár (DIGÉP) emlékgyűjteményének megtekintése.

December 4., Budapest

Szent Borbála-napi országos ünnepség a Gazdasági Minisztériumban. A szakosztály tagjai közül *Katkó Károly* kapott Szent Borbála-érem kitüntetést.

December 16., Budapest

Évzáró, beszámoló szakosztály-vezetőségi ülés az Öntödei Múzeumban.

2009

Február 28., Lillafüred

VIII. Bányász–Öntész Bál, hagyományosan a Bányászati Szakosztály Borsodi helyi szervezetével közösen rendezve. Szakosztályunk részéről családtagjaival együtt 114 fő vett részt.

Március 6., Apc

Szakosztály-vezetőségi ülés az Alu-Block Kft. vendégeként. A

■ Dr. Jónás Pál 70 éves! (2009)

vezetőségi ülésen megemlékeztünk a 40 éves fennállását ünneplő Apci helyi szervezetről. A szervezet eddigi tevékenységéért megkapta az „Öntészeti Szakosztályért” emlékérmét. Sor került még a szakosztály 2009. évi munkaprogramjának elfogadására, és tájékoztató hangzott el a 20. Magyar Öntőnapok előkészületeiről. Gyárlátogatáson az alumíniumtömb-öntödét tekintettük meg.

Április 2–5., Máramarosziget

Részvétel a XI. Bányász, Kohász és Földtani Konferencián, melynek része volt egy szakmai kirándulás Nagybányára, Koltóra és Kapnikbányára. Öt öntészeti tárgyú, közöttük kettő poszterelőadás szerepelt a rendezvény programjában szakosztályunk tagjai

előadásában. Szakosztályunk a rendezvényen 23 fővel vett részt.

Június 6–7., Mosonmagyaróvár

Részvétel a XV. Mosonmagyaróvári Szakmai Napok rendezvényein. Szervezője a helyi szervezet. Csaknem 80 fő vett részt a rendezvényen, köztük fémkohászok és bányászok is.

Június 11., Tatabánya

Szakosztály-vezetőségi ülés a Szabadtéri Bányászati Múzeumban és ipari skanzenban. Vendéglátó a P-Metál Kft. volt. Érdemi vita a magyar öntödék és öntészet helyzetéről, jövőjéről.

Június 12., Budapest

A Hadtörténeli Múzeum és Öntödei Múzeum által közösen szervezett ágyú történelmi konferencián 45 tagtársunk vett részt.

Október 11–13., Tapolca

20. Magyar Öntőnapok 176 résztvevővel a MÖSZ és az OMBKE Öntészeti Szakosztálya szervezésében. A rendezvényt nyolc ország 19 fős szakembergárdája tette nemzetközivé. A szervezésben és a lebonyolításban négy miskolci egyetemista és két dunajvárosi főiskolás vett részt. Elhangzott három plenáris, 18 szakmai, hat diák- és doktorandusz, valamint hét információs előadás. A hat szakmai kiállító fele volt külföldi. A kerekasztal-megbeszélés-

■ Dr. Pilissy Lajos köszönti a 40 éves apci helyi szervezetet (2009)

■ Zsúfolásig megtelt a múzeum a 40 éves évforduló ünnepén (2009)

lésen a „Járműipari alkatrészgyártó szakképzés iskolarendszerben” témakör szerepelt, mely komoly érdeklődés és vita mellett zajlott. Szakmai kirándulás Ajkára a Le Belier Magyarország Formaöntőde Zrt. öntödéjének, a MAL Rt. Alumínium Ágazat, Alufém divízió kokillaöntödéjének és Kisbérre, a japán tulajdonú U-Shin Kft. nyomásos öntödéjének megtekintésére. A rendezvényt 11 vállalkozás szponzorálta.

Október 16., Budapest

A 40 éves Öntödei Múzeum megünneplését, új kiállításának megnyitását és az emlékkönyv kiadá-

sát támogatta a MÖSZ és a Szakosztály. Mintegy 200 résztvevő, sok szakosztályi tag jelent meg az ünnepségen.

Október 20., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés. Beszámoló a 20. Magyar Öntőnapokról. A vezetőség áttekintette a tagdíjfizetés és a pártolói tevékenység helyzetét.

December 4., Budapest

Szent Borbála-napi országos rendezvény a Gazdasági Minisztériumban. A szakosztály részéről Szombatfalvy Rudolf kapott Szent Borbála-érem kitüntetést.

■ Az EMT-konferencia résztvevőinek egy csoportja Nagyenyeden (2010)

2010

Január 21., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés. Beszámoló a szakosztály 2009. évi tevékenységéről. A 2010. évi munkaprogram elfogadása, a 2010-ben esedékes tisztújítás feladatainak meghatározása.

Február 20., Lillafüred

IX. Bányász–Öntész–OMBKE Bál Lillafüreden, melyet a Bányászati Szakosztály Borsodi helyi szervezetével közösen szerveztünk. 115 öntőipari szakember és hozzátartozója volt jelen.

Április 8–11., Nagyenyed

XII. Bányász, Kohász és Földtani Konferencia. Szakosztályunkból 22 fő vett részt a konferencián, és hat előadást tartottak.

Június 12-13., Szigetköz

XVII. Mosonmagyaróvári Szakmai Napok mintegy kilencvenfős részvétellel. A programot először szervezte a „Ferencz István Észak-dunántúli Kohászati Regionális Szervezet”, mely a mosonmagyaróvári helyi szervezetből átalakulással jött létre és vette fel alapítójuk és sok éven át volt elnökük, *Ferencz István* volt tiszteleti tagunk nevét.

■ Katkó Károly szakosztályelnök és dr. Gács Zoltán, a Miskolci Egyetem dékánja a pécsi Knappentag ünnepi gyűlésén (2010)

Június 15-16., Pécs

Nemzetközi Bányász–Kohász–Erdész Találkozó (Knappentag), amelyen mintegy 4000 kül- és belföldi szakember között 43 szakosztályi tag vett részt.

Június 25., Budapest

Tisztújító szakosztályi küldöttgyűlés. Beszámoló a 2007–2010 között végzett munkáról. Új szakosztály-vezetőség választása.

Július 1., Budapest

A vas- és acélöntészet történetét bemutató új kiállítást dr. Sohajda József szakosztályelnök nyitotta meg, a kivitelezést a szakosztály is támogatta.

Szeptember 10–12., Selmecbánya

Az OMBKE 100., tisztújító küldöttgyűlésén 16 küldöttünk közül 14 megjelent. A szakosztály tagjai szép számban vettek részt a professzor-sírok koszorúzásán, a Szalamander-ünnepségen és a polgármesteri fogadáson. Az Egyesület elnöknek dr. Nagy Lajost, főtitkárnak dr. Lengyel Károlyt, főtitkárhelyettesnek Kőrösi Tamást választotta.

Október 8., Szomolya

Részvétel az OMBKE nem hivatalos alakuló választmányi ülésén.

Október 14–15., Budapest

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal és az Öntödei Múzeum által szervezett 8. harangtörténeti ankétot anyagiakkal támogatták a vállalatok és a Szakosztály.

Október 16-20., Hangzhou (Kína)

Két szakosztályi képviselőnk vett részt a 69. öntészeti világkongresszuson.

Október 21., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés.

December 4., Budapest

Szent Borbála-napi országos központi ünnepség a Nemzetgazdasági Minisztériumban. Rendezők a Minisztérium, a Magyar Bányászati Szövetség és az OMBKE. A szakosztály részéről dr. Hatala Pál kapott Szent Borbála-érem kitüntetést. Szakosztályunkból kilenc fő vett részt az ünnepségen.

■ 21. Magyar Öntőnapok, szakestély: dr. Tóth Levente komoly pohara (2011)

December 16., Budapest

Évzáró, beszámoló szakosztály-vezetőségi ülés az Öntödei Múzeumban.

2011

Február 18., Lillafüred

VIII. Bányász–Öntész–OMBKE Bál, a Bányászati Szakosztály Borsodi helyi szervezetével közösen rendezve. Szakosztályunk részéről 112 tagtárs és vendége vett részt.

Március 3., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés az Öntödei Múzeumban. A választmány mellett működő bizottságok munkájának és a pártoló tagvállalatokkal való kapcsolattartás áttekintése.

Március 31. – április 3., Gyergyószentmiklós

XIII. Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencia. A szakosztályt 21 fő képviselte, szakosztályi tagjaink 8 előadást tartottak.

Április 28., Budapest

Kiszely Gyula tiszteleti tagunknak, az Öntödei Múzeum alapítójának 100. születésnapjára rendezett ünnepségen mintegy ötven fő képviselte a szakosztályt, az emlékkiállítást dr. Nagy Lajos, Egyesületünk elnöke nyitotta meg.

Június 2., Győr

Szakosztály-vezetőségi ülés a NEMAK Kft.-nél. Beszámoló a 21. Magyar Öntőnapok előkészületeiről, a helyi szervezetek és szakcsoportok munkájáról.

Június 3., Budapest

Részvétel az OMBKE 101. küldöttgyűlésén. A szakosztályt 12 küldött képviselte.

Június 17–18., Dunasziget

XVIII. Mosonmagyaróvári Szakmai Napok. Szervezője Ferencz István, Észak-dunántúli Kohászati Regionális Szervezet. Részvétel a polgármesteri fogadáson, a szakmai előadásokon és a szakestélyen. A rendezvényen mintegy 125 bányász, fémkohász tagtárs vett részt az öntőkkel együtt.

Június 25., Ráckeve

MÖSZ tisztújító közgyűlés 31 tagvállalat képviselőjének részvételével. Az Öntödei Múzeum vezetője jelezte a múzeum működésének ellehetetlenülését.

Június 29., Budapest

Számos szakosztályi tag vett részt az Öntödei Múzeumban a Vasművesség virágkora című új állandó kiállítás megnyitóján.

Szeptember 9–10., Selmecbánya

Részvétel a Szalamander-ünnepségen.

■ Dr. Bakó Károly 70 éves! (2012)

Október 14–16., Győr

21. Magyar Öntőnapok. A rendezvény számokban: 213 résztvevő, mintegy 100 továbbtanulni vágyó általános iskolai tanuló, 15 szponzor, nyolc kiállító, kettő poszter-előadás, két öntőde meglátogatása, 33 szakmai előadás, egy céginformációs előadás, 11 doktorandusz és diákelőadás, egy kiváló St. Martin-koncert, igen hangulatos és fegyelmezett szakestély, két kiváló előadói díj a fő szponzortól, a Nemark Győr Kft.-től.

November 4., Szeged

Szakosztály-vezetőségi ülés a

Szegedi Öntőde Kft. vendégeként. Beszámoló a 21. Magyar Öntőnapokról. A tagdíjfizetés helyzetének áttekintése.

November 6., Budapest

Sok szakosztályi tag vett részt az OMBKE és az Öntődei Múzeum közös szervezésében meghirdetett tudományos előadássorozat öt előadásán A fémek világa témában.

December 2., Budapest

Szent Borbála-napi országos központi ünnepség a minisztériumban. Rendező a Minisztérium, a Magyar Bányászati Szövetség és az OMBKE. A szakosztály részéről *dr. Lengyelne Kiss Katalin* kapott Szent Borbála-érem kitüntetést.

December 15., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés az Öntődei Múzeumban. Beszámoló a szakosztály 2011. évi munkájáról.

2012

Február 25., Lillafüred

112 szakosztályi tag és vendége részvételével a Borsodi bányász helyi szervezettel közös rendezésű IX. Bányász–Öntész–OMBKE Bál.

Március 4., Budapest

Munkatársaival együtt búcsúkrampampulin látta vendégül az

Öntődei Múzeum elkészítő igazgatója a Szakosztály vezetőségét és tagjait az elmúlt másfél évtized alatt nyújtott segítség köszöneteként.

Március 22., Budapest

Szakosztály-vezetőségi ülés. A szakosztály 2012. évi programjának elfogadása.

Március 29.–április 1., Arad

Részvétel 16 fővel a XIV. Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencián.

Április 3., Budapest

OMBKE választmányi ülés, először az új egyesületi központban, az Október 6. utca 7. III. emeletén.

Május 31., Somló-hegy

Szakosztály-vezetőségi ülés dr. Bakó Károly tiszteleti tagunk 70. születésnapja alkalmából. A taglétszám és tagdíjfizetés helyzetének áttekintése, beszámoló a szeptember 22-i „60 éves az OMBKE Öntészeti Szakosztály” ünnepi szakosztályi ülés és kiállítás előkészületeiről.

Június 21–22., Selmecbánya

Részvétel az OMBKE alapításának 120. évfordulójára szervezett emlékülésen és a „Hulladékgyazdálkodás a bányászatban és a kohászatban” című konferencián abban az előadóteremben, ahol anno megalakult az OMBKE.

Június 28–29., Dunakiliti

Az OMBKE Ferencz István Észak-dunántúli Kohász Regionális Szervezet szervezésében került sor a XIX. Szigetközi Tudományos Szakmai Nap rendezvényre. Gyárlátogatás a Mofém Zrt.-ben, fogadás a Mosonmagyaróvári Polgármesteri Hivatalban. A konferencián öt szakmai előadást tartottak felkért előadók. A rendezvényen mintegy 95 kohász és bányász kolléga vett részt szakosztályunk tagjaival együtt.

■ Jó hangulat a somlói vezetőségi ülésen (2012)

5. Az Öntészeti Szakosztályt érintő egyéb fontos események 2002–2012 között

5.1. Felkerül a Metaltransys kohászati kifejezések értelmező szótára az internetre

Az OMBKE szakértőiből alakult munkabizottság „**Kohászati Kifejezések Értelmező Szótára**” **ME-TALTRANSYS** megnevezéssel, döntően a korábbi, négy nyelvű szakmai értelmező szótárak anyagának a felhasználásával mintegy 11 000 címszót tartalmazó műszaki értelmező szótárt szerkesztett. A szerzők összegyűjtötték az öntészet, a vaskohászat, a fémkohászat és az ezekhez kapcsolódó környezetvédelem, minőségbiztosítás, szabályozástechnika stb. szakterületek szókincsét, és megadták magyarázatukat. A szótár anyagát az Európai Unió Leonardo da Vinci szakképzési pályázati programja keretében elnyert pályázat teljesítése során három nyelvre (angol, német, svéd) lefordították. A projekt vezetője a Ba & Co Ipari és Szolgáltató Bt. volt, a munkába a Montanuniversität Leoben Institut für Giesse-reikunde-t, a Framehouse Interactive media AB-t és az AWR Consulting Ltd-t vonták be. A Metalllingua nevű web-portálon (<http://www.metalllingua.com>) elérhető információtömeget tudástárként ingyenesen használhatják a szakemberek a világ bármely pontján.

Ugyancsak európai uniós projekt keretében a TP Technoplus Kft. vezetésével és a Miskolci Egyetem, a Fraunhofer Factory Operation and Automation, a Czech Foundrymen Society, az AGH University of Science és a Vemek s.r.l. szakembereinek közreműködésével továbbfejlesztett OVOTRAIN on-line virtuális szakképzési rendszer ([\[ovotrain.com\]\(http://www.ovotrain.com\)\) további három nyelv \(cseh, lengyel, olasz\) szövegét tartalmazza. Mellette megvalósul a szakterületen a nyelv és a tartalom integrált oktatása \(CLIL\) úgy, hogy lehetőség nyílik gépek, szerkezetek virtuális felépítésére, működtetésére, üzemszarnokok berendezésére.](http://www.</p></div><div data-bbox=)

5.2. Háromnyelvű öntészeti információs adattár (MÖSZIT) az interneten

A „Ki mit önt Magyarországon? Ki mit kínál az öntödéknek?” internetes információs tár és keresőrendszer elkészítése 2002. áprilisában indult. Az induláskor 57 céget tartalmazó, magyar, német és angol nyelvű, „A magyar öntödék és öntődei beszállítók legfontosabb adatainak tematikus gyűjteménye rendszer”-nek ma már 112 tagja van.

5.3. Magyar nyelvű BAT (Best available technics) útmutató az öntödékről

Az Európai Unióhoz való csatlakozást követően a MÖSZ és az OMBKE szakértői csoportja által angol nyelvről lefordított „Elérhető legjobb technikák és gyakorlatok (BAT – Best Available Technics; BAP – Best Available Practice) az öntödék számára” című, 386 oldal terjedelmű, meghatározó jelentőségű és irányadó szakmai anyag 2008 első félévében vált hozzáférhetővé. Alapvetően az új öntődei beruházások, tevékenységek engedélyeztetése és indítása során

lett nélkülözhetetlen dokumentum. A magyar változat ingyenesen hozzáférhető az interneten.

5.4. Az öntészek szobrot állítottak dr. Nándori Gyula professzornak

Dr. Nándori Gyula egyetemi tanár egész életét, tevékenységét a magyar öntészet elismertetéséért, szakmai, társadalmi elfogadottsága megteremtéséért, majd megerősítéséért áldozta 1959-től egészen a 2005. január 14-én bekövetkezett haláláig. Élete valamennyiünk számára példa lehet.

Nándori Gyula középiskolai tanulmányait Budapesten végezte, 1947-ben érettségizett a Budapesti Kegyesitanítórendi Gimnáziumban. Egyetemi tanulmányait 1947 és 1951 között végezte Miskolcon, ahol jeles minősítésű kohómérnöki oklevelet kapott.

A „MÁVAG” Mozdony- és Gépgyár budapesti vasöntödéjében

■ Dr. Nándori Gyula alias Pikulás, sokunk tanítómestere a 63. Nemzetközi Öntőkongresszuson (1998)

■ Professzor úr jellegzetes mozdulata

■ Koszorúzás az Öntödei Múzeum udvarán

üzemvezető-helyettesi beosztásban dolgozott 1954-ig, majd MTA ösztöndíjas aspiránsi beosztásban képezte magát a Vasipari Kutató Intézetben, és 1959-ben sikeresen megvédte kandidátusi disszertációját. A Kohómérnöki Kar meghívására félállású adjunktusi beosztást kapott 1959-ben a „Vas-, acél- és fémöntés” c. előadások megtartására.

Állami kiküldetésben 1961-63 között vendégprofesszorként állt munkaviszonyban az Egyiptomi Arab Köztársaság felsőoktatásában Kairóban, ill. Shabin El Komban. Előadásait angol nyelven tartotta.

1963-ban egészállású egyetemi docensi kinevezést kapott a Nehézipari Műszaki Egyetemen, és megbízták a szakosított irányú képzésben az „Öntő ágazat” tananyagának elkészítésével, jegyzetek megírásával és előadások tartásával.

Alapvetően az ő kezdeményezésére létesült 1965-ben önálló „Öntészeti Tanszék” a Nehézipari Műszaki Egyetem Kohómérnöki Karán, amelynek így alapítója és vezetője volt 1990-ig. Egyetemi tanári kinevezését 1968-ban kapta, és mint tanszékvezető egyetemi tanár 62 éves korában önként ment nyugdíjba.

Oktatói és tudományos műkö-

dése alatt közel 160 hazai és külföldi közleményt jelentetett meg, nyolc nemzetközi öntőkongresszuson tartott idegen nyelven magyar vonatkozású előadást. Német és angol nyelvtudása lehetővé tette a tanszék nemzetközi kapcsolatainak kiszélesítését; német, osztrák, lengyel, jugoszláv, orosz oktatási és tudományos területeken az együttműködés és a kölcsönös publikációs tevékenység elmélyítését.

Irányítása alatt, 1968–1990 között 377 öntőágazatos kohómérnök hallgató képzését irányította, és mint az Állami Vizsgabizottság (ÁVB) elnöke, vezette a vizsgáztatásokat a diplomavédés során. Munkatársai segítségével nagyszámú tudományos diákköri dolgozat készült, amelyeket itthon és külföldön publikáltak szerzőik. 16 doktori és hat kandidátusi disszertáció sikeres megvédéséhez adott témát és támogatást.

Az NME Kohómérnöki Kar dékánja volt 1970–1973 között. Tagja volt a Német Öntőszövetségnek és a Német Anyagtudományi Egyesületnek. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületnek 1949-től haláláig, 56 éven keresztül volt tagja. Több egyesületi tisztséget töltött be, volt szakosztályi titkár és egyesületi alelnök. Érdemeit az OMBKE tisz-

teleti tagsággal ismerte el.

Nyugdíjazása után is állandó kapcsolatban volt a tanszékkel fakultatív tárgyak előadójaként és a doktorandusz képzés irányítójaként nyújtott támogatásával.

Folyamatosan, haláláig ápolta a Tanszék nemzetközi kapcsolatait. A Miskolci Egyetem Dunaújvárosi Kara ÁVB elnöke volt évtizedeken át. A hazai öntőiparban tanácsaival és közreműködésével elismert eredményeket értek el, pl. az Ikarus buszba kerülő MAN motorok hazai honosításában, a vasöntödei villamos olvasztás elterjesztésében és számos más területen.

A Miskolci Egyetem Kohómérnöki Kara javaslatára az Egyetemi Tanács 2000-ben „Professor Emeritus” elismerésben részesítette. 2006 októberében, 80. születésnapja tiszteletére az OMBKE Öntészeti Szakosztályának vezetősége és a MÖSZ Elnöksége közös elhatározásként dr. Nándori Gyulának, az öntészet néhai professzorának közadakozásból mellszobrot állíttatott Budapesten, az Öntödei Múzeumban. A szobor mását három évvel később a Miskolci Egyetem ún. Kocsedo-épületében is felállították a professzorok panteonjában.

 HP

6. A szakmai képzés-oktatás 2002–2012 között

6.1. A középfokú szakmai képzés-oktatás 2002–2012 között

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület mindig kiemelt figyelemmel fordult a hatókörébe tartozó szakmák oktatásának ügye felé. Megalakulása utáni első javaslata is a bányászati és kohászati szakoktatás átszervezését készítette elő 1894-ben. Jelenleg érvényes alapszabálya szerint „fokozott figyelemmel kíséri a bányászati-kohászati szakoktatás és továbbképzés helyzetét, fejlesztését javaslataival és szakvélemények kidolgozásával mozdítja elő, a felnőttoktatási forma keretében tevékenyen részt vesz a bányászattal és kohászattal foglalkozó vállalkozásokat érintő szakmai képzésben, átképzésben és továbbképzésben, továbbképző, átképző tanfolyamokat szervez.”

Az egyesület és szakosztályai önmagukban nem tudják ezt a feladatot felvállalni, a szakemberek széles körű összefogására és különösen a szakmai szövetségekkel való együttműködésre van szükség.

Az 1990-es rendszerváltozás alapvető átalakulást hozott a magyar öntödék életében. A kor műszaki-technikai színvonalától jóval elmaradó vállalatok többsége bezárt, a magyar öntészet teljesítménye a korábbi töredékére csökkent (l. „A hazai öntvénygyártás 2002–2012 között” című fejezetet). Ezzel együtt, de már ezt megelőzően is válságba került a szakoktatás addig működő rendszere, különösen a melegüzemi (benne az öntészeti) szakmákat érintő területeken. Az alapfokú és a középfokú szakmunkásképzés a kilencvenes évek végére, az öntőtechnikus-képzés némi késés-

sel, 2003–2005 között szűnt meg.

A 90-es évek végén – a TP Technoplus Kft. vezetésével, egy európai uniós projektnek köszönhetően – átfogó kérdőíves felmérés készült a megmaradt öntödék helyzetéről, szakemberigényéről. A Magyar Öntészeti Szövetség tagvállalataitól és az OMBKE helyi szervezeteitől beérkezett válaszokból kiderült, hogy mind az alapfokú, mind a középfokú képzésben résztvevőkre elengedhetetlen szükség lenne, öntő szakmunkásokat és technikusokat szinte korlátlan mennyiségben tudna alkalmazni a szakma. A válaszolók mintegy fele szerint a szakmunkások által betöltendő munkahelyeken betanított munkások vagy más szakterületen végzettek is megfelelnek, de a rájuk bízott feladatokat minden bizonnyal jobban látnák el, ha egy bizonyos szinten alapfokú öntészeti szakmai ismeretekre is szert tennének, pl. célzott tematikájú tanfolyamok elvégzésével. A válaszolók többsége szívesebben szervezne saját tanfolyamot, de nem zárkóznak el más, hasonló jellegű vállalkozással közösen szervezett tanfolyamtól sem.

Sokan szűkítették volna a szakképzés akkor érvényes Országos Képzési Jegyzékében (OKJ) felsorolt szakirányokat. Az OKJ akkori verziója – az öntőipari technikusról nem beszélve – az öntő és az öntőipari mintakészítőkön kívül gépkezelő, olvasztár, precíziós öntő, magkészítő, gépi formázó, kokilla- és nyomásos öntő, valamint szoboröntő szakképzéseket is tartalmazott.

Kihelyezett (célirányos) tanfolyami képzéseket 2002–2012 között a Miskolci Egyetem Oktatási Központja és a Magyar Öntészeti Szövetség által verbuvált

oktatói gárda végzett mintegy 22 társaság csaknem 100 dolgozójának.

A Kossuth Lajos Kéttannyelvű Fővárosi Gyakorló Műszaki Középiskola és Szakiskola szervezésében budapesti és sátoraljaújhelyi helyszínen 15–15 munkavállaló öntő szakmunkássá való átképzése indult meg 2005 szeptemberében. Közülük 29, már öntődei állományba vett munkavállaló másfél év időtartamú, gyakorlatorientált OKJ-s képzés után kapott öntő szakmunkás bizonyítványt. 2005-ben az Ózdi Vállalkozói Központ és Inkubátor Alapítvány is szervezett 32 fő részére azonos tartalmú OKJ-s átképzést és vizsgát. Így 2006-ban összesen 51 fő vehette át a szakmunkás oklevelét.

Hosszas előkészítés után a NEMAK Győr Kft., a Miskolci Egyetem Műszaki Anyagtudományi Kar Öntészeti Tanszéke, a Magyar Öntészeti Szövetség és számos más, az öntészetben meghatározó és a szakoktatásban érdekelt társaság támogatásával 2012 őszén újra indult a melegüzemi szakmunkásképzés a győri Lukács Sándor Mechatronikai és Gépészeti Szakképző Iskolában „Járműipari fémalkatrészgyártó” megnevezéssel. Az akkreditált, alapvetően öntészeti irányultságú képzés a 2012. szeptember 01-jétől hatályos új OKJ-ben iskolarendszerű szakmai oktatásként szerepel.

A hazai felsőfokú szakmai képzés bázisa változatlanul a Miskolci Egyetem és a Dunaújvárosi Főiskola lehet, ahol ugyan jelentős strukturális (a bolognai rendszer és a doktoranduszképzés bevezetése) és tartalmi átalakítások után, de változatlanul folyik, illetve folyhat a képzés.

Az előzőekben ismertetett felmérés eredményét bemutató, Miskolcra szervezett oktatási nap során elhangzó előadások és a vita alapján elmondott felvetések figyelembevételével megfogalmazódott egy, a szakma igényeit, elvárásait és nem utolsósorban felajánlásait vagy támogatását tartalmazó, a szakmai oktatással kapcsolatos háromszintű oktatási rendszer kialakításának igénye, amelynek lényege a következő:

I. szint: 15–60 órás tanfolyamok, amelyek egy-egy szűken vett szakmai terület (pl. magkésztés, öntvénytisztítás, kokillázó gép kezelése stb.) ismeretanyagának elsajátítását teszik lehetővé.

II. szint: kétéves, 500–600 órás tanfolyamok, amelyek egy-egy fontosabb és általánosabb szakterület (pl. kokilla- és nyomásos öntés, kézi formázás, gépi formázás stb.) ismeretanyagát foglalják össze.

III. szint: hároméves szakiskolai képzés, ami tulajdonképpen a régi öntő szakmunkásképzést takarja, de egy, a társadalom és a szülők számára jobban csengő, pl. öntődei mechanikus (írtuk akkor) elnevezésű képzés lehetne.

2003-ban az OMBKE választmánya is tárgyalta a szakoktatás helyzetét a *dr. Lengyel Károly* főtitkár-helyettes vezette ad hoc bizottság előterjesztése alapján. A választmány az egyesület feladatát az alábbiak szerint határozta meg:

- az OMBKE vegye be alapszabályába a felnőttképzést, mint cél szerinti közhasznú tevékenységet;
- a szakosztályok partnervállalataik és szakmai szövetségeik bevonásával határozzák meg azt a néhány szakmai területet, amelyekre oktatási tematikát dolgoznak ki;
- a szakosztályok szakértők bevonásával dolgozzák ki a tematikákat;

– az egyesület és az MTESZ közösen szerződést a tematikák akkreditációjára és az iskolarendszeren kívüli szakmai oktatásban való együttműködésre;

– a szakosztályok az akkreditált tematikák alapján partnervállalataik közreműködésével szervezzék a tanfolyamokat, melyeknek adminisztrációját az MTESZ végzi.

2003-ban a 17. Magyar Öntőnapokon kerekasztal-megbeszélés tárgya volt a szakmai oktatás helyzete és jövője, illetve az Industria 2004 kiállítás alkalmából rendezett konferencián is elhangzott ezzel kapcsolatos előadás.

Ebben az időszakban a Kohászati Ágazati Párbeszéd Bizottság is több alkalommal napirendjére tűzte a szakember-utánpótlás és a szakoktatás helyzetét. Ezekon a konzultációkon a MÖSZ szakértővel képviseltette magát a Magyar Vas- és Acélipari Egyesülés (MVAE) szakembereivel együtt, ahol ismertették tapasztalataikat és álláspontjukat. A fentiekkel kapcsolatban a vázolt, több csatornán összegyűjtött tapasztalatokat és ismereteket két alkalommal is közölte a BKL Kohászat. Ezek a 2003/1-es számban *Bakó K. – Sztvórecz J. – Lengyel K.*: Ajánlások az iskolarendszeren kívüli öntődei szakemberképzés megvalósításához, a 2006/2-es számban *Bagi M. – Hatala P. – Lengyel K.*: A szakoktatás, felnőttképzés helyzete a hazai öntészetben címmel jelentek meg.

A fent vázolt program megvalósítására a MÖSZ együttműködési megállapodást kötött a SZTÁV-val (Szakmai Továbbképző, Átképző és Vállalkozástámogató Rt.), mint az egyik legrégebbi oktatásszervező céggel, és közösen szervezték a megvalósított tanfolyamok egy részét.

2003-ban a Miskolci Egyetem Metallurgiai és Öntészeti Tanszéke a szakképzési hozzájárulásról szóló

törvény megjelenése után a Magyar Öntészeti Szövetség oktatási bizottságával és az egyetemi Továbbképző Központ vezetőivel együttműködve, a felnőttképzési programhoz csatlakozva, az alábbi tanfolyamokat regisztráltatta a „Kis- és nagyüzemi ipari képesítések” OKJ témacsoportban: nyomásos öntészeti alapismeretek, nyomásos öntészeti technológiai ismeretek, öntészeti forma- és magkésztési ismeretek, öntészeti vasmetallurgiai ismeretek, öntészeti fémmetallurgiai ismeretek. A most már Felnőttképzési Regionális Központnak nevezett intézmény közreműködésével 2004–2011 között összesen 19 kihelyezett tanfolyami oktatást tartottak az Öntészeti Tanszék oktatói.

2006–2007-ben, uniós források felhasználásával és a Nemzeti Szakképzési Intézet irányításával az alap- és középfokú szakképzés teljes rendszerét átalakították. Az új szakmaszerkezetnek köszönhetően csak 480 alapszakma került be az új OKJ-be, de a modulrendszerű felépítésből eredően a ráépülések, elágazások és részszakképesítések eredményeként sokkal jobban követhetővé váltak a munkaerőpiaci követelmények, és teljesültek az élethosszig tartó tanulás feltételei is. Az új OKJ kidolgozásában szakembereink is részt vettek. Nekik is köszönhető, hogy felnőttképzési formában megmaradt az öntő szakképesítés kokilla- és nyomásos öntő, öntőforma-késztő, öntvény- és bugatisztító, valamint precíziós öntő részszakképesítéssel, és az öntészeti mintakészítő önálló szakképesítésként. Bekerült a melegüzemi technikus is öntő, színesfémkohászati és vaskohászati elágazással.

2011-ben, elsősorban a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara ösztönzésére, újra átdolgozták az OKJ-t, különböző összevonásokkal tovább csökkentve az alapszakmák számát. Szakértőink ebben a feladatban is részt vettek,

ennek köszönhetően a Magyar Közlöny 88. számában megjelent 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendeletben szerepel az olvasztár és öntő, valamint az öntészeti mintakészítő szakma, amelyeket iskolarendszeren kívül, míg a már említett járműipari fémalkatrészgyártó szakma, amelyet iskolarendszerben lehet oktatni.

A MÖSZ tagvállalatok vezetői előtt ismert „A Miskolci Egyetem Technológia- és Tudástranszfer Centrumának kialakítása és működtetése” című (TÁMOP-4.2.1-08/1-2008-0006) projekt, amelynek Öntészeti Kutató-Oktató Labor mintaprojektje keretében vállalták a tanszék oktatói a 2003-ban megkezdett tanfolyamjellegű oktatás folytatását biztosító öntészeti szakirányú felnőttképzés új, modulrendszerű struktúrájának kialakítását és az akkreditációhoz szükséges dokumentumok kidolgozását. A programot a Nemzeti Akkreditációs Testület 2012. május 16-án jóváhagyta.

Az Öntészeti alap- és technológiai ismeretek című, modulrendszerű öntészeti szakirányú felnőttképzés szerkezetét és adatait az alábbi táblázat tartalmazza:

A tapasztalatok szerint ma már erre a képzési formára van leginkább kereslet. Jellemző, hogy a már említett 19 tanfolyam résztvevőin kívül az öntészeti vállalkozások több mint 600 dolgozója vett részt csak 2011-ben, igaz nem öntészeti, de más jellegű tanfolyami oktatásban.

Reményeink szerint a leírtak azt bizonyítják, hogy egyesületünk, szakmai szövetségeink és szakembereink a lehetőségekhez mérten közreműködtek/közreműködnek a szakoktatás lehetőségeinek megteremtésében, a szakoktatás folyamatos végzésében.

7.2. Az öntészeti felsőoktatás 2002–2012 között

Az „öntészet” tantárgyat már a 19. század második felében, a selmecbányai akadémián jelentős óraszámokban tanították. Ismeretanyagát később is oktatták az utódintézmények hallgatóinak más tárgyak részeként, de a kimondottan öntő szakirányos kohómérnök-képzés csak 1963-ban indult „felmenő” rendszerben. 1965-ben létrehozták a Nehézipari Műszaki Egyetem Kohómérnöki Karán az Öntészeti Tanszé-

ket *dr. Nándori Gyula* vezetésével. Az első öntő szakirányos kohómérnökök 1968-ban végeztek.

Az Öntészeti Tanszék fő kutatási területei: öntvények dermedése közben lejátszódó folyamatok, öntészeti metallurgia, formázóanyagok tulajdonságai szobahőmérsékleten és nagy hőmérsékleten, forma-fém kölcsönhatások, kapcsolódó hőfizikai folyamatok, fémek kis- és nagysebességű áramlása, öntödei gépek és berendezések működése, energetikai jellemzői, öntészeti folyamatok környezetvédelmi problémái, fémhulladékok újrahasznosítása stb.

Öntészeti szimulációval 1991 óta foglalkoznak a tanszék oktatói, hallgatói. 2007-től korszerű szimulációs labor, 2009-től teljes jogú öntészeti szimulációs szoftver alkalmazása segíti az öntészeti szimuláció oktatását és kutatási témákban az alkalmazását.

A tanszék működése során 1968 és 2009 között 571 hallgató szerzett öntészet szakirányos kohómérnöki oklevelet. A többlépcsős lineáris képzési rendszerre való áttérés óta az Öntészeti Tanszék gondozza az öntészet szakirányos oktatást a BSc anyagmérnök-képzésben és az MSc kohómérnök-képzésben, a Kerpely Antal Anyagtudományok és Technológiák Doktori Iskolán belül pedig részt vesz a PhD-képzésben. Öntészet témában eddig hét doktorandusz védte meg PhD-disszertációját. 2012. szeptemberében öt nappali tagozatos PhD-hallgató vesz részt a doktori képzésben.

7.2.1 Az öntészeti felsőoktatás változása a tantervek szerint

2002-ben az öntészeti felsőoktatás a Miskolci Egyetem Anyag- és Kohómérnöki Karán az ötéves diplomás kohómérnök-képzés 1999-ben elfogadott új szakirány-

A modulok megnevezése	A modulok sorszama és tartalma		Tervezett óraszám		
			össz.	elm.	gyak.
Öntészeti alapismereti modulok	I. *	Forma- és magkészítési ismeretek	36	30	6
	II.	Öntészeti ismeretek	21	21	-
	III. *	Homok- és kokillaöntészeti ismeretek	24	20	4
	IV.	Nyomásos öntészeti ismeretek	24	18	6
Öntészeti technológiai ismereti modulok	V. *	Öntészeti fémmetallurgiai ismeretek	24	20	4
	VI.	Nyomásos öntészeti technológiai ismeretek	24	18	6
	VII. *	Öntödei berendezések üzemtana	21	21	-
	VIII.*	Öntészeti szimuláció	24	12	12
A modulok összes óraszama			198	160	38

A csillaggal jelzett modulokhoz oktatási segédlet is készült

ágazatos rendszere és tanterve szerint folyt. A hallgatók a szakirányon szakmaspecifikus technológiai ismereteket, az ágazaton technológiáktól független, általános ismereteket közel azonos óraszámokban tanultak.

A szakirány/ágazatos képzési rendszerben az Alakítástechnológiai és a Metallurgiai szakirányon csökkent a hallgatók száma, míg az öntő szakirány „sláger” szakiránnyá vált, és az maradt napjainkban is.

2005 őszétől két szakirányt – metallurgiai és öntő, valamint fémtechnológiai – oktattak a karon. A záróvizsgát tett, öntészet szakirányos kohómérnök hallgatóink ágazatválasztási statisztikáját az alábbi táblázat tartalmazza.

használható természettudományos és szakmai ismereteket nyújtó felsőfokú alapképzés megszerzése, másodlagos célja pedig felkészítés a továbbtanulásra. A kétéves MSc (Master of Science) képzés célja pedig a felkészítés magasabb szintű mérnöki feladatok ellátására felsőfokú mesterdiploma megszerzésével, illetve a későbbi PhD-képzés megalapozása. Felsőfokú tanintézményekben a PhD (Philosophiae Doctor) jelenleg az egyetlen megszerzhető tudományos fokozat Magyarországon.

Az első BSc anyagmérnök évfolyamra felvett 76 nappali tagozatos hallgató közül 2009-ben 25 tett záróvizsgát, közülük 19 vette át az MSc képzésben továbbtanulásra jogosító oklevelet, akik közül tíz

nyait öntészeti témájú szakdolgozat készítésével lezáró, öntészet szakirányos hallgatók száma összesen 26 volt. Rajtuk kívül közel ugyanennyi hallgató tanulta az öntészeti szakirány tantárgyait, de a szakdolgozatot a másik szakirányhoz kapcsolódó témából készítette, és abból tett záróvizsgát.

A Műszaki Anyagtudományi Kar Tanácsa 2012-ben a BSc anyagmérnök-képzés felszakirányainak összevonásáról döntött: a jövőben az öntészeti ismereteket csak a korábbi fémelőállítás szakirány tananyagával együtt lehet elsajátítani.

Az öntészeti felsőoktatás másik bázisán, a Dunaújvárosi Főiskolán is akkreditálták a BSc anyagmérnökképzést, melyre 2005 óta 10–20 hallgatót vesznek fel éven-

Ágazat	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Összes
Anyaginformatikai	2	-	2	1		1		1	2	9
Anyagvizsgálati	-	3	1	2	1	5	10	3		25
Automatizálási	1	1	-	-						2
Energiagazdálkodási	1	2	-	2	3		2	6		16
Hulladékgazdálkodási	7	1	-	4	6	6	6			30
Ipari marketing menedzser	2	1	-	-	1					4
Környezetvédelmi	-	4	2	2						8
Minőségbiztosítási	3	6	1	4	3	6	2			25
Összesen	16	18	6	15	14	18	20	10	2	119
Levelező tagozaton		4		2	3	5	7	2		23

A szakirány/ágazatos képzési rendszerben öntészet szakirányos kohómérnökként végzetek száma – az eddigi tapasztalatok szerint – megfelelt az ipari igényeknek. A végzetek nagy arányának elhelyezkedése az ágazatukhoz kapcsolódó szakterületen ennek ellenére fenntartotta a szakember-utánpótlás általános hiányát az öntődékben.

7.2.2. Öntészeti felsőoktatás a BSc–MSc rendszerben

a) BSc anyagmérnökképzés

Az új bolognai BSc-MSc rendszerre való áttéréstől kezdve minden hallgató hat- vagy hétféléves BSc (Bachelor of Science) alapképzést kap, amelynek fő célja az iparban

tanult öntészet szakirányon, közülük hét készített öntészet témában szakdolgozatot, amit az öntészeti záróvizsga bizottság előtt meg is védett.

Az öntészeti szakirányos képzés az 5–7. félévben összesen 22 kontaktóra keretében zajlott. A Műszaki Anyagtudományi Kar a BSc képzés első évfolyamának végzése után, 2009-ben módosította a tanterveket. Ennek célja az egyszerűsítés, a képzések egymásra épülésének biztosítása, a szakirányos képzés 4–7. félévre és 29 kontaktórára történő kiterjesztése és a szakirányok (minden hallgató két felszakirányt tanul) választási rendszerének átalakítása volt.

A BSc anyagmérnök képzésben 2009–2012 között a tanulmá-

te, de öntészeti szakirányú képzést a személyi és tárgyi feltételek hiánya miatt nem folytatnak.

b) MSc kohómérnökképzés

A Magyar Akkreditációs Bizottság 2006-ban elfogadta a Műszaki Anyagtudományi Kar által előterjesztett MSc anyagmérnök és kohómérnök szak tantervét. Az eltérő előképzettségűek (gépész, vegyész stb.) részére a szakirányos előtanulmányok pótlását, a BSc képzésben szereplő, főleg szakirányos tantárgyak tanulását írta elő a tanterv. A szakmai törzsanyagban tanulták a hallgatók többek között a kristályosodás, a fémelőállítás, az öntészet és a képlékenyalakítás átfogó ismeretanyagát. Az MSc tantervek akkreditá-

lása megelőzte az első BSc anyagmérnök évfolyam végzését, így lehetővé vált a képzés indítása főiskolai végzettségűek és más előképzettségű diplomások számára is. A BSc anyagmérnökképzés öntészet szakirányán végzettek az MSc képzésben technológiától független, általános elhelyezkedést biztosító, kiegészítő szakirányos ismereteket (minőségbiztosítás, anyagvizsgálat, hulladékhasznosítás stb.) tanulnak a főszakiránnyal azonos, összesen 20 kontaktóra keretében.

A Miskolci Egyetem MSc képzésében 2010–2012 között 26-an szereztek öntészet szakirányon kohómérnöki diplomát, közülük kilencen tanultak levelező tagozaton, heten más szakterületen (gépészmérnök, vegyészmérnök stb.) végezték előtanulmányaikat.

Az öntészet szakirányos MSc kohómérnökök túlnyomó többsége a hazai öntvénygyártó és öntvényfelhasználó iparban dolgozik, míg a Kerpely Antal Anyagtudományok és Technológiák Doktori Iskola hallgatói közé 2011-ben ketten, 2012-ben négyen kerültek be.

A Műszaki Anyagtudományi Kar a 2011–12-es tanévben újra felülvizsgálta az MSc képzés tantervét. A szakirányos képzés fél-évenként egy tantárgyra, összesen 16 kontaktórára csökkent, és a törzsanyagban is megszűnt az önálló öntészet tantárgy.

A jövőben az MSc képzésben a Műszaki Anyagtudományi Kar nagyobb hangsúlyt kíván fektetni a projektalapú önálló hallgatói munkára. A tantervben végrehajtott változtatások hatását csak a képzés felfutását követően lehet megítélni. A fenti, alapvetően finanszírozási helyzetből eredő fiskális szemlélethez és a közalkalmazotti struktúrához igazodó változtatások az oktatás legnagyobb értékét, az oktató-hallgató közötti közvetlen tudásátadás lehetőségét felezték le.

7.2.3. Az öntészeti felsőoktatás tárgyi feltételeinek változása 2002–2012 között

Az öntészeti felsőoktatás tárgyi feltételeinek fejlesztését a 2001-ben bevezetett szakképzési fejlesztési támogatások és a Miskolci Egyetem által elnyert oktatásfejlesztési pályázatok biztosították.

2001–2011 között az öntészeti szakképzési fejlesztési támogatások pénzbeli összege 162,6 M Ft, míg az eszközátadással megvalósult támogatás értéke 14,9 M Ft volt. Ezek a szakképzési fejlesztési támogatások biztosították a pályázati támogatással megvalósított fejlesztések önrészét. A támogatókat az alábbi táblázat tartalmazza:

Az öntészeti szakképzést fejlesztési támogatással segítő partnerek	Időszak	Támogatás összesen, Ft
ADAcast Könnyűfémöntöde Kft.	2004–2005	1 500 000
ALUKO Hungary Kft.	2004	96 000
Balog-Metál Kft.	2007	111 000
Borsodi Metall Öntödei Kft.	2001	236 800
BŐSZ-METÁL Kft.	2003–2007	910 000
BUDAVILL Kft.	2002–2006	53 000
BUSCH-RÁBA Kft.	2009	1 000 000
CASTER Kft.	2001–2008	169 375
CERTA Zárgyártó, Présöntő és Szerszámkészítő Kft.	2001	500 000
CFD Engineering Hungary Kft.	2008–2009	14 000
Csabametall Rt.	2001–2007	2 868 000
CsabaCast Kft.	2009	524 000
Csepeli Precíziós Öntöde Kft	2001–2006	642 000
Dr. Köcher Nyomásos Öntöde Kft.	2003–2008	1 886 725
DUNAMETÁL Kft.	2003–2005	492 000
ECSERI Kft.	2008	960 000
EDANTEAM Kft.	2002–2005	66 000
EURAL Kft.	2001–2002	200 000
EURO Casting Bt.	2002	40 000
EUROCAST Kft.	2004	370 000
EURO-METALL Kft.	2001–2004	800 000
EUROPHÖNIX Kft.	2001	200 000
FémAlk ZRt.	2001–2011	16 474 406
Ferro Öntöde Kup Kft.	2004	1 000 000
FORMA-ÖNTŐ Bt.	2001	21 000
FOUNDEX Kft.	2002–2009	136 904
Gibbs Hungary Die Casting Kft.	2009–2010	1 530 000
GRE-GA Öntödei Kft.	2002–2004	62 000
Gyulai Vasipari Kft.	2001	65 000
HÖKER Kft.	2009–2011	275 000
Hydro Alumínium Győr Kft.	2002–2004	2 500 000
Jászberényi Acélöntöde Kft.	2001–2004	830 000
KEP Elektronikai Alkatrészgyártó Kft.	2008	100 000
Kienle + Spiess Hungary Kft.	2002–2010	34 465 000
KLUDI Szerelvények Kft.	2006–2010	3 150 000
KNORR Bremse Vasúti Jármű Kft.	2007–2011	3 948 500
KÜHNE Vasöntöde Kft.	2007–2011	1 103 000
Le Belier Magyarország ZRt.	2002–2010	8 700 000

LÖFFLER 2001 Kft.	2002–2011	392 000
MAGYARMET Bt.	2001–2005	1 700 000
MAL Rt.	2002	600 000
MAL-MWK Alumíniumkohászati Kft.	2002–2003	984 000
Mohácsi Vasöntöde Kft.	2002–2006	1 620 805
NEMAK Győr Alumíniumöntöde Kft.	2010	1 635 441
NEVA-MOZAIK Bt.	2001–2007	164 977
Nova Hungaria Kft.	2001–2009	9 337 250
Pannonjob Kft.	2008	100 000
Patina Öntöde Kft.	2010	140 000
PERAMETAL Kft.	2004–2005	195 000
Prec-Cast Öntödei Kft.	2004–2011	27 000 000
RÁBA Kispesti Öntöde és Gépgyár Kft.	2003	2 000 000
SALKER Kft.	2009	130 000
SUOFTEC Könnyűfémtermék Kft.	2002–2007	11 750 000
Szegedi Finomöntöde Kft.	2001–2003	198 000
Szegedi Öntöde Kft.	2001–2010	1 600 000
Törökszentmiklósi Öntöde Kft.	2001–2008	3 436 000
TRIMETTŐ Kft.	2011	350 000
VAW Alumíniumtechnika Kft.	2001–2002	2 000 000
VT METALL Kft.	2008	2 800 000
WESCAST Kft.	2005–2011	15 750 000
WESLIN Hungary Autóipari Rt.	2001–2004	5 400 000
ZVG Kft.	2005–2006	192 000
Összesen	2001–2011	177 475 183

irányú felsőoktatás tárgyi feltételei a Miskolci Egyetem Műszaki Anyagtudományi Karának Metallurgiai és Öntészeti Intézetében.

Az öntészeti oktatás infrastruktúra fejlesztését biztosító vállalati finanszírozás alapja a 2001-ben bevezetett szakképzési befizetési kötelezettség terhére, megállapodás alapján átadott fejlesztési támogatás volt, melynek felhasználási lehetősége 2012. január 1-jétől megszűnt.

7.2.4. Az öntészeti oktatás támogatása az ipar részéről kutatási megbízások segítségével

Az egyetemi öntészeti kutatások a 2004-ben bevezetett innovációs járulék és az annak keretére megrendelt szerződéses munkák hatására fellendült. A Miskolci Egyetem 2002-ben és 2005-ben is 50%-os pályázati támogatást nyert el 3-3 évre a Mechatronikai és Anyagtudományi Kooperációs Kutatási Központ keretében végzett kutatásokhoz. Az öntészeti kutatásokat az első ciklusban a FémAlk ZRt. csatlakozása, a második ciklusban további partnerek (Hydro-Nemak Győr Alumíniumöntöde Kft., ALU-BLOCK Kft., Prec-Cast Öntödei Kft., Csepel Metall Vasöntöde Kft., Le Belier Magyarország Formaöntöde Zrt., NOVA Hungária Kft.) csatlakozása biztosította, melynek keretében jelentős kutatási együttműködés valósult meg összesen 55 M Ft vállalati önerővel.

2008–2011 között a GOP1.1.2-08/1 Kutatás-fejlesztési központok fejlesztése, megerősítése című program keretében a „Mechatronikai és Anyagtudományi Kooperációs Kutatási Központ jövőbeli működésének fejlesztése és megerősítése” című projekt részeként az öntészeti témák költségkerete mintegy 60 M Ft volt.

Az „Öntészeti technológiák fej-

A Miskolci Egyetem az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program támogatási rendszerében elnyert 6,5 Mrd Ft összegű TIOP pályázati projektjének keretében 2010–2011-ben az öntészeti oktatóhelyek és az oktatólaboratórium teljes felújítására került sor, a műhelycsarnokban öntészeti környezettechnikai laboratórium épült, és a meglévő oktatási-kutatási egységekhez tartozó infrastruktúra teljes felújítása és a hidegkamrás nyomásos öntőgép korszerű perifériákkal való kiegészítése valósult meg.

A TÁMOP „Korszerű anyag-, nano- és gépészeti technológiákhoz kapcsolódó műszaki képzési területeken kompetencia alapú, komplex digitális tananyag modulok létrehozása és on-line hozzáférésük megvalósítása” pályázat keretében az öntészeti szakterületen négy digitális tananyag készült el 2010–2011-ben. Az önté-

szeti tananyagok témakörei és internetes elérhetősége:

– Környezetvédelem az öntészetben, öntödei hulladékok

http://miskolc.infotec.hu/data/miskolc/lm_data/lm_1190/flipbook1_1314968765/index_blue.html

– Öntészeti szimuláció, elméleti alapok és megoldások

http://miskolc.infotec.hu/data/miskolc/lm_data/lm_1256/flipbook1_1314868351/index_blue.html

http://miskolc.infotec.hu/data/miskolc/lm_data/lm_1199/flipbook1_1313998468/index_blue.html

– Könnyűfém-öntészeti ismeretek

http://miskolc.infotec.hu/data/miskolc/lm_data/lm_1195/flipbook1_1313998249/index_blue.html

– Nyomásos öntészeti ismeretek

http://miskolc.infotec.hu/data/miskolc/lm_data/lm_1196/flipbook1_1315381605/index_blue.html

Elmondható, az elmúlt évtizedben megvalósított fejlesztések eredményeként európai színvonalon adottak az öntészeti szak-

lesztése” című részprojekt keretében magas minőségi követelményeknek megfelelő öntészeti eljárások fejlesztése, az olvasztási és fémolvadék-kezelési technológiák optimalizálása, az előírt öntvénytulajdonságokat biztosító lehülési viszonyok és utókezelési technikák kidolgozása, számítógépes öntészeti szimuláció alkalmazása témákkal foglalkoztak a tanszéken. Az „Öntödei formázóanyagok kutatása” című részprojekt keretében az öntödei forma- és magkésztés anyagainak és technológiájának kutatása, környezetbarát anyagok és technológiák fejlesztése, forma- és maghomok keverékek hidegen és melegen mérhető tulajdonságainak vizsgálata, a felhasznált kötőanyagok mennyiségének optimalizálása, regenerálási technológiák kidolgozása, emisszió, szaghatás, hulladékkibocsátás csökkentése témákban dolgoztunk ki eljárásokat a megbízók igényei szerint. A projekt keretében teljesített megbízások összesítését és a szerződéses megrendelések adatait az alábbi táblázat tartalmazza.

nálási lehetősége 2012. január 1-jétől megszűnt.

7.2.5. Az öntészeti felsőoktatás személyi feltételeinek változása 2002–2012 között

Az 50 éves OMBKE Öntészeti Szakosztály jubileumi évében az öntészeti felsőoktatásért felelős szervezeti egység a Kohómérnöki Kar Metallurgiai Intézetének Öntészeti Tanszéke volt. A tanszék személyi állományát közalkalmazotti státuszban két egyetemi docens (*dr. Dúl Jenő* és *dr. Tóth Levente*), egy főiskolai docens (*dr. Jónás Pál*) és egy tanársegéd (*Varga László*) oktató, valamint négy szakalkalmazott (*Laczkó Jánosné* adm. ügyintéző, *Svidró Józsefné* technikus, *Laczkó János* mechanikus és *Leskó Imréné* hivatalsegéd) alkották.

2004-ben *dr. Jónás Pál*, 2006-ban *dr. Tóth Levente* közalkalmazotti foglalkoztatása megszűnt, *dr. Varga László* az iparba távozott, *Molnár Dániel* pedig doktoranduszi képzését követően lett határozott idejű szerződéssel tanársegéd. Az öntészeti oktatói utánpótlás

nyú törekvése sikertelen maradt.

Az öntészeti oktatói tevékenység presztízstét javító intézkedésnek tekinthető a 2011. január 1-jétől létrehozott Metallurgiai és Öntészeti Intézetben az Öntészeti Intézet Tanszék létrehozása a Könnyűfémöntészeti NEMAK Kihelyezett Oktató Laboratóriummal együtt. A szervezeti változás és a Nándori professzori ösztöndíj lehetőségének létrehozása sem tette vonzóvá az öntészeti oktatói munkakört, különösen a függelmi, a finanszírozási és a működtetés személyi feltételeinek további romlása miatt.

A Miskolci Egyetemen az öntészeti felsőoktatás 2012 októberétől *dr. Dúl Jenő* törvény szerinti kötelező nyugdíjazása és *Svidró Józsefné* csoportos létszámleépítésben történt elbocsátása után egyetlen főállású közalkalmazott adjunktus foglalkoztatásával, öntészeti képzettségű szakalkalmazott személyzet nélkül folytatódik, ami azt jelenti, hogy az öntészeti oktatási és az alaptevékenységhez tartozó kutatási tevékenység személyi feltételei már nem biztosítottak.

„A Miskolci Egyetem Technológia- és Tudástranszfer Centrumának kialakítása és működése” című TÁMOP projekt öntészeti mintaprojektjének eredményei alapján a Miskolci Egyetem 80%-os és a Magyar Öntészeti Szövetség 20%-os tulajdonával 2012. december 16-án létrehozott FOUNDRY-SOLID Egyetemi Innovációs Közhasznú Nonprofit Kft. jogosultsága kizárólag a projekt keretében beszerzett öntészeti szimulációs szoftver hasznosítása.

Partnerek	Év	Szerződések összege, E Ft
Nemak Győr Alumíniumöntöde Kft., Kludi Szerelvények Kft., ALU-BLOCK Kft., Prec-Cast Öntöde Kft., CsabaCast Kft., Csepel Metall Vasöntöde Kft., TM Öntöde Kft.	2009	21 370
Le Belier Formaöntöde Zrt., NOVA Hungaria Kft., Busch-Hungária Kft., Szegedi Öntöde Kft.	2010	18 500
	2011	17 500
GOP-1.1.2.-08/1-2008-0002 projekt öntészeti önrész összesen	2009–2011	57 370
Öntészeti szerződéses kutatások HÓKER Kft., KIENLE + SPIESS Hungary Kft., Prec-Cast Öntödei Kft.	2009–2011	20 000

Az öntészeti kutatások vállalati finanszírozásának alapja a 2004-ben bevezetett innovációs járulék befizetési kötelezettség terhére megrendelt kutatási-fejlesztési tevékenység volt, melynek felhasználás

átmeneti megoldására lett volna elvi lehetőség, de ez a vezető oktatói kinevezésre alkalmas üzemi szakembereknek jelentős anyagi és presztízsveszteséget jelentett volna, ezért a kar ez irányú

Az öntészeti felsőoktatásban és kutatásban közreműködők a 2011–2012-es tanévben:

Dr. Dúl Jenő egyetemi docens;

Dr. Molnár Dániel egyetemi adjunktus;

Dr. Jónás Pál ny. főiskolai docens;
Dr. Tóth Levente ny. egyetemi docens;

Dr. habil Bakó Károly egyetemi magántanár;

Dr. habil Diószegi Attila címzetes egyetemi tanár (Jönköpinger Egyetem, Svédország);

Dr. Fegyverneki György címzetes egyetemi docens (NEMAK Győr Kft.);

Svidró Józsefné technikus (csoportos létszámleépítés keretében 2012-ben elbocsátva).

Doktoranduszok a 2011–12-es tanévben az öntészeti kutatócsoportban:

Tokár Monika

elsőéves nappali doktorandusz;

Tóth Judit

elsőéves nappali doktorandusz;

Leskó Zsolt

másodéves nappali doktorandusz.

Predoktorandusz munkatársak:

(2012. március 1.– augusztus 31. között és 2012. szeptember 1-jétől ösztöndíjas doktoranduszok)

Budavári Imre MSc kohómérnök;

Tóth Márta MSc kohómérnök.

TÁMOP projekt munkatársak:

Diaconu V. Vasile–Lucian, okl. kohómérnök (2012. március 1. és 2012. december 31. között);

Dr. Svidró József Tamás, okl. km.,

PhD (2012. április 1. és 2012. december 31. között).

Doktorjelöltek az öntészeti kutatócsoportban:

Szabó Richárd, doktori eljárása folyamatban;

Szombatfalvy Anna, doktori eljárása folyamatban;

Diaconu V. Vasile–Lucian, doktori eljárása folyamatban;

Léránth Gábor, doktori abszolutóriumot szerzett 2011-ben;

Mezzölné Sinka Tünde, doktori abszolutóriumot szerzett 2012-ben;

Simcsák Attila, doktori abszolutóriumot szerzett 2007-ben.

 DJ-LK

■ 2012-ben dr. Fegyverneki György, dr. Dúl Jenő és dr. Svidró József kapott MÖSZ-díjat

■ Dr. Nándori Gyula átveszi Életmű-díj kitüntetését dr. Sándor Józseftől, a MÖSZ elnökétől (2002)

■ A Miskolci Egyetem hallgatói az 50 éves szakosztályi ünnepen (2002)

■ Az L-Pivo Öntöde Kft. fogadta az Öntészeti Tanszék hallgatóit (2005)

7. Szaklapunk rövid története, szerkesztők, rovatvezetők 2002–2012 között

Péch Antal, aki 1867-ben a kiegyezés után alakult pénzügyminisztériumban előbb titkár, majd 1868-tól tanácsos, az igen elhanyagolt és korszerűtlen bányák korszerűsítését és a hazai vasipar fejlesztését kapta feladatul. Mivel a szakma nyelve német volt, úgy gondolta, hogy munkája eredményesebb lesz, ha a magyar szakmai nyelv létrejöttének érdekében Bányászati és Kohászati Lapok (BKL) címmel egy bányász-kohász szakfolyóirat megjelentetését kezdeményezi. A lap első száma, teljes mértékben saját finanszírozásában, 1868. január 15-én jelent meg. 1870-ig ő volt a főszerkesztője is a lapnak, majd október 3-án felajánlja annak szerkesztését és tulajdonjogát az Akadémiának. Így az 1892-ig, egyesületünk megalapításáig, selmeci akadémiai közlönyként jelenik meg. A lap rövidesen a magyar bányászati-kohászati szakirodalom fórumává és a szakma fejlesztésének eszközévé vált. Címlapján, tisztelegve az alapító előtt, ez olvasható: Alapította Péch Antal 1868-ban.

A Bányászati és Kohászati Lapok, amely ma is az OMBKE lapja, egyes lapszámai már a kezdetektől tartalmaztak neves szakemberektől öntésszel kapcsolatos cikkeket. Erről az időszakról élvezetes, adatokban gazdag tanulmány jelent meg *dr. Pilissy Lajos* tiszteleti tagunk tollából *Érdekességek a régi magyar öntészeti irodalomról* címmel a BKL 2009/1-es, közös számában.

1950-től külön szerkesztőség gondozásában, önálló lapként jelent meg a Bányászati Lapok és a Kohászati Lapok. A Kohászati Lapok akkori írásmód szerinti Öntöde rovata vagy melléklete ez

időtől 1991-ig külön lapként jelent meg, sőt 1988 és 1991 között jellegzetes, füzöld borítójával önálló, külön lapként jelent meg *Kovács László* felelős szerkesztősége alatt. 1968-tól az önálló lapok címében is megjelenik a közös múlt, a Kohászati Lapok neve BKL Kohászat, az Öntödéé BKL Öntöde lett.

Ma a magyar öntészet tudományos szakcikkei és fontos hírei ismét a BKL Kohászat kebelén belül, annak rovataként jelennek meg, mert 1991 végén az OMBKE választmánya anyagtarékossági okokból egyesítette a két önálló szaklapot.

Évtizedek alatt alakult ki a lap mai felépítése, mely szerint a szűkebben vett szakterületek anyagai korábban a Vaskohászat, az Öntészet, a Fémkohászat és a Jövők anyagai, technológiai rovatokban jelentek meg. Időnként Anyag- és Kohómérnöki Kar, Felsőoktatás és Iparpolitika címmel is jelentkeztek rovatok egy-egy fontos, nagyobb lélegzetű anyag megjelentetésére. Jelenleg a Jövők anyagai, technológiai helyett Anyagtudomány lett a rovat neve, míg az oktatással kapcsolatos cikkek a nem állandó és korábban is létező Felsőoktatás rovatban kapnak helyet. Az egyesület és szakosztályainak tevékenységével, tagjai életével, az egyetem és a szakmai múzeumok eseményeivel kapcsolatban az Egyesületi hírmondó, jelenleg Hírmondó rovatban tájékozódhatunk. A rovatokon belül ezek a tematikus hírek rendszerint MÖSZ hírek, Múzeumi hírek, Egyetemi hírek, Üzemi hírek, Könyvismertetés, Beszámoló konferenciákról stb. alcím alatt találhatóak. Az öntésszel kapcsola-

tos publikációk természetesen az Öntészet rovatban jelennek meg, amelyet a már említett, önálló Öntöde lap utódjának tekintünk.

A lapok szerkesztésével kapcsolatos feladatokat a felelős szerkesztő irányításával működő és a rovatvezetőket magába foglaló szerkesztőség fogja össze. Munkájukat korábban szerkesztőbizottság segítette. 2002-ben a szerkesztőbizottság elnöke *dr. Prohászka János* volt, tagjai *dr. Bakó Károly*, *dr. Hatala Pál*, *dr. Havasi László*, *Horváth Csaba*, *Horváth István*, *dr. Károly Gyula*, *dr. Marczis Gáborné*, *dr. Mezei József*, *dr. Roósz András*, *Sándor István*, *dr. Sándor József*, *dr. Szabó József*, *dr. Tolnay Lajos* és *dr. Voith Márton* voltak. A 2005/6-os szám impresszuma árulkodik a szerkesztőbizottság átszervezéséről, melynek elnöke *dr. Sándor József* lett, tagjai pedig *dr. Bakó Károly*, *dr. Csurbakova Tatjana*, *dr. Dúl Jenő*, *dr. Hatala Pál*, *dr. Károly Gyula*, *dr. Kékesi Tamás*, *dr. Kórodi István*, *dr. Ládai Balázs*, *dr. Réger Mihály*, *dr. Roósz András*, *dr. Takács István* és *dr. Tardy Pál* voltak. Jelenleg szerkesztőbizottság nem működik a szerkesztőség mellett.

A lapoknak 2002-ben számozás szerint 12 lapszáma jelent meg, a valóságban azonban két-két lapszám összevonása miatt csak hat. 2003 óta évente rendszerint négy önálló és kettő, az egyesület másik két szaklapjával, a BKL Bányászattal és a BKL Kőolaj és Földgázzal közös száma jelenik meg, általában 56–64 oldalon. A közös szám azt jelenti, hogy mindhárom lap azonos tartalommal, de saját borítóban jut el olvasóihoz. Ezek közül egyik a mindenkori közgyűléssel

és az azokhoz kapcsolódó eseményekkel, a másik a Borbálanapi ünnepekkel és aktuális, valamennyi tagunkat érintő dolgokkal foglalkozik.

Az utóbbi tíz évet tekintve a BKL Kohászat felelős szerkesztői *dr. Verő Balázs* (1988/1–2007/2-es szám), *dr. Lengyel Károly* (2007/4–2010/6-os szám) voltak. Jelenleg *Balázs Tamás* (2011/1-es számtól) a felelős szerkesztő. A 2007/3-as számot szerkesztői bizottsági tagként *dr. Dobránszky János* szerkesztette. A BKL Öntöde megszűnése után Kovács László 1999-ig a BKL Kohászat öntészeti rovatát vezette, majd 2004 végéig olvasószerkesztőként vett részt a szerkesztőség munkájában. Az Öntészet rovatot 1999-től *dr. Lengyel Katalin* és *dr. Kovács Tibor*, ill. helyette 2001-től *Szende György* gondozza rovatvezetőként. A rovatvezetők feladata a rovat feltöltése cikkekkel, híryanaggal, majd a szerzőkkel való egyeztetés, a tördelésre való előkészítés és a korrektúrázás.

A lap jelenlegi arculata *dr. Verő Balázs* felelős szerkesztői időszaka alatt alakult ki, a kétszínnyomású belső oldalak kialakítása, a betűtípus megválasztása, a rovatok egységes tördelésének megvalósítása *Verő Boglárka* munkáját dicséri. 2002 elején a kiadói szolgáltatásokat az Agenda-Editor Kft. végezte *dr. Fauszt Anna* vezetésével, aki egyben a szerkesztőbizottság tagjaként az Egyesületi hírmondó rovatot is gondozta. A lapot a Codex Print Kiadó és Nyomda Kft. állította elő.

A 2004/4-es szám már a Press+Print Lapkiadó és Nyomdaipari Kft. kiskunlacházi nyomdájában készült, ahol az addigi tipográfián nem változtatva a tördelést is végezték. A nyomdai tördelés a Press+Print Kft.-ben *Tóth Imréné* keze munkáját dicséri. A lapkiadás költségeinek csökken-

tése miatt kényszerült a választmány erre a megoldásra, amelynek eredményeként ma is itt készül az egyesület mindhárom lapja.

További takarékoság céljából a BKL Kohászatban 2011-től a belső oldalak csak egyszínnyomásban jelennek meg, és változott a betűtípus is a könnyebb olvashatóság érdekében. A szerkesztőség részéről a nyomtatás előkészítésében meghatározó tevékenységet végez *Schudich Anna*.

Az utóbbi időben hangsúlyozottabban jelennek meg a Budapesti Műszaki Egyetemről, a Miskolci Egyetemről és a Dunaújvárosi Főiskoláról származó szakcikkek. Így két célszám is megjelent, egyik a Dunaújvárosi Főiskoláról (2012/1. szám), másik a Miskolci Egyetemről (2012/3. szám).

Továbbra is lehetőség van egyes kiemelkedő szakmai és céges évfordulók alkalmából különkiadások megjelentetésére, hasonlóan a 2011/5. számhoz, ahol a 100 éves csepeli vasöntészetet köszöntöttük.

Szakfolyóiratunk kiadója az OMBKE, felelős kiadója az egyesület mindenkori elnöke. A lap belső tájékoztatásra szolgál, kereskedelmi forgalomba nem kerül. A lapot a tagdíj fejében minden egyesületi tag megkapja.

A BKL Kohászat alapvető célja a szakemberek tájékoztatása az öntészeti tudomány új eredményeiről, a hazai kutatási eredmények közkinccsé tétele és a tudományos pályára lépő fiatalok publikálási lehetőségének megteremtése mellett az egyesülettel, szakmai szövetségekkel, nemzetközi szakmai szervezetekkel, szakmai múzeumokkal és öntészeti vállalkozásokkal kapcsolatos hírek megjelentetése, emellett az egyik legfontosabb kapocs az egyesület és tagsága között. A lapban köszöntjük kitüntetett és jubiláló tag-

társainkat, és itt búcsúzzunk tőlük nekrológjuk közlésével.

Az egyesület működtetése, benne a lapok megjelentetése költséges vállalkozás. Eredményes csak akkor lehet, ha számíthatunk tagjaink önzetlenségére és az öntészeti vállalkozások anyagi támogatására. Ennek szép példájaként a FémAlk Zrt. 2012-ben magára vállalta a BKL Kohászat négy önálló lapszámának teljes megjelentetési költségét.

A tárgyalt tíz év alatt lapszámunként 5–8 tudományos cikk, nagyobb lélegzetű tanulmány, interjú jelent meg, főként hazai szerzők tollából. A kisebb közlemények, tudósítások, beszámolók, hírek, köszöntések száma meghaladja a kétszázat. Mondhatjuk, hogy a lap szakmánk mindennapjairól, a hazai öntészeti kutatás helyzetéről és eredményeiről, kiemelkedő vállalkozásainkról és vezetőikről, az egyesületről és szakosztályunkról, rendezvényeinkről, az egyetemi oktatás helyzetéről, az Öntödei Múzeum programjairól, nemzetközi kapcsolatainkról és a Magyar Öntészeti Szövetség tevékenységéről átfogó tájékoztatást adott. Köszönjük ezt mindenkinek, aki tudományos cikkek szerzőjeként, kisebb közlemények megfogalmazójaként, a lap szerkesztőjeként vagy rovatvezetőként hozzájárult a lap rendszeres megjelentetéséhez.

A lapok jelentős része ma már elektronikus formában is hozzáférhető. Az egyesület honlapjának (www.ombkenet.hu) kezdő oldalán a Régi Bányászati és Kohászati Lapok internetes elérhetősége mondatra kattintva a bkl.unimiskolc.hu honlapon keresztül megjelenik a lap 1868 és 1950 között kiadott valamennyi lapszáma. A BKL Kohászat 2003 és 2011 között megjelent lapszámait az egyesületi honlap kezdő oldalán levő BKL Kohászat ablakra

kattintva érhető el. A Bányászati és Kohászati Lapok 1867–2007 közötti, 1–140. évfolyama teljes bibliográfiájának adatbázisként elkészített (szűrhető, kereshető) változata a következő helyről tölthető le: <http://marki.lib.uni-miskolc.hu/bkl/nyito.php>

A „Kereshető tárgyszavas cikk-bibliográfia letöltése” szövegre kattintva az adatbázis és annak kezelési útmutatója letölthető. Innét is elérhető képenként a BKL valamennyi számának minden lapja 1950-ig. A bibliográfia olvasható, nyomtatható, szerzők sze-

rinti betűrendes változata az alábbi címről tölthető le: <http://www.mek.oszk.hu/06300/06376/>.

Az elektronikus úton kezelhető bibliográfiát *dr. Izsó István* okl. bányamérnök állította össze.

 LK

■ A balatonfüredi öntőnapok megnyitójának elnöksége (2004)

■ Vidám társaság a lillafüredi öntőbálon (2006)

■ Bányász–Kohász–Erdész Találkozó Egerben (2006)

■ A harangtörténeti ankét résztvevői a Budai Várban (2007)

■ „Mi lenne, hogyha együtt innánk most... ?” (2010)

■ A selmecbányai Kálvária-templom (2011)

8. Magyar öntészeti kiadványok, új öntészeti szakirodalom 2002–2012 között

E tárgykör bemutatásánál az érintett időszak során hasznosíthatóvá vált, illetve hasznosításra került szakirodalmakat soroljuk fel.

8.1. Öntészeti kiadványok

gyobb változás a korábbiakhoz viszonyítva az, hogy az elmúlt tíz évben a közlemények elérhetővé váltak az interneten. A BKL Kohászati Lapok 2003-tól megjelent számai olvashatók az OMBKE honlapján:

[php?fsz=1199](http://www.ombkenet.hu/php?fsz=1199)

Az OMBKE Öntészeti Szakosztály hajdani szaklapja, a BKL ÖNTÖDE tartalomjegyzéke az alábbi linken található: http://www.matarka.hu/szam_list.php?fsz=1146

A BKL Kohászat 1868–1950 kö-

Szerző	A kiadvány címe	A kiadás éve
UNIFOND Kft., Miskolc	Nyomásos öntés I. Metallurgiai ismeretek	Budapest, 1998
Takách Benedek Kht. (MÖSZ., Fémalak Kft.)	Nyomásosöntési ismeretek Gyártói és felhasználói segédlet az Al-, Cu-, Mg-Al-MMC, Zn- és ZA-ötvözetek alkalmazásához	Budapest, 1998
Szűcs Béla	Öntömester (Mesterszint és vizsgakövetelmények)	Dunaújváros, 1999
Nádasdiné Horváth Kinga	Öntődei nem veszélyes hulladékok újrahasznosítási lehetőségei Műszaki tanulmány	Budapest, 2003
Vánkos Györgyné	Öntő szakmai ismeretek I.	Budapest, 2005
Miskolci Egyetem Mechanikai Technológiai Tanszék (Dr. Tisza Miklós egyetemi tanár, tanszékvezető, Szabó Endre egyetemi adjunktus, Lukács Zsolt mérnök-tanár)	A nyomásos öntés szerszámainak gyártástechnológiája A szerszámok élettartamát befolyásoló tényezők	Miskolc, 2011
Hajdú Péter	Öntő szakmai ismeretek II.	Budapest, 2005
Vánkos Györgyné	Öntő szakmai számítások	Budapest, 2005
Brauner Gusztáv	Anyag- és gyártásismeret segédlet	Budapest, 2005
Molnár László	Öntészeti szakrajz	Budapest, 2005
Molnár László	Műszaki ábrázolás	Budapest, 2005
Brauner Gusztáv	Automatika, irányítástechnika segédlet	Budapest, 2005
Illés István	Gazdasági, munkajogi, munka- és környezetvédelmi ismeretek	Budapest, 2005

Az „Öntészeti alap- és technológiai ismeretek” akkreditált program szerinti tanfolyami felnőttoktatás öt moduljának készítették el a Miskolci Egyetem Öntészeti Tanszék oktatói azt az oktatási segédletet, amely a képzésben résztvevőknek készült.

8.2. A BKL szaklap korábbi számainak öntészeti szakcikkei elérhetőek az interneten

Az öntészeti szakirodalom hozzáférhetőségének ügyében a legna-

<http://www.ombkenet.hu/bkl/kohaszat.htm>

Szaklapjaink tartalomjegyzéke a Miskolci Egyetem könyvtárosai tevékenységének eredményeként megtalálható és kereshető a MATARKA adatbázisban is.

A Bányászati és Kohászati Lapok tartalomjegyzéke 1868-tól napjainkig az alábbi linken található: http://www.matarka.hu/szam_list.php?fsz=2, míg az 1951 és 1967 közöttiek a következőn: http://www.matarka.hu/szam_list.php?fsz=1199

zotti évfolyamainak teljes szövegű elérhetősege a Miskolci Egyetem szerverén: <http://bkl.unimiskolc.hu/>

Az internetes adatbázisokban az öntészeti szakirodalom szerző, folyóirat és cím alapján kereshető: <http://www.matarka.hu/talalat.php?szID=131&szereznev=NandoriGyula&ev1=1950&ev2=2012>

Az interneten elérhetőek az öntészeti témában készített disszertációk: http://193.6.1.94:9080/JaDoX_Portlets/documents/document_5540_section_1333.pdf

8.3. Tananyagok

A TÁMOP 4.1.2-08/1/A Tananyag-fejlesztés és tartalomfejlesztés, különös tekintettel a matematikai, természettudományi, műszaki és informatikai (MTMI) képzésekre című pályázati projektnek a „Korszerű anyag-, nano- és gépészeti technológiákhoz kapcsolódó műszaki képzési területeken kompetencia alapú, komplex digitális tananyag modulok létrehozása és on-line hozzáférésük megvalósítása” című témacsoportjában az öntészeti szakterületen négy

digitális tananyag készült el 2010–2011-ben.

A részprojekt öntészeti feladatvállalása: kettő bologna-konform moduláris tananyag kidolgozása, kettő tananyag-adaptáció, egy adatbázis létrehozása, egy idegen nyelven elérhető kurzus kidolgozása volt.

Az öntészeti tananyagok témakörei és internetes elérhetősége:

Környezetvédelem az öntészetben, öntödei hulladékok

http://miskolc.infotec.hu/data/miskolc/lm_data/lm_1190/flipbook1_1314968765/index_blue.html

Öntészeti szimuláció, elméleti alapok és megoldások

http://miskolc.infotec.hu/data/miskolc/lm_data/lm_1256/flipbook1_1314868351/index_blue.html

http://miskolc.infotec.hu/data/miskolc/lm_data/lm_1199/flipbook1_1313998468/index_blue.html

Könnnyűfémöntészeti ismeretek

http://miskolc.infotec.hu/data/miskolc/lm_data/lm_1195/flipbook1_1313998249/index_blue.html

Nyomásosöntészeti ismeretek

http://miskolc.infotec.hu/data/miskolc/lm_data/lm_1196/flipbook1_1315381605/index_blue.html

HP

■ A 14. Magyar Öntőnapok résztvevői a Wescast öntödébe is ellátogattak (2005)

■ Az Ifjúsági Bizottság tagjai újították fel Péch Antal sírját a selmeci temetőben (2005)

■ A Nándori-szobor avatására külföldi társegyesületek képviselői is eljöttek (2006)

9. Az Öntödei Múzeum főbb eseményei a szakosztály működésének hatodik évtizedében

Az Öntödei Múzeum az öntészet, a kohászat és a gépipar, valójában a műszaki szakemberek büszkesége, a magyar gyáripár egyik bölcsője, a főváros egyik unikális lát-nivalója.

Az 1964-ben leállított Ganz Törzsgyár épületében működő szakmúzeum épülete az idén, 2012-ben éppen 150 éves. Őrzi a Svájc-ból származó, itt letelepedett, kéregöntésű vasúti vagonke-rekeivel világhírnévre szert tett ön-tömester, *Ganz Ábrahám* (1814–1867) egykori vasöntödéjének be- rendezéseit, bemutatja a magyar gépipar felvirágoztatójának, *Mech-wart Andrásnak* (1834–1907) az ugyancsak ebből az épületből induló pályájának állomásait, kiállításaival megjeleníti a magyar öntészet történetét, a szakma sokszínűségét. A múzeum az ipari műemlékké nyilvánított épületben 1969 szeptemberében nyitotta meg kapuját, az első kiállítást az alapító, a múzeum első igazgatója, *Kiszely Gyula* (1911–1997) ren-dezte.

Az Öntödei Múzeum a szakma otthona is. Az OMBKE, a MÖSZ, a MVAE, a Fémszövetség és más társadalmi szervezetek szívesen választják összejöveteleik helyszí-néül, a szakemberek gyakran hoz-zák ide rokonaikat, üzleti partnere-iket.

A 2002–2012 közötti években az infrastrukturális körülmények nagymértékben javultak, megújult a külső és a belső környezet, szin-te teljesen befejeződött az állandó kiállítások korszerűsítése, lehető-vé vált a látogatók kulturáltabb ki-szolgálása. Jelentősen gyarapo-dott a gyűjtemény, időszaki kiállít-ások, előadások, publikációk, tu-dományos konferenciák, a szak-mán kívüli körök és a civilek meg-

szólítása, a múzeumpedagógiai foglalkozások nemcsak a szűken vett szakma, hanem a diákság és a nagyközönség számára is hoz-záférhetővé tették az „öntvények kincseskamrájának” értékeit.

A kiállítások túlnyomó többsé-gét a múzeumvezető rendezte, a megvalósításból minden munka-társ kivette a részét. Mindezekhez a fenntartó kultúrtárca és az anya-intézmény (Országos Műszaki Múzeum–OMM, majd 2009-től a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum–MMKM), a múzeum ak-tív és sikeres pályázati munkája, valamint a háttérpári szervezetek, cégek és szakemberek önzetlen hozzájárulása teremtette meg a feltételeket.

A múzeum minden jelesebb eseményéről a BKL Kohászat szak-folyóirata rendszeresen beszámolt, a 40. évfordulóra, 2009-ben megjelent kötet az OMBKE hon-lapján elérhető.

Az alábbiakban összefoglaljuk az Öntészeti Szakosztály fél évszázadának ünnepétől, 2002

őszétől a 60. évfordulóig eltelt idő-szak főbb múzeumi eseményeit.

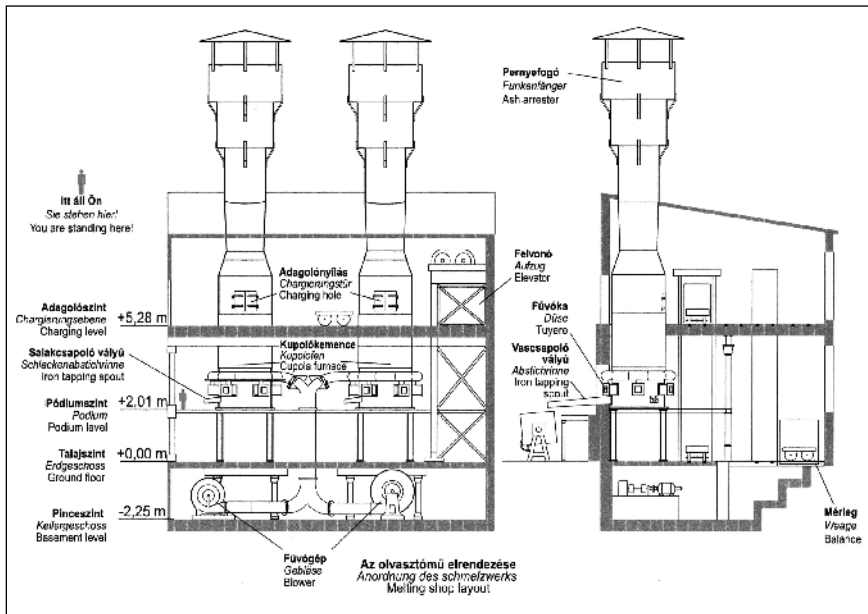
2002. II. félév

Ebben az évben *dr. Lengyelné Kiss Katalin* öntő ágazaton vég-zett kohómérnök, múzeumigazga-tón kívül 12 részmunkaidős mun-katárs (*dr. Klug Ottó* könyvtáros, *Huszics György* műszaki vezető, *Káplán György* gyűjteményke-zelő, *Hajnal Jánosné* közművelő-dési munkatárs, *Paraszky Gabriella* gazdasági ügyintéző, *Csukás Lajosné* titkárnő, *Balogh Béla*, *Ebedli Gyula*, *Géczy Dezső* és *Kakas Géza* tárlatvezető, *Gerő László* és *Csutorka János* ta- karító) dolgozott a múzeumban.

Ez évben korszerűsítették a múzeum fűtési rendszerét, az irodák nyílászáróit, felújították a kiállítási csarnok padozata alatt futó esőcsatornákat, a vízvezető vápacsatornákat. Látogathatóvá lett a kupolókemencék alatti lég-befúvó ház, és elvégezték a 13 m magas, 1,2 m átmérőjű kemencék állagmegóvását is.

■ Az 50 éves szakosztályi jubileumot szervezők csapata (2002)

■ A légbefúvó házzal bővült olvasztómű metszete. Szarka János rajza (2002)

Szeptember 29.

Az OMBKE Öntészeti Szakosztálya a múzeumban ünnepelte 50 éves fennállását (150 fő). Emlékiállítás a szakosztály történetéről. Ezen ünnepi alkalommal adta át *Ráday Mihály* a Podmaniczky-díjat a múzeum igazgatójának.

Október 1. – december 1.

„Az öntöttvas dicsérete” kiállítás a Rozsnyói Bányászati Múzeumban.

Október 3–5.

L. Kiss Katalin előadást tartott Burg Greifensteinben a 10. német harangtörténeti kollokviumon a múzeum harangtörténeti kutatásairól.

November 29.

Művészi öntöttvas tárgyak gyűjtői körének éves találkozója.

December 4. – február 29.

A Ganz Transelektro vendékiállítása a Röck Gépgyár, a Ganz Kazángyár és a Ganz Villamosági Művek, mint Ganz-jogelőd vállalatok közös jubileuma alkalmából.

December 5. – 2003. február 29.

Szent Borbála-napi ünnepség (100 vendég). „Fém – Por – Fény” címmel *Berke Csaba* Inotai Alumíniumkohóban készült fotóinak kiállítása. A kiállítás megnyitóján közreműködött a Tatabányai Bányász Dalkör.

■ A kupolóavatón dr. Sohajda József szakosztályelnök köszönti a múzeumigazgatót. Tőlük balra Gál Zoltán és Huszics György áll (2003)

2003

Elkezdődött *dr. Patay Pál* jegyzeteinek (17 000 harang adatainak) számítógépes feldolgozása *Schudich Anna* okl. km. közreműködésével. *Csibi Kinga* régész lépett be muzeológusként a múzeumba.

A kültéri tárgyak állagmegóvására, formázóműhely, új pénztárfülke és múzeumi elárusítóhely kialakítására és a mozgáskorlátozottak részére is alkalmas felvonó – a földszint és a kupolókemencei adagolósztin közé – megépítésére került sor pályázati pénzekből.

Január 21–22.

Szakmai tanulmányút a kassai Szlovák Műszaki Múzeumba, „Az öntöttvas dicsérete” kiállítás megnyitója kapcsán.

Február 26. – április 27.

„Az öntöttvas dicsérete” kiállítás Töketerében (Třebíšov), a Kelet-szlovákiai Múzeumban mutatkozott be.

Március 3.

Gyászszakestély *dr. Havasi László*, a MÖSZ ügyvezető igazgatója emlékére.

Április 9.

A felújított Ganz-törzsgyári kupolókemencek avatási ünnepsége. *Gál Zoltán*, az öntöde utolsó főmérnöke köszöntö meg az „újjászületést”. A kiállítótér 194 m²-rel nőtt. Megjelent az Öntödei Múzeumi Füzetek (ÖMF) 11. száma: *Dr. Lengyel Károly*: A kupolóke-

■ A vasalókiállítás polgári enteriőre (2003)

■ Az öntöttvas dicsérete kiállítás megnyitója Sopronban (2004)

■ A KÖH-hel közösen rendezett harangkiállítás megnyitója a Budai Várban (2004)

mencés vasolvasztás története Magyarországon.

Április 14–16.

A 7. Műszaki Muzeológus Találkózón Budapesten *L. Kiss Katalin* „Az Öntödei Múzeum kapcsolata az öntöttvas tárgyak gyűjtőivel” címmel tartott előadást.

Április 30. – június 30.

„Az öntöttvas dicsérete” kiállítás Nagymihályiban (Michalovce), a szlovákiai Zempléni Múzeumban mutatkozott be.

Május 17–18.

Múzeumok Majálisa: gyerekfoglalkoztatás, kiadványok árusítása.

Június 12–14.

4. harangtörténeti ankét, 7 külföldi és 12 hazai előadó, 114 résztvevő. Harangjáték-koncert, tanulmányút Eger környékén. Magyar és német nyelvű összefoglaló füzet (szerk.: *L. Kiss Katalin*).

Július 7. – szeptember 21.

„Az öntöttvas dicsérete” kiállítás Pozsonyban, a Szlovák Nemzeti Múzeumban.

Augusztus 14. – október 7.

Frische Fische címmel fiatal grazi építészek kiállítása és *Székely Judit* kiállítása építészeti fotókból a múzeum udvarán, ill. a kupolók adagolósintjén.

Szeptember 20–21.

Kulturális Örökség Napja, nyílt nap a múzeumban.

Október 16.

„A vasaló napja” közös rendezvény a Textilipari Múzeummal.

Megnyílt a „Régi tüzek parazsa” kiállítás (300 érdeklődő). Megjelent az ÖMF 12. száma: *Tóth György – L. Kiss Katalin: Régi vasalók.*

November 3.

A Magyar Tudomány Napja. Technikatörténeti filmek vetítése.

November 8–11.

Szakmai tanulmányút Nyitrára, a Mezőgazdasági Múzeumban bemutatkozó „Az öntöttvas dicsérete” kiállítás megnyitójára.

November 15.

A Magyarországi Kovácmíves Céh évváró értekezlete a múzeumban.

November 19–21.

MTESZ-ankét. Előadás: *L. Kiss Katalin – Hajnal Jánosné – Huszics György: Egy szakmai múzeum is lehet a köz művelője.*

November 26.

75 éves kohómérnökök találkozója a múzeumban.

December 17.

Évváró összejövetel a múzeum segítőivel közösen.

December 18.

Pályázat segítségével 69 db kereskedelmi és művészi kivitelű vasöntvény megvásárlása egy magángyűjtőtől.

2004

Tárlatvezetőként *Szántó András* gépész üzemmérnök lépett be a múzeumba.

A múzeum faszerkezetének

égéskésleltető vegyszerekkel történő kezelése miatt a teljes műtárgyállomány ki- és bepakolására került sor. Megkezdődött a bádogtető felújítása és a kerítésépités.

Február 24. – május 10.

„Ipari táj” címmel *Hajdú József* fotóművész kiállítása.

Március 13. – május 22.

„Az öntöttvas dicsérete” kiállítás a komáromi Monostori Erődben.

Április 21–25.

Részvétel öt fővel a bánáti vasipar fejlődéséről, s ebben a *Maderspach* család szerepéről szóló konferencián és tanulmányúton.

Május 28. – szeptember 16.

„Az öntöttvas dicsérete” kiállítás Sopronban, a Központi Bányászati Múzeumban.

Június 17. – szeptember 12.

„Tegnap harangoztak, holnap harangoznak” kiállítás a Kulturális Örökségvédelmi Hivatallal közösen a Budai Várban.

Szeptember 29. – 2005. február 28.

„Az öntöttvas dicsérete” kiállítás a szegedi Móra Ferenc Múzeumban.

Október 27–28.

Országos Múzeumigazgatói Értekezlet Budapesten és Székesfehérvárott az Öntödei Múzeum szervezésében.

November 11. – 2005. január 31-ig

„Régi tüzek parazsa”. Vasalótör-

téneti kiállítás a miskolci Herman Ottó Múzeumban.

November 21.

Megjelent az ÖMF 13. száma: *Dr. Piliassy Lajos*: Középfokú öntészeti szakoktatásunk kezdete.

November 22–24.

MTESZ-ankéton *Káplánné Juhász Márta – Káplán György*: Híres magyar bányász-kohász dinasztiák és *dr. Klug Ottó*: Egy szepességi család emlékeiből címmel tartottak előadást.

December

Öntészeti szakértők bevonásával elkezdődött a múzeum teljes területére szóló új állandó kiállítás forgatókönyvének kidolgozása.

December 7.

A Ganz Ábrahám Öntészettörténeti Alapítvány emléktáblát készített Kiszely Gyulának. Ez alkalmából emlékkiállítás is nyílt. Az avatáson *dr. Rempert Zoltán* mondott emlékbeszédet.

December 14.

A 90 éves *dr. Patay Pál* régész és kampanológus köszöntése a múzeumban.

2005

Balogh Béla elhunytá után *Demeter Ferenc* öntő üzemmérnök lépett be tárlatvezetőnek, míg *Millisits Máté* művészettörténész muzeológusgyakornokként kezdett dolgozni.

Befejeződött a tetőfelújítás és a tetőszerkezet lángmentesítése.

Elkészült a Soroksári úton lebontott, műemlék jellegű öntöttvas kerítés felhasználásával készített kerítés felállítása. Megépült a múzeum körüli járda és a bejárat-hoz vezető új út, megszüntették a pince vizesedését is.

Február 11. – április 30.

„Régi tüzek parazsa” vasalótörténeti kiállítás a kassai Szlovák Műszaki Múzeumban.

Április

Megjelent az ÖMF 14. száma, *Pusztai László*: A munkácsi vasöntőde jelentősége.

Május 8. – augusztus 31.

„Régi tüzek parazsa” kiállítás a Szlovák Műszaki Múzeum pozsonyi Közlekedési Múzeumában.

Május 11. – május 28.

„Az öntöttvas dicsérete” kiállítás a temesvári Bánáti Múzeumban.

Május 21.

Múzeumok Majálisa. Megjelent az „Öntömesterré fogadunk!” játékos munkafüzet 10–14 éves gyermekeknek (szerk.: *Hajnal Jánosné, Huszics György*).

Május 31.

L. Kiss Katalin előadása a Resicai Műszaki Főiskola ipartörténeti szemináriumán: Egy ipari műemlék hasznosítása.

Május 31. – október 9.

„Az öntöttvas dicsérete” kiállítás a resicai Bánáti Montanisztikai Múzeumban.

Június 23–26.

5. harangtörténeti ankét. Tudomá-

nyos konferencia, 9 hazai és 7 külföldi előadás, 90 résztvevő. Harang- és csengettyűkiállítás, két-napos tanulmányút Zemplénben. Megjelent az ÖMF 15. száma: *Dr. Patay Pál*: Harangöntés Magyarországon.

Június 25–26.

A II. kerület napja, vetélkedő iskolásoknak.

Augusztus 25–26.

Dr. Klug Ottó előadása a vásárosnaményi Beregi Múzeum jubileumi ünnepségén: A Beregi és az Öntődei Múzeum együttműködésének létrejötte.

Augusztus 27–29.

Dr. Klug Ottó részt vett a MUT-közgyűlésen a belgrádi Műszaki Múzeumban

Szeptember 28–29.

Kulturális Örökség Napjai. A kohászati panteon bemutatója.

Szeptember 29.

A Német Vaskohászattörténeti Bizottság éves közgyűlése a múzeumban az MVAE szervezésében.

Október

Elkészült a Mechwart-féle hengershék restaurálása pályázati támogatásból.

Sikeres pályázatkészítés a 2006-os Ganz-emlékkiállítás kivitelezésére (3 M Ft).

Október 9–11.

Előadás a 18. magyar öntőnapokon Balatonfüreden. *L. Kiss Katalin*: Az Öntődei Múzeum legújabb eredményei és tervei.

■ Műemlék jellegű kerítése lett a múzeumnak! (2005)

■ A szponzorok (Rudnay Lajos, Elzett Certa Kft. és dr. Sándor József, Fémalk Zrt.) ill. L. Kiss Katalin és Fehér József múzeumigazgatók a sátoraljaújhelyi kiállítás megnyitóján (2005)

■ Elkészült az új állandó kiállítás első része. Dr. Tolnay Lajos OMBKE-elnök köszönti a rendezőt és az OMM főigazgatóját (2006)

■ A selmeci hangulatot biztosító kórus a Múzeumok Éjszakáján (2006)

Október 13. – 2006. március 31.

„Az öntöttvas dicsérete” című kiállítás bemutatója a sátoraljaújhelyi Kazinczy Múzeumban.

Október 15.

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium Közgyűjteményi Főosztálya elfogadta a teljes múzeumi területre részletesen kidolgozott forgatókönyvet.

Október 27. – 2006. március 31.

„Régi tüzek parazsa” vasaló- és vasalástörténeti kiállítás a székesfehérvári Alumíniumipari Múzeumban.

November 4.

Az Európai Múzeumi Fórum résztvevőinek fogadása (40 fő).

November 5–25.

Égéskeleltető folyadék ismételt felvitele a múzeum épületének faszervezetére.

November 21–22.

Előadás az MTESZ-ankéton, *L. Kiss Katalin*: A vas öltöztette fel a várost.

December 15.

Művészeti öntöttvas tárgyak gyűjtőinek találkozója, látogatás az OMM-ben, 21 fő.

2006

Ez évtől kezdődött a felkészülés az OMM és a Közlekedési Múzeum integrációjára, mely az Öntödei Múzeum viszonylagos önállóságának fokozatos visszaszorítását hozta. Megszűnt a műszaki vezetői és a gazdasági ügyintézői

státusz, Huszics Gy. tárlatvezető, Szántó A. műszaki ügyintéző lett, Paraszky Gabriellát nyugdíjazták. A gazdasági ügyintézés a titkárnő feladata lett.

Az új állandó kiállítások kivitelezése érdekében a kiállítási csarnok északi felében megtörtént a padozat felújítása és a falak lemeszelése. Egy kazánház bérlésével sikerült a raktározási gondokon enyhíteni.

Január

Sikeres pályázatkészítés a 2007-es „Itt felejtett öntöde” kiállítás kivitelezésére (2 M Ft).

Január 24.

A MAL Rt. 30 fős külföldi delegációjának látogatása.

Február

Harrach Walter közvetítésével a svájci-magyar állampolgárságú *dr. Éva Tóásó-Tongue* asszony 204 db-os vasalógyűjteményének és közlekedési szakkönyveinek átvétele (utóbbi a Közlekedési Múzeum számára).

Március 8. – július 30.

„Az öntöttvas dicsérete” kiállítás a salgótarjáni Nógrádi Történeti Múzeumban.

Április 20.

Vezető múzeumi szakfelügyelők értekezlete az Öntödei Múzeumban.

Május 2. – augusztus 20.

„Régi tüzek parazsa” kiállítás bemutatója a zalaegerszegi Magyar Olajipari Múzeumban.

Május 20–21.

Múzeumok Majálisa a Magyar Nemzeti Múzeum kertjében. Öntömesterré fogadjuk! – fotók készítése.

Június 20.

Sajtófogadás krampampulival és selmeci dalokkal a Nemzeti Galériában a Múzeumok Éjszakája beharangozására.

Június 22.

„Ganz Ábrahám élete és munkássága” – az új állandó kiállítás I. részét *M. A. Salamin* svájci nagykövet nyitotta meg. Fúvószenekari koncert, koszorúzás, 150 vendég. Megjelent az ÖMF 16. kötete. *Kovács László*: Ganz Ábrahám élete és munkássága.

Június 24.

Múzeumok Éjszakája 370 látogatóval. Krampampuli-kóstoltatás, selmeci nóták tanítása, tárlatvezetések, Öntömesterré fogadjuk!, filmvetítés.

Június 25–26.

A II. kerület napja. Nyílt nap a múzeumban.

Július 8.

„Deutsche in Ungarn. Ungarn in Deutschland” kiállítás nyílt Ulmban, a Mechwart-anyagot az Öntödei Múzeum kölcsönözte.

Szeptember 5.

Gyászszakestély *Gombár János* okl. kohász üzemmérnök emlékére.

Szeptember 16–17.

Kulturális Örökség Napjai. A szocializmus kori öntödekről előadást tartott *Millisits Máté* és *Géczi Dezső*.

Szeptember 19. – 2007. február 20.

„Ajándékba kapott tüzes lovak” kiállítás. A *Tóásó-Tongue* asszony által ajándékozott vasalógyűjtemény bemutatása.

Október 2.

Múzeumi Sajtókávéház a múzeumban, 80 résztvevővel.

Október 13. – december 31.

A Miskolci Egyetem emlékkiállítás a *dr. Nándori Gyula* tiszteletére és szoboravató (*Kutas László* alkotása) a panteonban.

December 8.

Művészi öntöttvas tárgyak gyűjtőinek találkozója a múzeumban.

2007

A létszámleépítés folytatódott, *Ebedli Gyula* tárlatvezetői státusza megszűnt.

A kiállítási térben szabadon álló műemléki berendezések és a kültéri tárgyak állagvédelme megtörtént. A múzeumi pince zizesedésének megakadályozására páratlanító készülék kezdte meg üzemelését. Az állandó kiállítás II. üteméhez a műemléki védettséggel rendelkező formaszekrényeket a csepeli öntöde homokszórással letisztította, a tárlatvezetők az összeset újraformázták.

Január

Sikeres pályázatkészítés a 2008-

as Fémöntészetünk emlékei kiállítás kivitelezésére (2 M Ft).

Mechwart-emlékkiállítás forgatókönyvének összeállítása hat ipari múzeum (ÖM, Malomipari Múzeum, Elektrotechnikai Múzeum, Ganz-Holding gyártörténeti gyűjteménye, OMM, Közlekedési Múzeum) anyagából.

Február–december

Fővárosi harangok (130 templom, mintegy 300 harang) adatainak felvétele az OMBKE által benyújtott pályázattal és egyesületi aktivisták segítségével.

Március

„Deutsche in Ungarn. Ungarn in Deutschland” vándorkiállítás megnyitója Pécsen.

Április 13. – május 25.

Haszmann Réka alsócsernátoni iparművész képzőművészeti kiállítása a galérián. A megnyitón közel 100 fő jelent meg.

Április 17.

Előadás a Budapesti Városvédő Egyesületben. *Millisits Máté*: A Szt. István-bazilika harangjai.

Június 7–9.

6. harangtörténeti ankét a Kulturális Örökségvédelmi Hivatallal közös rendezésben. 4 külföldi, 15 hazai előadó, 81 résztvevő. Poszterkiállítás, orgonakonzert, nőgrádi tanulmányút. Megjelent az ÖMF 17. kötete az előadások magyar és német összefoglalójával.

Június 7–24. és június 25. – december 31.

„Középkori harangöntések ásatási nyomai” poszterkiállítás a harangtörténeti anekdotához kapcsolódva, először a KÖH-ben, majd a múzeum galériáján.

Június 28.

„Az itt felejtett öntöde”. Az új állandó kiállítás II. ütemének megnyitója 170 fő részvételével. Koszorúzás *Kiszely Gyula* emléktáblájánál. Megjelent az ÖMF 18. száma, *Kovács László*: Ganz Ábrahám szabadalmi és „Az itt felejtett öntöde” című magyar-angol nyelvű füzet (szerk: *L. Kiss Katalin*).

Július 13.

Előadás a Tájház Szövetség ülésén, *L. Kiss Katalin – Lengyel Károly*: Az öntöttvas kályhák típusai.

Július 22. – november 25.

Kamarakiállítás *Kerpely Antal* halálának 100. és *Jakóby László* halálának 50. évfordulójára. Koszorúzás a panteonban.

Október 17.

Előadás a 19. magyar öntőnapokon: *L. Kiss Katalin*: Mechwart András, Ganz Ábrahám örökségének kiteljesítője.

November 18.

Előadás az Országos Műszaki Muzeológus Találkozón a Közlekedési Múzeumban: *L. Kiss Katalin*: A gazdag múlt kötelez.

■ Az itt felejtett öntöde formázószekrényei összerakás előtt (2007)

■ A felújított formázótér (2007)

■ A Mechwart-vetélkedőn sokan szurkoltak a diákoknak (2008)

■ Részlet az új fémöntészeti kiállításból (2008)

November 21–23.

Az MTESZ-ankéton a Mechwart-szekció programját *dr. Klug Ottó* állította össze. Előadást tartottak. *L. Kiss Katalin*: Mechwart Ganz-törzsgyári működése és *Millisits Máté*: Mechwart életéhez kapcsolódó képzőművészeti emlékek.

November 29. – 2009. május 31.

„Mechwart András emlékezete” kiállítás megnyitója 200 fő részvételével, a Magyar Szabadalmi Hivatal és a Német Nagykövetség közreműködésével. Mechwart ligeti koszorúzás, közreműködött az Acélhang kórus és a Kiss Zenede fúvószenekar. Magyar, angol és német nyelvű leporelló készült (szerk: *Schudich Anna*).

December 10.

Művészi öntöttvas tárgyak gyűjtői körének találkozója Kazáron a múzeum szervezésében.

2008

A második félevtől megszűnt a közművelődési munkatársi státusz, év végén a könyvtárostól és az udvari takarítótól vált meg az OMM, így a létszám 10 főre csökkent.

Pályázati forrásból sikerült az ipari műemlék épület vizesedésének megakadályozása, a homlokzati kopolitüveg falak felújítása és egy új fém-üveg falú fogadótér kialakítása. Az épület déli homlokzatán kilenc befallazott ablak megnyitására, illetve az eredeti tég-

laarchitektúra helyreállítására került sor, majd az év végén elkezdődött a teljes homlokzat felújítása és a nyugati támfal megerősítése.

Január

Korompay László öntöttvasművészeti gyűjteményének felmérése.

Február

Szlezák László harangöntő mester 1933–1938 közötti rendelési könyveinek kutathatóvá tétele digitalizálással.

Március

A szegedi Püspöki Palota öntöttvas elemeket tartalmazó kazánházának felmérése.

Április 25. – november 30.

„Öntöttvas csipkecsodák” – időszaki kiállítás *Korompay László* és családja magángyűjteményéből.

Május 5.

Mechwart-vetélkedő hat középiskolás csapat részvételével, 100 fős szurkolótáborral. A nyerteseket a Ganz Holding Zrt. autóbuzos tanulmányúttal jutalmazta. Megvalósult a kiállítás – múzeumpedagógiai rendszer egysége.

Május 14.

A volt Vasipari Kutató Intézet egykori dolgozóinak egész napos találkozója. 120 résztvevő.

Május 17–18.

Múzeumok Majálisa a Magyar Nemzeti Múzeum kertjében. Totó szakmai kérdésekkel, Öntőmesterré fogadjuk! – fotózás védőru-

hában, oklevelek átadása.

Június 19.

„Fémöntészetünk emlékei”, az új állandó kiállítás III. részének megnyitója. 120 vendég, fúvószenekari közreműködés.

Június 21.

Múzeumok Éjszakája a múzeum épületében és kertjében (552 látogató). Önkéntesek és hallgatói kórus segítette a szervezésben.

Szeptember 5.

Részvétel a selmecebányai Szalamander-ünnepségen, a múzeumvezető emlékbeszédet tartott *Kerpely Antal* sírja mellett.

Szeptember 20.

„A törökszentmiklósi öntöde fejlődése a dualizmus korától” *Millisits Máté* előadása az öntöde jubileumi konferenciáján.

Szeptember 20–21.

Kulturális Örökség Napja. Mechwart-séta a Vízivárosban.

Október 17.

Millisits Máté előadása a zuglói harangokról a Zuglói Helytörténeti Körben.

Október 31.

„Edvi Illés Aladár”-kamarakiállítás. Rendezte: dr. Klug Ottó és *Schudich Anna*.

Október–november

Az Őszi Fesztiválon múzeumpedagógiai kupoló-túrák vezetése három alkalommal.

November 20.

MTESZ-ankét. „Méréssel kapcsolatos műtárgyak az ÖM gyűjtemé-

nyében” *Millisits Máté* előadása.

November 26-27.

Előadás az Öntödei Múzeum restaurált Mechwart-emlékeiről a Műszaki Muzeológus Konferencián Esztergomban (*L. Kiss Katalin*).

December 2.

Millisits Máté előadása: A Soroksári Vasöntöde története az Öntödei Múzeumban őrzött dokumentumok fényében. Budapesti Városvédő Egyesület.

December 7.

Millisits Máté előadása: A harangok és az orgonák titka. Harangtábla-avató istentisztelet, Budapest-Angyalföldi Református Egyházközség.

December 9.

Szponzori támogatással megjelent az ÖMF 19. száma, *dr. Pilissy Lajos*: Az alumínium-formaöntészet története a kezdetektől 1945-ig.

December 16.

„Könnyű a munka, ha lelkes a dal” kiállítás megnyitója az Acélhang kórus fennállásának 135. évfordulója alkalmából. Rendezte: *Millisits Máté*

2009

Az Országos Műszaki Múzeum és a Közlekedési Múzeum összevonásával létrejött intézménybe integrálták – más szakmúzeumokkal együtt – az Öntödei Múzeumot, és az alapító okiratban telephelyként jelölték meg. Gazdasági önállósága szinte teljesen meg-

szűnt, újabb két munkavállalói státusszal csökkent a létszám. A soron következő harangtörténeti ankét szervezését nem engedélyezték. Ágyúttörténeti tudományos konferenciát rendezett a múzeum a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum finanszírozásával.

A múzeum 40 éves jubileuma évében a kultúrtárca pénzt adott a lapostető szigetelésére és a külső homlokzat rendbetételének befejezésére, amivel a *Rainer Péter* építész által kidolgozott hosszú távú felújítási terv I. része, a jelenlegi épület rendbetétele, lezárult. A 40 éves ünnepre 58 öntödétől és öntő szakembertől 112 szakmai ajándékot kapott az intézmény, s ezekből látványos, oktatásra kiválóan alkalmas, az öntészet technikai sokoldalúságát bemutató kiállítást rendeztek.

Január

Sikeres pályázatkészítés a 2010-es „Vas- és acélöntészetünk története” állandó kiállítás kivitelezésére (1 M Ft).

Január 28.

Öntészeti teadélután az Acélhang Kórus és a Ferencvárosi Herz Férfikar hangversenyével és előadással, *Szántai Lajos*: „A harangöntő mesterek dicsérete” (80 vendég).

Február 13.

Formázási és öntészeti bemutató az Öveges Szakiskola pályaorientációs napján.

Február 26.

Öntészeti teadélután az Acélhang Kórus, a Kelenvölgyi Férfikórus és a Braunhaxler Dalkör részvételével, előadással, melyet *dr. Pandur Ildikó* tartott „A Jungfer-dinasztia öröksége Budapesten” címmel (60 vendég).

Március 13.

Ünnepi öntészeti teadélután az Acélhang Kórus és a Keil Ernő Fúvószenekar részvételével, előadással, melyet *Bán Attila* tartott „Gábor Áron műhelye” címmel (110 vendég).

Április

Szakértés készítése művészi öntöttvas gyűjtemény megvédéséhez a KÖH-nek.

Május 16–17.

Múzeumok Majálisa az MNM kertjében. Öntömesterré fogadunk! – akció és formázási-öntési bemutató.

Június 3.

Az Öveges József Gyakorló Középiskola és Szakiskola fennállásának 125. évfordulójának ünnepe, emléktábla elhelyezése a múzeum falán (85 résztvevő).

Június 8.

Filmfelvétel a múzeumpedagógiai formázási gyakorlatról az Öveges Szakiskola részére.

Június 12.

Ágyúttörténeti konferencia a Hadtörténeti és Öntödei Múzeum közös rendezésében, 110 résztvevővel.

■ Sokan eljöttek a 40 éves ünnepre, előtérben az öntödétől kapott ajándék öntvények (2009)

■ A 40 éves ünnepségen Christian Mühletaler, svájci nagykövet szavait dr. Klug Ottó tolmácsolta (2009)

■ Verő József professzor tiszteletére szólt a Gaudeamus igitur... (2010)

■ A megújult vas- és acélöntészeti kiállítás (2010)

Július 30.

Az MTA Tudós Konferencia vendégeinek fogadása.

Szeptember 1.

„Mechwart András emlékezete” címmel állandó kiállítás építése a galéria alá.

Szeptember 6.

L. Kiss Katalin előadása a kerület iskolaigazgatóinak: Az ÖM múzeum-pedagógiai kínálata.

Szeptember 20–21.

Kulturális Örökség Napja. Az ÖM szakrális műtárgyai és Mechwart-séta a Vízivárosban.

Szeptember 26.

A Bolgár Kisebbségi Egyesület Zornica Táncegyüttesének előadása.

Szeptember 28.

Az ERFI irodaház felújította a múzeum déli és nyugati oldali parkját, megépült a buszbeálló.

Október 1.

„A zene világnapja” alkalmából zeneiskolai tanárok ünnepi hangversenye a múzeumban.

Október 9.

A Kossuth Szövetség által az aradi tizenhárom vértanú kivégzésének 160. évfordulójára iskolásoknak kiírt verseny díjkiosztója.

Október 16. – 2010. augusztus 31.

Az 1858–62 között épült kéregöntőde műemléki felújításának ünnepe és a 40 éves Öntödei Múzeum jubileuma (200 vendég). „A 150 éves Ganz-törzsgyári kéregkerék-öntőde műemléki felújítása” – kiál-

lítás a galérián Rainer Péter munkáiból és „A ma öntvénye a holnap műtárgya” című, a 40 éves Öntödei Múzeumnak ajándékozott, mai öntött termékek kiállítása. A támogatók bronz emléklakettet kaptak. Emlékkötet készült: 40 éves az Öntödei Múzeum (szerk.: L. Kiss Katalin és Schudich Anna).

November 5.

L. Kiss Katalin előadása a Gáz-múzeumban a Tudományok Napja konferenciáján: A közvilágítás öntvényei.

November 14.

Múzeumok Őszi Éjszakája: Fúvós fesztivál a múzeumban három koncerttel (470 vendég). A személyzetnek tagtársaink segítettek.

November 24.

Az MTESZ-ankéton Csibi Kinga előadást tartott.

December 10.

Budapesti fémkohászok évváró értekezlete, 40 fő.

December 18.

Évváró értekezlet a társadalmi segítőkkel.

2010

Ismét két fővel csökkent a múzeum munkatársainak létszáma. Az adattári és szerkesztői munkát Schudich Anna egész évben önkéntesen tovább folytatta.

A nagy felfordulással járó építési munkák csökkentek, több energia fordíthatott a „látogatócsalogatásra”. Az aktív tudományos és szervezői munkával, új körök

megszólítása révén nőtt a közművelődési rendezvények száma és 38%-kal emelkedett az éves összes látogatószám. A KÖH-hel együttműködve sikerült megrendezni a 8. harangtörténeti ankétot. Nőtt a felsőfokú intézmények érdeklődése, s a múzeum nemzetközi ázsója is emelkedett. A bevétel a parkoló kiadásával közel 2 M Ft-tal nőtt az előző évhez képest.

Az új intézményvezetés kérésének megfelelően a múzeum megadta azokat a szakmai szervezeteket (MÖSZ, OMBKE, Város- és Faluvédők Szövetsége, ill. múzeum-pedagógiai szempontból a Miskolci Egyetem, a BME és az Óbudai Egyetem szakirányú tanszékei, az Öveges Szakiskola és a Bánki Donát TISZK-központ), melyeknek véleményét kérte minősítése készítésekor figyelembe venni.

Az új múzeumi törvény szerint az MMKM vezetése leminősítette a múzeumot (ez csak egy év múlva derült ki), és az „közérdekű muzeális gyűjtemény” besorolást kapott.

Január

Sikeres pályázatkészítés a 2011-es „Az öntöttvasművesség virágkora” állandó kiállítás kivitelezésére (1 M Ft).

Január 11.

A 85 éves dr. Pilissy Lajos, okl. kohómérnök, kandidátus, külső kutatónk köszöntése.

Január 22.

A Csepeli Fémmű egykori dolgozóinak találkozója, 40 fő.

Február 5.

A Ganz Villamossági gyár 100 éves táblájának avatása a Millenáris parkban. Emlékbeszédet *L. Kiss Katalin* mondott. 100 fő jelent meg.

Február 15. – április 23.

Bánki Donát-émlékiállítás az Óbuda Egyetem anyagából, 80 vendég.

Március

Műtárgyak kölcsönzése és tanulmányok írása a Budapesti Történeti Múzeumnak „A lehetőségek országa” c. vándorkiállításához.

Április 15.

Oktatás az ELTE múzeumpedagógia szakos hallgatói részére.

Május 15-16.

Múzeumi Majális. Az MMKM sátor alatt, rossz idő miatt kevés látogató.

Május 19.

Emlékezés *Verő József* akadémikusra halálának 25 éves évfordulóján és VASKUT-találkozó. Emlékiállítás a Miskolci Egyetem, a család és szakmai tisztelői anyagával bővítve (180 résztvevő).

Május 21.

Részvétel a BME Közlekedési Kar valéaszakestélyén.

Május 28.

A pécsi nemzetközi Bányász–Kohász–Erdész Találkozón kétnyelvű poszterrel szerepelt a múzeum.

Május 29.

Gyermeknap a II. kerülettel közösen a Millenáris parkban. Formázási bemutató, öntőmesterré fogadás.

Június 2.

Az Öveges Szakiskola koszorúása az iskola múzeumi emléktáblájánál, 20 fő.

Június 11. – november 30.

„Munkácsi vascsipkék” kiállítás a 175 éve indult munkácsi finomöntöde remeikeiből. Koszorúzás *Rombauer Tivadar* szobránál, 80 fő.

Június 19.

Múzeumok Éjszakája selmeci szellemben. Krampampulikóstol-

tatás, tárlatvezetés társadalmi, szakmai segítőkkel, selmeci diáknóták tanítása (miskolci és dunaújvárosi hallgatók), éjféle gyertyafényes kupolótúra, 500 látogató.

Július 1.

„Vas- és acélöntészetünk története”, az új állandó kiállítás IV. ütemének megnyitója fúvószene- kar közreműködésével, 100 vendég.

Július 10.

Az Öntészeti Szakosztály családi napja, 40 vendég.

Július 12.

Az ÖM dolgozóinak üzemlátogatása Bicskén a Magyarmet Finomöntödében.

Július 16.

A veszprémi Színesfémipari Technikumban 1968-ban végzetek találkozója, 20 fő.

Augusztus 13.

A Műszaki Örökség Program konferenciáján *L. Kiss Katalin* az ÖM múzeumpedagógiai lehetőségeiről tartott előadást.

Szeptember 13–24.

A Miskolci Egyetem Öntészeti Tanszéke kérte a „Ma öntvénye a holnap műtárgya” kiállítást – bon-tás, kölcsönzés előkészítése.

Szeptember 15.

A BME Közlekedési Kar hallgatói hagyományörző körének látogatása, 40 fő.

Szeptember 18–19.

Kulturális Örökség Napok. *Millisits Máté* előadása: Öntöttvas az egyházi építészetben.

Október

Nyugati pályaudvari kerítés aninai öntvényeinek megmentése.

Október 1.

A Zene világnapja: Hatkezes zongorakoncert, 60 vendég.

Október 5.

Előadás és bemutató a Design-hét keretében az öntöttvas kályháról.

Október 8.

„A szlovén vasipar három évezre-des története” kiállítás és „Szlovénia ipari műemlékei” fotókiállítás megnyitója, 150 vendég. Az ÖM a

Közép-európai Vaskultúra Útja Egyesület állomása lett, meghívást kapott szlovéniai bemutatkozásra.

Október 12.

OMBKE Bányamérők Szakosztályának ülése krampampulikóstolással, 30 fő.

Október 14–15.

8. harangtörténeti ankét a KÖH-hel közösen, harangok és toronyórák témakörben. 10 előadás (3 külföldi), 112 résztvevő, esti csegettyűkoncert, buszos tanulmányút: Esztergom – Visegrád – őrbottyáni harangöntöde. Az előadások teljes terjedelemben megjelentek az Örökség lapban.

Október 22.

A Széchenyi Kör tagjainak látogatása, 30 fő.

November 13.

A BTM baráti körnek szakvezetés, 40 fő.

November 24.

MTESZ-ankéton *Csibi Kinga* előadást tartott.

November 25.

Elismerő oklevél a múzeumnak a Bánki Szakiskolának nyújtott szakmai segítségért.

December 7.

Az Olajipari Múzeum könyvbemutatója, 60 vendég.

December 8. – 2011. március 31.

Az Óbudai Egyetem „Államalapítástól egyetemalapításig” című kiállításának megnyitója, 80 vendég.

December 17.

Évzáró értekezlet munkatársakkal és az önkéntes segítőkkel.

2011

Márciusban a nyugdíjas alkalmazottaknak az MMKM felmondott, csökkentették a gazdasági ügyintéző munkaidejét is, egy fő betegség miatt kilépett, a múzeum- vezető fizetés-csökkentés mellett dolgozhatott tovább.

Júliusban a múzeum vezetője felhívást intézett tagtársainkhoz, kérve segítségüket, mert a múzeum rendeltetésszerű működése

■ Az ausztrál ajándék malommodell átadása (2011)

■ Tárlatvezetés az új öntöttvasművészeti kiállítás megnyitóján (2011)

veszélybe került. A Fémalk Zrt. és a Magyarmet Csoport támogatásával, valamint több mint 40 fő önkéntes munkavégzésével sikerült a múzeum minden 2011-re tervezett akcióját lebonyolítani, a látogatószám csökkenése nélkül.

December 13-án el kellett kezdeni a múzeum bérelt raktárának kiürítését. A nagyobb tárgyakat elszállították, a kisebbeket a múzeum épületében kellett elhelyezni.

Január

Sikeres pályázatkészítés az „Ez mind öntvény!” 2012-es kiállításra (3 M Ft)

Január 19.

A Ganz Villamossági Gyár nyugdíjasainak találkozója (80 fő). Előadás a Ganz Rt.-ről.

Február 8.

Az OMBKE fiatal kutatóinak előadássorozata, 6 előadás, 40 fő.

Február 12.

„A ma öntvénye a holnap műtárgya” vendégkiállítás megnyitója a Miskolci Egyetemen, 80 fő.

Február 17.

Részvétel a Közép-európai Vas-kultúra Útja Egyesület értekezletén. A múzeumvezetőt a vezetőségbe választották.

Február 24.

A XIII. kerületi Pedagógiai Napok keretében múzeumpedagógiai megbeszélés 12 kémiatanárral.

Március 13.

Március 15. megünneplése a Csík

Ferenc Iskola alsó tagozatosaiival, két osztály, 54 fő.

Március 26.

A zengő öntvény. *L. Kiss Katalin* előadása szakvezetéssel a Debreceni Református Kollégium budapesti öregdiákjainak (60 fő).

Április 4–5–6.

Az Óbuda Egyetem összes első éves hallgatójának (90 fő) *Huszics György* tartott szakvezetést.

Április 19.

Öntészeti teadélután a Kémia Éve jegyében. Born Ignác volt-e Sarastro? *Dr. Tardy Pál* előadása fuvolakísérettel (80 fő).

Április 28.

Kiszely Gyula-émlékkonferencia. 100 éve született a múzeum alapítója, öt előadás, emlékkiállítás, koszorúzás, 112 vendég. Elkészült az ÖMF 20. száma, *Rempert Zoltán – L. Kiss Katalin*: A Kohászati Történelmi Bizottság alapítása és tevékenysége. A múzeumot előzetesen a BME Közlekedés Mérnöki Kar lelkes hallgatói takarították ki.

Május 4.

Öntészeti teadélutánon a Járdányi Pál Zeneiskola gitártanszaki hangversenye, 60 fő.

Május 22–23.

Múzeumi Majális, 350 látogató.

Június 3.

Ausztrál ajándék ünnepi átvétele a MÉTE-vel közös rendezvényen. A Guthrie-féle kísérleti malommodell az ausztrál gabonakémia kialaku-

lásának és a Ganz és Tsa Rt. 19. század végi kapcsolatának bizonyítéka.

A tárgyat *Colin Wregley* világhírű gabonakutató professzor ajándékozta a múzeumnak, a szállítást *dr. Békés Ferenc* Ausztráliában élő magyar kutatóprofesszor menedzselte és finanszírozta, a többi költséget a sydney-i magyar egyesület, a Deák Kör fizette.

Június 24.

Múzeumok Éjszakája a selmeci hagyományok jegyében. A rádió egykori gyermekkórusának koncertje, 600 fő látogató. 10 önkéntes és 20 egyetemista segített.

Június 29.

Elkészült „Az öntöttvasművészet virágkora”, az új állandó kiállítás V. üteme, 80 fő jelent meg.

Július

Sikeres NKA-pályázat készítése a hídmérleg restaurálására (1 M Ft)

Szeptember 17–18.

Európai Kulturális Örökség Napok. Harangtörténelmi előadások és Mechwart-séta. 150 látogató.

Szeptember 20.

A Hüttenes Albertus (Németország) öntészeti segédanyaggyártó cég közép-európai képviselői vezetőinek ülése, 18 fő.

Szeptember 20.

Első laborgyakorlat a BME III. éves hallgatóinak, ezt követte még 18 alkalom, összesen 400 hallgatónak. Kohómérnök önkéntesek vállaltak oktatást.

Október 12.

Az ÖM bemutatása háziasszonyoknak, krampampuli kóstolása, 60 fő.

Október 14.

„A paraszti polgárosodás tárgyi világa” vándorkiállítás fogadása és „A paraszti környezet öntöttvas tárgyai” ÖM kiállítás megnyitója, 120 fő. Közreműködött a mezőkövesdi Mezőgazdasági Gépmúzeum.

November 6.

A Magyar Tudomány Ünnepe – Ganz Ábrahám születésnapján. OMBKE-vel közös rendezvény. Téma: A fémek világa, 6 tudományos előadás, 60 résztvevő.

November 10.

A Ganz Villamosági Gyár nyugdíjas találkozója, 80 fő.

November 11.

Múzeumpedagógiai foglalkozás a harangokról családoknak, 50 fő.

November 16.

Az új állandó kiállításhoz kapcsolódó vetélkedő 6 középiskolás csapat között „Az öntöttvas dicsérete” címmel. Játékvezető: *Farkas Attila* szaktanár. A nyertes csapatok üzemlátogatáson voltak a Kludi öntödében és a Postamúzeumban Diósdon.

November 24.

Az SZVT Anyagtechnológia Szakosztály ülése, 40 fő.

December 13.

Utasítás a bérelt raktár év végéig történő kiköltöztetésére (kb. 1200

műtárgy és installációs anyag).

December 13–14.

A Kossuth Rádió felvétele a múzeumvezetővel „A hely” műsorához. Hallható volt 2012. január 2., 9., 16. és 23-án.

December 15.

Emléktábla-avatás a Lehel úton, *Pozdech József* harangfelszerelő mester házánál, a XIII. kerületi Szlovák Önkormányzattal közösen, 60 fő.

E helyen is megköszönjük *B. Blaha Judit, Demeter Ferenc, D. Sík Mária, D. Volszky Katalin, Farkas Attila, Farkas Györgyi, Galambos Sándor, Gál György, Géczai Dezső, Gimesi Mihály, Hajnal Jánosné, Harrach Walter, dr. Hatala Pál, Hoffmann Gabriella, Hollósi Béla, Huszics György, Kakas Géza, Káplánné Juhász Márta, Kékesi Kovács László, Kladiwa Ottmár, dr. Klug Ottó, Koltainé T. Ildikó, Korsós Istvánné, Köves Kristóf, Kőhalmi Zoltán, Lakatos Dániel, Lathwesen László, dr. Ládai Balázs, dr. Lengyel Károly, Lőrincz László, Mikus Károlyné, Nagy István, dr. Pilissy Lajos, Rajczy Andrásné, Payer László, Sarvajcz Józsefné, Schmidt György és neje, Schudich Anna, Szablyár Péter, Szántai Lajos, Szántó András, Szende György, Szentváry Béla, Wild Gyula* önzetlen segítségét.

2012

Január 15-re befejeződött a raktárköltöztetés *Káplán György* gyűjteménykezelő irányításával, aki 2012-ben már önkéntesként dolgozott, ui. nyugdíjba kerülve őt sem alkalmazták tovább. Másnap felmentették a munkavégzés alól *L. Kiss Katalin* múzeumvezetőt, *Csukás Lajosné* gazdasági ügyintézőt, *Millisits Máté* muzeológust, s január 20-án *Képes Gábor* főmuzeológus, osztályvezető kapott megbízást a múzeum vezetésére.

A múzeumtól búcsúzó kollégák segítőtjeiket, támogatóikat és a baráti kört egy búcsúkrampampulival vendégelték meg, s bemutatták nekik az új múzeumvezetőt.

Az első félévről szóló alábbi összefoglalót *Képes Gábor* készítette.

„A Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum Öntödei Gyűjteményének első félévben legfontosabb feladata a közérdekű muzeális gyűjtemény működtetése a 2/2010-es OKM rendelet alapján.

2012. március 1-jétől a múzeum nyitvatartási ideje: Cs–Szo: 10.00–14.00, kutatószolgálat: Szerda: 10.00–14.00. A gyűjtemény hozzáférhetőségét ugyanakkor igyekeztünk továbbra is a lehetőségeinkhez mérten minél teljesebb mértékben biztosítani. Előzetesen bejelentkező csoportok esetén maximális rugalmassággal, egyeztetett egyéb időpontban is fogadjuk látó-

■ Dr. Hatala Pál, a MÖSZ ügyvezetője mondott köszönetet a búcsúzó múzeumigazgatónak (2012. márc. 4.)

■ Osztrák öntő szakemberek látogatása az Antamik Kft. szervezésében (2012)

gatóinkat. Az OMBKE (Öntészeti Szakosztálya, Öntészettörténeti Bizottsága) és a Magyar Öntészeti Szövetség támogató együttműködésére továbbra is köszönettel számíthatunk (és a szakma segítségét, részvételét mindig tapasztaltuk), s a múzeum továbbra is a szakma találkozóhelye, kulturális helyszíne. Rendszeres a szakmai kapcsolatunk a BKL Kohászat szerkesztőbizottságával is.

A csoportos létszámleépítések hatására a gyűjteménynek egyetlen főállású dolgozója maradt, Csibi Kinga főmuzeológus személyében. Dr. Lengyelné Kiss Katalin múzeumvezető asszony nyugállományba vonulása után Képes Gábor főmuzeológus, osztályvezető lett a múzeum megbízott vezetője.

Az új múzeumvezető az MMKM műszaki muzeológiai osztály vezetését és a számítástechnikai gyűjtemény muzeológusi feladatait továbbra is ellátja, a múzeumvezetéssel járó megtisztelő teendőkkel párhuzamosan. A műszaki feladatokban *Eszéki Dániel* kollégára számíthatunk, aki feladatait az Öntödei Gyűjteményben és a Tanulmánytárban megosztva végzi. Múzeumunk munkáját március 1-jétől május 31-ig a főépületünkben teremőr kolléga segítette. Június 1-jétől régi kollégánk, Demeter Ferenc, mint teremőr, megbízási szerződéssel végzi munkáját, értő tárlatvezetéseivel járul hozzá munkánk sikeréhez.

Múzeumvezetőnk és régi kollégáink méltó búcsúztatása után, a félév során számos óvodai, iskolai csoport látogatta a múzeumot, sor került formázási bemutatókra, múzeumpedagógusok képzését szolgáló előadásra, továbbá nyugdíjas találkozóknak és külföldi öntész kollégák találkozójának is helyt adtunk.

Kollektívánk részt vett a Múzeumok Majálisán, a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum sátrában vártuk a látogatókat, és hívtuk fel a figyelmet az Öntödei Múzeumra. Műtárggyal (az Ausztráliából kapott hengerekkel) és szakmai munkával segítettük az MMKM Szabad a pálya

című, a dualizmus koráról szóló kiállítását.

A II. kerületi önkormányzat támogatásával – a Művelődési Irodának beadott és elnyert pályázat után – sikeres Múzeumok Éjszakája programot valósítottunk meg. A program elsődleges célja a kerületben élő és alkotó művészek bemutatása volt. Nyitó programként *Oláh Gergely Máté* fiatal fotóművész fekete-fehér fotóit bemutató kiállítást hoztunk létre II. kerületi képek címmel, mely július 27-ig volt látogatható. A kiállítást vízivárosi helytörténeti és Öntödei Múzeum épület-történeti anyaggal egészítettük ki.

A munkában Képes Gábor vezetésével Csibi Kinga, Eszéki Dániel és önkéntesként Huszics György nyugalmazott múzeumpedagógus vettek részt. Oláh Gergely Máté a felkérésünkre több, kimondottan az Öntödei Múzeum környezetét bemutató művészi fotót készített, melyek későbbi felhasználásra a tulajdonunkba kerülnek. A kiállítás megnyitója a Múzeumok Éjszakáján volt.

A Múzeumok Éjszakája keretében – a Fiatal Írók Szövetsége szakmai támogatásával – vízivárosi tematikájú felolvasóestre (*Baksa-Soós Attila* és *Csepregi János* írók részvételével), valamint a kerületi kötődésű *Lamm Dávid* gitárművész jazzkoncertjére is sor került. Célunk a múzeum még erősebb integrálása volt Buda kulturális életébe. Az éjszaka folyamán Demeter Ferenc és Huszics György kollégáink folyamatos tárlatvezetésekkel, bemutatókkal tették élővé az Öntödei Múzeumot, mutatták be a szakma szépségeit.

A félév során elkezdődött a futó NKA-pályázatainkra való készülés. *Ziegler Gábor* restaurátor megkezdte hidmérlegünk restaurálását.”

Remények

Az OMBKE és a MÖSZ vezetése, valamint a Közép-európai Ipari Örökség Útja Egyesület jelezte az MMKM főigazgatója és a fenntartó kultúrtárca felé, hogy az iparági

múzeumaink életében bekövetkező megszorításokat időlegesnek tartja. Szeretné elérni, hogy olyan működési feltételek legyenek ezekben a szakmúzeumokban, melyek a látogatókban, különösen a fiatalokban erősítik a műszaki tudományok, mesterségek iránti tiszteletet, ahol a szakszerű magyarázatot adó személyzet biztosított, s ahol a menedzsment a szakmák önbecsülésének érdekében a szívesen támogató vállalkozások, szakemberek tenni akarását jól kiaknázza. Ehhez közreműködését is felajánlotta szóban és levélben.

A múzeum búcsúzó vezetője március 4-én mintegy 120 szakmai és társadalmi segítőknek köszönte meg a munkájukhoz nyújtott rengeteg segítséget: „Új fejezet nyílik az Öntödei Múzeum életében. Utódainkra egy 150 éves ipari műemlék épületben, egy egyedülállóan érdekes gyűjteményt és egy olyan szakmai-társadalmi kapcsolatokkal rendelkező, közművelődésre is alkalmas intézményt hagyunk, amit az ínséges esztendőben is életben kell tartani, hogy kultúránk e pótolhatatlan szelete még nagyon sokáig erősítse a műszaki pályák megbecsülését.

Másfél évtizedes munka eredményeként a kívül-belül megújult épületben élő múzeumi légkör teremtődött, ahol a szakmai közösségeken kívül a civil körök is szép élményeket szerezhettek, s ez jó alapot ad a továbbiakhoz. Minden eddigi egyéni és vállalati segítőt, támogatót arra kérek, hogy továbbra is adjanak meg minden segítséget a múzeum szakszerű működtetéséhez, ezt magam is megígérem. Reméljük, hogy az Öntödei Múzeum még sok nemzedéknek hirdetheti a magyar műszaki kultúra fejlettségét, s öntő iparunk emlékeinek őrzője és bemutatója maradhat.”

 LKK

10. Az Öntészeti Szakosztály tagsága nemzetközi szakmai szervezetekben

Az OMBKE és annak szakosztályai számos nemzetközi szervezetben rendelkeznek tagsággal. Egyesületünk 1934 óta tagja az 1927-ben alakult CIATF-nak (Comité International des Associations Techniques de Fonderie), az Öntészeti Egyesületek Nemzetközi Szövetségének. A CIATF 2000. szeptemberében átalakult WFO-vá (World Foundrymen Organization, Öntők Világszövetsége), majd a betűszó maradt, de a szervezet az öntő szakemberek szövetsége helyett az öntészeti vállalkozások szövetsége lett (World Foundry Organization, Öntészeti Világszövetség).

További nemzetközi szervezetekben tagságot az OMBKE szakmai osztályaként a szakosztály a rendszerváltozás után szerzett, amikor is ezeknek a tagságoknak a megszerzési lehetősége magától értetődően természetessé vált.

Részvétel a WFO munkájában

A változó, esetenként 30-40 ország öntészeti szakmai egyesületeit tömörítő szervezetben egyesületünket az Öntészeti Szakosztály képviseli. A szervezetben a tagságunk a II. világháború alatt megszűnt, 1958-ban újítottuk meg.

A WFO célkitűzései változatlanok maradtak a szervezeti változások ellenére:

- az öntéstechnológiák fejlesztése;
- az öntvénygyártásról kialakított kép, a társadalmi elfogadottság fejlesztése;
- figyelemfelhívás az öntészet műszaki lehetőségeire;
- a tagégyesületek és más szervezetek közötti együttműködés elősegítése;
- törekvés a szakmai képzés bővítésére;

– a kutatás-fejlesztés új eredményeinek, beleértve a környezet védelmét is, elterjesztése.

Napjainkban a következő 31 ország öntészeti tudományos szakmai egyesülete tagja a WFO-nak:

Európából Ausztria, Belorusz-szia, Bosznia és Hercegovina, Csehország, Dánia, Finnország, Franciaország, Horvátország, Lengyelország, Magyarország, Nagy-Britannia, Németország, Norvégia, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország;

Afrikából Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom;

Amerikából Amerikai Egyesült Államok, Mexikó;

Dél-Amerikából Brazília;

Ázsiából India, Japán, Kínai Népköztársaság, Koreai Köztársaság, Pakisztán.

1996-ig évente, majd 1998-tól két éventenként más-más ország tagégyesülete szervezi az öntészeti világkongresszusokat (World Foundry Congress, WFC), amelyek a WFO legfontosabb eseményei. A köztük lévő években műszaki fórumokat (Technical Forum, TF) rendez a szervezet, törekedve arra, hogy a rendezvény nyelvi párhuzamosan öntészeti kiállítást is szervezzenek.

2002–2012 között az alábbi országokban volt öntészeti világkongresszus.

2002: 65. WFC, Gyeongju, Koreai Köztársaság (11 magyar résztvevő);

2004: 66. WFC, Isztambul, Törökország (10 magyar résztvevő);

2006: 67. WFC, Harrogate, Nagy-Britannia (10 magyar résztvevő);

2008: 68. WFC, Chennai, India (14 magyar résztvevő);

2010: 69. WFC, Hangzhou, Kínai Népköztársaság (2 magyar résztvevő);

2012: 70. WFC, Monterrey, Mexikó (12 magyar résztvevő).

A WFO műszaki fórumait (TF) az alábbi országokban rendezték:

2003: Düsseldorf, Németország, a GIFA idejére szervezve;

2005: St. Louis, Amerikai Egyesült Államok, a Castexpo idejére szervezve;

2007: Düsseldorf, Németország, a GIFA idejére szervezve;

2009: Brno, Cseh Köztársaság;

2011: Düsseldorf, Németország, a GIFA idejére szervezve.

A világszervezetben a szakmai-tudományos munka bizottságokban zajlik. Jelenleg a következő munkabizottságok működnek:

1.6 Szervetlen kémiai kötőanyagok;

3.2 Számítógépek, robotok és automatizálás az öntődékben;

3.3 Öntészeti folyamatok számítógépes szimulációja;

4. Környezetvédelem;

5.1 Elvesző mintás formázás;

5.2 Gyors prototípusgyártás (Rapid prototyping);

6.1 Öntvények hőkezelése;

6.2 Bénites gömbgrafitos öntöttvas (Austenitic Ductile Iron);

6.3 Energiamegtakarítás

7.1 és 7.4 Öntöttvas

7.2 Acélöntvények

7.3 Könnyűfém öntvények

8.1 Öntött kompozitok

A felsoroltakból aktív a 4., a 6.3., a 7.1., a 7.2., a 7.4., és a 8.1. munkabizottság. A bizottsági munkában való részvétel lehetősége nyitva áll minden érdeklődő öntő szakember előtt.

2002–2012 között magyar tisztviselője nem volt a WFO-nak, dr. Vörös Árpád változatlanul tagja az ex-elnökök bizottságának.

■ A dél-koreai WFO kongresszuson résztvevők csoportja a megnyitói utáni banketten (2002)

■ A WFO 70. kongresszusán résztvevők Monterrey-ben (2012)

Az Öntészeti Világszövetség elnöke jelenleg *Xabier Gonzales Aspiri* (Spanyolország), főtítkára *Andrew Turner* (Nagy-Britannia). A szövetség székhelye és elérhetősége: The World Foundry Organization Ltd, Winton, Lyonshall, Kington, Herefordshire, HR5 3JP, Nagy-Britannia. www.thewfo.com

Tagságunk az Európai Öntészeti Szövetségben (CAEF)

1953-ban hat nyugat-európai ország öntészeti szövetsége együttműködést kezdeményezett azzal a céllal, hogy a szakmát érintő, egymást kölcsönösen érdeklő műszaki és gazdasági kérdéseket megvitassák. Ebből alakult ki az évek során az Európai Öntészeti Szövetségek Bizottsága (Comité des Associations Européennes de Fonderie, CAEF), amely mára 20 európai ország – Ausztria, Belgium, Cseh Köztársaság, Dánia, Finnország, Franciaország, Hollandia, Lengyelország, Litvánia, Magyarország, Nagy-Britannia, Németország, Norvégia, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovénia, Törökország – öntészeti szövetségeit fogja össze.

A CAEF, mint szervezet, az öntött fémek teljes palettájával foglalkozik, kombinálva a kamarai és a műszaki feladatokat. Felépítésében munkabizottságokat, csoportokat és szekciókat egy-

aránt találunk. A munkabizottságok általános érdeklődésre tartó témákkal foglalkoznak:

- szakmai képzés (1)
- környezetvédelem (2)
- közös kutatások (3)
- vállalati ügyintézés (5)
- statisztika (7).

A csoportokban az egyes anyagminőségekre (gömbgrafitos öntöttvasak, acélöntvények, fémöntvények) figyelnek. A szekciók témái bizonyos öntvényfélések, termékek, mint pl. járműipari öntvények, precíziós öntvények, nyomásos öntvények, szélérőművek öntvényei stb.

A Magyar Öntészeti Szövetség 1999 óta megfigyelőként, 2001 óta teljes jogú tagként részt vesz a CAEF részére szükséges adatszolgáltatásokban, úgymint a bérék és közterhek éves alakulása, a legfontosabb alapanyagok árának alakulása, a várható üzleti helyzet előrejelzésének alakulása, az éves termelési adatok alakulása stb. A CAEF tagvállalatai közül kollégáink a szakmai képzési bizottságban, a gömbgrafitos öntöttvasak és a precíziós öntvények csoportban tevékenykednek.

A CAEF nemzeti szövetségeinek ügyvezetői értekezletét 2005-ben, míg elnökségének ülését, valamint a környezetvédelmi szakbizottság ülését 2007-ben, gömbgrafitos bizottságának ül-

sét 2009-ben, az iskolarendszeren kívüli (felnőtt szakmai) képzés és oktatás bizottsági ülését és a precíziós öntödék bizottsági ülését 2011-ben Budapesten tartotta.

A CAEF Szakmai Képzés Bizottságának elnöke 2002–2007 között *dr. Bakó Károly* volt, a CAEF elnöki tisztét 2007-ben ugyancsak ő töltötte be.

Részvétel a MEGI (Mitteleuropäische Giesserei Initiative, Közép-európai Öntészeti Kezdeményezés) munkájában

Az 1989 után, a kelet-közép-európai térségben lezajlott rendszerátalakításokat követően, a német és osztrák társegyesületek vezetőinek kezdeményezésére 1991. április 25-én Leobenben megalakult a Hexagonale, melynek alapítói a cseh, a lengyel, a magyar, a német, az osztrák és a szlovén öntészeti egyesületek voltak. 1994-ben a horvát egyesülettel hét-, majd Bosznia és Hercegovina öntőinek belépésével nyolctagúvá bővült társaság ekkor vette fel a Mitteleuropäische Giesserei Initiative (MEGI) nevet.

Az éves munkaprogramok a szabványok, irányelvek harmonizálásán, a szakmai továbbképzésen túl a rendezvénynaptárak összehangolását, tapasztalatcsere meg szervezését egyaránt tartalmazták. Az elmúlt években a tagegyesületek képviselői rend-

szeresen találkoztak, üzemgazdaságtani tanfolyamot is tartottak, az egyes tagországokban szakmai konferenciákon, kiállításokon (GIFA-NEWCAST, FONDEX) vettek részt.

A tagegyesületek képviselői a MEGI keretében tartott tanácskozásokon általában évente egyszer találkoznak. Ezek az összejöveteleken beszámolnak hazájuk gazdaságának, ezen belül öntőiparuk alakulásáról, a szakmai képzés helyzetéről, illetve a jelenlévők más aktuális témákat is megtárgyalnak.

MEGI tanácskozások 2002-2012 között:

16.: Blansko-Macocha (CZ)	2002
17.: Düsseldorf (D)	2003
18.: Vinicne (SK)	2004

19.: Krakó (PL)
20.: Portorož (SLO)
21.: Düsseldorf
22.: Traisen (A)
23.: Portorož
24.: Brno (CZ)
25.: Kielce (PL)
26.: Düsseldorf
27.: Poznan (PL)

2002. november 30-án Hévízen néhány külföldi és hazai, az egyesületi életben aktív kollégával a MEGI-ben megtárgyalandó témák meghatározásán munkálkodtunk, az idők folyamán ez a tárgykör fokozatosan letisztult. Ezek a – ma már rendszeresen megtárgyalt – témakörök az alábbiak:

– szakmai képzés mindhárom szinten, beleértve a bolognai oktatási folyamatot is;

- 2005 – az öntészeti technológiák fejlődési tendenciáinak követése;
- 2006 – az öntödék környezetének védelme;
- 2007 – az ifjúság, az utánpótlás kérdésköre;
- 2008 – az ifjúság, az utánpótlás kérdésköre;
- 2009 – szakirányú képzés, oktatás.

A MEGI 2002 nyarán, Csehországban tartott tanácskozásán *dr. Bakó Károlyt* választotta meg elnökké, őt e tisztségben 2007-ben *Mirjam Jan-Blažič*, a Szlovén Öntők Egyesületének elnöke váltotta fel. 2010-től a MEGI elnöke *Prof. Dr. Jozef Suchy*, Krakó (Lengyelország). A MEGI székhelye a mindenkori elnök egyesületének székhelye.

BK-HP-VÁ

■ Dr. Havasi László gyászszakestélye az Öntödei Múzeumban (2003)

■ EMT konferencia Máramarosszigeten (2009)

■ Dr. Vörös Árpád nyitotta meg a balatonfüredi öntőnapok kiállítását (2005)

■ Dr. Hatala Pál szót kér a 120 éves OMBKE tiszteletére rendezett szakestélyen (2012)

11. Utószó

A Szakosztály hatodik évtizedéről szóló beszámolóából látható, hogy az elmúlt 10 év nehéz körülményei ellenére is rendezvényekben, programokban gazdag, sikeres időszakot tudhatunk magunk mögött. A nehéz körülmények, a gazdasági válság sokunkat ráébresztett arra, hogy a pénz, a vagyon, a rendelésállomány, a cégek helyzete igazából csak pillanatnyi állapot, múló szükségszerűség.

A szakmaszeretet, a barátság, az összetartozás – amit közülünk egyre többen tartunk ismét fontosnak, érzünk magunkénak – viszont egy életre szól. Érezzük, tudjuk, az emberiség létének fenntartásához, életének jobbításához a jövőben is szüksége lesz a föld kincseire, ércekre, az ezekből kinyerhető fémekre, a mérnöki tudományokra, az ipari tevékenységekre. Ebből pedig egyenesen következik, hogy szakmáinkra is szükség lesz.

Az összegyűjtött és leírt adatokkal kapcsolatosan egyes esetekben hiányérzete is támadhat az olvasónak, akár jogos kifogásokat is megfogalmazhat. A szerkesztők természetesen köszönetet mondanak minden jogos észrevételért, kiegészítésért, helyesbítő, dokumentumokkal alátámasztott adatszolgáltatásért.

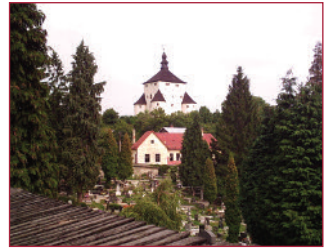
A jövő szerkesztőinek munkáját segíteni felkérjük jelenlegi és jövőbeni szakosztályi tagjainkat, szakembereinket, hogy a szakosztályi élet adatait és dokumentumait a jövőben is gyűjtsék, őrizzék meg, juttassák el az éppen aktuális, érintett szakmai szervezetekhez (OMBKE Öntészeti Szakosztály, Magyar Öntészeti Szövetség), azok vezetőihez. Az 50 éves jubileumra megjelent könyvet és a most, a BKL Kohászat szakfolyóirat különszámában megjelenteket, és persze a rengeteg összegyűjtött, csak részben publikált fényképet az Öntészeti Szakosztálynál elektronikus formában eddig is megőriztük.

Köszönetet mondva a hat évtized adatait rögzítő és közreadó szerkesztőség tagjainak, reménykedünk abban, hogy nem árthat nekünk semmi és senki: az egyesületünk csakúgy, mint szakmáink és a selmeczi szellem örökké él és élni fog!

Budapest, 2012. augusztus 31.

Katkó Károly
az Öntészeti Szakosztály elnöke

**Az OMBKE megalakulásakor, 1892-ben Selmecebányán készült ez a fotó.
Az Erdészeti Palota lépcsőjén állnak az alapítók**

Az OMBKE küldöttsége a történelmi lépcsőkön 2005-ben